

Beregnet til
Kommunal- og distriktsdepartementet

Dokument type
Rapport

Dato
Desember 2022

EVALUERING AV KOMPETANSETILTAK INNEN ETTER OG VIDEREUTDANNING I OFFENTLIG PLANLEGGING, KART OG GEODATA

EVALUERING AV KOMPETANSETILTAK INNEN ETTER OG VIDEREUTDANNING I OFFENTLIG PLANLEGGING, KART OG GEODATA

Oppdragsnavn **Evaluering av kompetansetiltak innen etter og videreutdanning i offentlig planlegging, kart og geodata**
Mottaker **Kommunal – og distriktsdepartementet**
Dokument type **Rapport**
Versjon **2**
Dato **01.12.2022**
Utført av **Rambøll Management Consulting**

Rambøll
Harbitzalléen 5
Postboks 427 Skøyen
0213 Oslo

T +47 22 51 80 00
<https://no.ramboll.com>

Innholdsfortegnelse

1.	Sammendrag	2
2.	Innledning	5
2.1	Bakgrunn for oppdraget	5
2.1.1	Tidligere evalueringer av kompetansetiltak	6
3.	Metodisk tilnærming	8
3.1	Metodisk tilnærming	8
3.1.1	Innledende intervjuer	10
3.1.2	Gjennomgang av dokumenter og desk research	10
3.1.3	Intervjuer med fylkeskommuner og tilbydere	11
3.1.4	Spørreundersøkelse	12
3.1.5	Utvelgelse av kurs og EVU-tilbud	14
4.	Omfang og type	17
4.1	Format, omfang, type og geografisk plassering	17
5.	Kjennskap og bruk	21
5.1	Kjennskap til tilbudene	21
5.2	Bruk av tilbudene	23
5.3	Informasjon om dagens tilbud	24
6.	Behov og relevans	27
6.1	Kompetansebehov innen planfaglige områder	28
6.2	Kompetansebehov innen spesifikke temaer som behandles i planarbeidet	31
6.3	Kommunenes kompetansebehov blant små, mellomstore og store kommuner	34
6.4	Kommunenes kompetansebehov i ulike regioner	38
6.5	Overordnet opplevelse av dagens samlede tilbud	41
7.	Nytteverdi	50
7.1	Opplevd nytteverdi av enkelttilbud	50
7.2	Tilbudets form	51
8.	Finansiering	61
8.1	Finansieringskilder	61
8.2	Kommunens tilnærming til kompetanseheving	64
9.	Barrierer og suksesskriterier	68
10.	Oppsummering og forslag til videre tiltak	78
10.1	Oppsummering	78
10.2	Verksted: veien videre	79
10.3	Anbefalinger for videreutvikling av gode og effektive kompetansetiltak	81
Vedlegg 1:	Spørreskjema	87
Vedlegg 2:	Kjennskap til tilbud	116
Vedlegg 3:	Bruk av tilbud	118
Vedlegg 4:	Oversikt over kompetansetilbud	120

1. SAMMENDRAG

Denne undersøkelsen evaluerer kompetansetiltak innen etter- og videreutdanning i offentlig planlegging, kart og geodata rettet mot kommuner og fylkeskommuner. Rambøll har på oppdrag fra Kommunal – og distriktsdepartementet gjennomført en breddekartlegging av tiltakene som finnes og gått i dybden på noen utvalgte tiltak for å undersøke nytteverdi, barrierer, suksesskriterier og finansieringsmuligheter.

Problemstillingene som har vært førende for undersøkelsen er om dagens kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak er godt nok kjent, om tilbudene som eksisterer gir kommunene og fylkeskommunene den kompetansen de trenger, og om det er behov for andre eller supplerende tilbud i tillegg til eller istedenfor det som tilbys i dag. Vi har også sett på hvordan tilbyderne tilpasser seg endringer i kompetansebehov, samt barrierer og suksesskriterier for deltakelse og gjennomføring av kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak. Datamaterialet for undersøkelsen består av en dokumentgjennomgang og kartlegging av eksisterende kompetansetilbud, intervju med fylkeskommuner, tilbydere og brukere av kompetansetilbudene, samt en spørreundersøkelse til plan- og geosjefer i alle landets kommuner.

Funnene fra undersøkelsen viser at det er et behov for bedre kjennskap til det eksisterende tilbudet av kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak. Få av tilbudene er velkjente, og utfordringen er særlig stor i små kommuner med mindre fagmiljø. Tilbudene deles ikke med relevante ansatte på en systematisk måte og tilbydere opplever utfordringer med å markedsføre seg, og mangler kanaler for å formidle informasjon om hva de tilbyr innenfor feltet.

Kompetansebehovet til kommunene knyttes til en grunnleggende utfordring med at det er vanskelig å rekruttere planleggere til kommunene, og at det derfor ofte ansettes medarbeidere uten planfaglig bakgrunn som derfor har behov for etter- og videreutdanning. Vi finner at det er størst kompetansebehov blant kommunene innen konkrete verktøy (digitalisering), formelle utredningskrav/analyser i planlegging (konsekvensutredninger og risiko- og sårbarhetsanalyser), gjennomføring (utbyggingsavtaler) og hvordan man innhenter denne informasjonen. Funnene viser også kompetansebehov rundt problemstillinger knyttet til klima og klimatilpasning. Kompetansebehovet varierer på tvers av kommuner.

Det varierer om fylkeskommunene og kommunene selv opplever at dagens tilbud møter kompetansebehovet. De overordnede funnene fra spørreundersøkelsen tyder på at mange av kommunene opplever at det finnes relevante kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak og at det i en viss grad dekker behovet. Kommuner i region Nord oppgir i mindre grad enn andre regioner at dagens tilbud møter behovet til ansatte som jobber med kommunal planlegging, kart og geodata i deres kommune. Et flertall av informantene fra fylkeskommunene opplever på sin side at dagens tilbud ikke møter dagens kompetansebehov. Ser man funnene om hva kommunene oppgir som kompetansebehov opp mot kartleggingen av eksisterende tilbud, fremstår det som det er en del av kompetansebehovene som ikke dekkes gjennom dagens kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak. Dette gjelder eksempelvis at det er få tilbud innen formelle metoder som konsekvensutredning og risiko- og sårbarhetsanalyse og fagspesifikke tema, selv om vi finner et stort kompetansebehov innen klima, bærekraftig utvikling og ROS.

Behovet for andre eller supplerende tilbud kan også ses i sammenheng med behov knyttet til format, geografisk plassering av dagens tilbud, og hvor generell eller spisset tilbudet er. Funnene fra undersøkelsen viser at det er et behov for tilbud som i større grad er tilpasset den faktiske situasjonen i kommunene og fylkeskommunene. Vi finner at de fysiske tilbudene i stor grad er plassert på Østlandet, samtidig som vi finner at barrierer for deltakelse på tilbud er knyttet til tid, ressurser og reiseavstander. Spørreundersøkelsen viser at plan- og geosjefer foretrekker korte, digitale kurs. Det kan derfor være nærliggende å se disse faktorene i sammenheng: Korte, digitale kurs vil som regel også være rimeligere enn lengre, fysiske tilbud. Samtidig viser de

kvalitative funnene med brukere av tilbudene at de opplever at dialog, refleksjon og nettverk er viktige faktorer ved deltakelse på tilbud, noe man mister ved digitale kurs.

For at tilbudene skal være relevante må tilbyderne tilpasse seg endringer i kompetansebehov. Vi finner at de fleste av tilbyderne opplever å ha god kontakt med praksisfeltet enten gjennom nettverk, foredrag, studenter, kunder, medlemmer mm. Dette opplever de som gode kontaktarenaer for å fange opp kommunene og fylkeskommunenes kompetansebehov, samt til å få innspill og tilbakemeldinger på tilbudene. Eventuelle endringer for å møte deltakernes behov gjøres også gjennom evalueringer av tilbudene.

Funnene viser at de største barrierene knyttet til utvikling og gjennomføring av kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak innen offentlig planlegging, kart og geodata på lik linje som for deltakelse på tilbud, henger sammen med tid- og ressursbruk. Det er ressurskrevende å utvikle tilbud, samt oppdatere kursinnhold. Noen opplever også at ressurser og manglende kontinuitet i offentlig støtte til tilbud er en barriere for utvikling av tilbud, og at dette fører til mangel på forutsigbarhet i tilbudene. Kommunene har også ulike behov og det kan være krevende å møte behovet til de ulike kommunene. Tilbyderne opplever at fleksibilitet i format og gjennomføring av tilbud kan være en mulighet for å møte de ulike behovene.

Anbefalinger for videreutvikling av gode og effektive kompetansetiltak

Formålet med undersøkelsen har vært å danne et kunnskapsgrunnlag for å utvikle gode og effektive kompetansetiltak rettet mot kommunale og fylkeskommunale planleggere fremover. På bakgrunn av funn fra undersøkelsen peker vi her på noen mulige veier for det videre arbeidet, som kan bidra til gode og effektive kompetansetiltak fremover (for utdypende informasjon se kap.10). Vi foreslår to helt konkrete tiltak, men også anbefalinger om et mer langsiktig arbeid for å få på plass et helhetlig kompetansetilbud.

1. Undersøkelsen avdekker at det er stort behov for bedre kjennskap til det som finnes av kurs, etter- og videreutdanning og andre kompetansetiltak. Vi anbefaler derfor at det arbeides videre med å etablere en oversikt over aktuelle tilbud innen planlegging, kart og geodata, som kontinuerlig oppdateres.
2. Vi anbefaler at det utarbeides et «startpakketilbud» til de som er nye i en planleggerrolle, som gir en kort, men samlet introduksjon til planlegging. Dette kan være utgangspunkt for å fordype seg i særskilte temaer i andre kurs, etter- og videreutdanninger senere, samtidig som det gir det nødvendige minstegrunnlaget for å gjennomføre jobben fra dag én.
3. Med utgangspunkt i en situasjon hvor mange planleggere ikke har planleggingsbakgrunn, og den tiltagende kompleksiteten i feltet, er det vår vurdering hensiktsmessig at det utvikles et differensiert tilbud med tanke på omfang og lengde, der ulike «typer» kunnskap fordrer ulike tilnærminger til kompetansetiltaket. På bakgrunn av dette anbefaler vi at Kommunal- og distriktsdepartementet, i samarbeid med tilbydere, statsforvaltere og fylkeskommuner, arbeider på en bred front for å utvikle helhetlige kompetansetilbud.

Vi ser at følgende spor kan være relevante i dette arbeidet:

- Koordinere tilbuds- og etterspørselssiden for å etablere kompetansetiltak som dekker bredden i behovet, og særlig ivaretar basiskompetanse og med differensiering på format og lengde
- Regionalisere tilbudet i form av å tilby fysiske tiltak i hele landet
- Styrke tilbudenes relevans gjennom regionalisering av innhold og bedre kobling til praksis
- Samarbeid med fagdirektorater om å utvikle temaspesifikke planfaglige kurs

4. Staten og fylkeskommunens veiledningsansvar har vært utenfor dette oppdragets ramme, men er likevel verdt å nevne som viktige elementer i det å styrke kompetansen innen offentlig planlegging, kart og geodata. Flere av anbefalingene bør sees i sammenheng med for eksempel fylkeskommunens rolle som veileder ovenfor kommunene i planlegging.

2. INNLEDNING

Rambøll har på oppdrag for Kommunal- og distriktsdepartementet gjennomført en evaluering av kompetansetiltak innen etter- og videreutdanning i offentlig planlegging, kart og geodata. Vi har gjennomført en breddekartlegging av tiltakene som finnes og gått i dybden på noen utvalgte tiltak for å undersøke nytteverdi, barrierer, suksesskriterier og finansieringsmuligheter. Resultatene fra undersøkelsen skal danne et kunnskapsgrunnlag for å utvikle gode og effektive kompetansetiltak rettet mot kommunale og fylkeskommunale planleggere fremover.

I undersøkelsen har målgruppen vært avgrenset til planleggere i kommunen og fylkeskommunen, hvor det særlig har vært fokus på kommunenes behov og kompetansetiltak rettet mot kommunene.

2.1 Bakgrunn for oppdraget

Plan- og bygningsloven angir en rekke lovpålagte planoppgaver som alle kommuner og fylkeskommuner skal gjennomføre. Dette gjelder for eksempel for kommunenes del utarbeiding av planstrategi, kommuneplan (samfunns- og arealdel), områderegulering og vedtak av detaljregulering. Etter lovens §2-1 skal også kommunene sørge for at det foreligger et oppdatert offentlig kartgrunnlag (DOK) for de formål som omhandles i loven. Loven angir både materielle og prosessuelle krav, samtidig som man i planleggingen må forholde seg til en rekke sektorlover. Hertil kommer nasjonale forventninger, rikspolitiske retningslinjer og bestemmelser og forskrift om konsekvensutredning.

Alle kommuner og fylkeskommuner, uavhengig av størrelse og geografi, er pålagt disse oppgavene. Det er en gjengs oppfatning at planleggingen går i en mer kompleks retning, som stiller økende kompetansekrav. Lovens formål om en bærekraftig utvikling, økende digitalisering av planlegging og geodata-arbeidet, fokus på gjennomføring av plan og økende vektlegging av risiko og sårbarhet i arealplanlegging, er eksempler på forhold som øker kompleksiteten. Samfunns- og arealplanleggingen fordrer et tverrfaglig kompetansegrunnlag, som spenner fra det naturvitenskapelige via det juridiske til det samfunnsvitenskapelige. Det fordrer prosess- og samordningskompetanse, kompetanse om metoder og modeller for kunnskapsinnhenting og plan- og kartutforming, forståelse av planlegging som handlingstype og aktivitet, og «substansiell» kunnskap om sammenhenger mellom både sosiale og fysiske prosesser.¹

Regional og kommunal samfunns- og arealplanlegging er samtidig helt vesentlig for å sikre en bærekraftig utvikling over hele landet. Dette stiller store krav til kommunene og regionenes evne og mulighet til å rekruttere planleggere med relevant kompetanse. Samtidig vet vi i dag at det utdannes for få planleggere.² Flere kartlegginger peker også på at kommuner mangler tilførsel av, og tilgang til, flere typer planfaglig kompetanse. Behovet er til stedet når det gjelder både overordnet strategisk planlegging, samfunnsplanlegging, økonomiplanlegging og areal- og fysisk planlegging.³ Det er særlig i mindre kommuner, og kommunene utenfor de største byene, at behovet er kritisk og det er avsatt små ressurser til å gjennomføre lovpålagte planoppgaver. Til dette kommer også behov for kart- og geodatakompetanse, hvor også digitalisering er et viktig element.

Å øke kapasitet i de «ordinære» planleggingsutdanningene er et viktig tiltak for å møte disse utfordringene, men vil ikke alene kunne løse problemene. Allerede i dag – og særlig fremover – vil

¹ Jf. for eksempel Grønning, M. & Aarsæther, N. m.fl. (2019). *Hvordan øke utdanningskapasiteten i offentlig planlegging?* Rapport fra komite nedsatt av KS og FUS, i samarbeid med Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Oslo: KS.

² Se fotnote 1

³ Se fotnote 1

en stor del av planleggerne være personale som er rekruttert fra andre utdanningsveier, og det er derfor behov for å ha etter- og videreutdanningstilbud i form av kurs, enkeltemner og deltidsbaserte/distansebaserte studier.⁴ Etter- og videreutdanningskurs i samfunnsplanlegging (Samplan) utgjør allerede i dag et viktig tilbud, men det vil kunne være behov for tilbud som varierer i omfang, type og tematisk vektlegging. Mindre kommuner har for eksempel også ofte begrenset med ressurser innen kart og geodata, som fordrer at planleggerne ofte må styrke egen kompetanse i dette, samtidig som digitaliseringen øker behovet for oppdatert kart- og geodatakompetanse. Ulike deler av landet står ovenfor ulike arealpolitiske utfordringer som også kan skape variasjon i behov på innretning av EVU-tilbud. I tillegg til kompetanse er også kapasitet en utfordring for kommunenes plan- og geodataarbeid. Det er derfor også viktig med en variasjon ikke bare i EVU-tiltakenes innhold, men også i deres form. I en hektisk og krevende arbeidshverdag må det være rom for tilbud som kan tilpasses dette, slik at brukerne ikke faller fra utdanningsløpet.

KS- og FUS-komiteen⁵ har pekt på behov for å styrke EVU-feltet, med tilbud om kompetansetilførsel til dem som utfører planarbeid, men som ikke har planleggerutdanning. De foreslår etablering av en tilskuddsordning for å skreddersy EVU-tiltak. Med tanke på den raske utviklingen, og tiltagende kompleksiteten, både i planleggings innhold, prosesser og eksempelvis digitalisering, anser vi at EVU-tiltak ikke bare er viktig for planleggere som ikke er utdannet planleggere, men også vil ha stor betydning for å gi planutdannede planleggere og geodataansatte oppdatert kompetanse.

2.1.1 Tidligere evalueringer av kompetansetiltak

Det er tidligere gjennomført evalueringer av kompetansehevingstiltak for planleggere. Evalueringene løfter frem erfaringer med gjennomføring av kursene, samt hvilken nytteverdi det har hatt for deltakerne og deres arbeidsgivere at de har deltatt.

NIBR gjennomførte i 2014 en evaluering av Samplan.⁶ Evalueringen undersøkte både deltakernes nytte av å delta på Samplan, arbeidsgiveres nytte av å ha ansatte som deltar på Samplan og i hvilken grad Samplan bidrar til å bygge faglige nettverk. Samplan er et tilbud rettet mot en bred målgruppe som jobber med temaer knyttet til planlegging, og er særlig rettet mot samfunnsplanlegging. Det består av ukesamlinger som gjennomføres ulike steder i landet, og avsluttes med en eksamen som gir 30 studiepoeng på masternivå. Funnene fra undersøkelsen viser at deltakerne på Samplan er svært fornøyd med tilbudet, og de opplever at det er relevant og interessant. Tilbudet legger stor vekt på å involvere deltakerne, ved at deltakerne presenterer problemstillinger fra egen arbeidssituasjon, at det er diskusjoner rundt foredragene, og de gjennomfører gruppe- og feltarbeid. Dette oppleves av deltakerne som en viktig del av kurset. Funnene fra evalueringen viser at deltakerne også er fornøyd med organiseringen av kurset, og at de ukeslange samlingene er en forutsetning for faglig konsentrasjon og for etablering av gode sosiale relasjoner. Arbeidsgivere opplever på sin side at medarbeidere som deltar på Samplan har fått økt kompetanse. De opplever at tilbudet er organisert på en god måte, men at kostnadene er høye. Til tross for dette mener de at tilbudet er verdt pengene. Evalueringen viser at det er ulike erfaringer med nettverk i etterkant av Samplan, og at de færreste benytter Samplannettverket i sitt daglige arbeid. Blant informantene i undersøkelsen er det flest fra de små kommunene som bruker nettverket aktivt.

NIBR peker på at funnene fra evalueringen tilsier at Samplan har funnet en god form på tilbudet med samlingene de gjennomfører, at de har et bredt spekter av forelesninger og mye

⁴ Se fotnote 1

⁵ Kommunesektorens organisasjon (KS) og Forum for Utdanning i Samfunnsplanlegging (FUS).

⁶ Myrvold, T.M. (2014). *Evaluering av Samplan* (NIBR-rapport 2014:15). NIBR. <https://oda.oslomet.no/oda-xmliui/bitstream/handle/20.500.12199/5916/2014-15.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

gruppearbeid. ⁷ Samtidig gjør denne formen tilbudet nokså dyrt. I evalueringen har man ikke snakket med de som velger å ikke delta på tilbudet, og heller ikke innhentet synspunkter fra de som ikke har råd til å delta. At det kan være behov for enklere og billigere kurs trekkes frem, samtidig vil en «light» versjon av Samplan ta vekk bredden, dybden, og det sosiale aspektet ved tilbudet, samt mulighet for å ta studiepoeng. NIBR viser til at en forbedringsmulighet ved kurset er å i større grad legge til rette for at kontaktene man etablerer under Samplan opprettholdes etterpå og kan brukes som et faglig nettverk videre.

NIBR gjennomførte i 2016 en sluttevaluering av etter- og videreutdanningsprogrammet Helse og omsorg i plan (Helomplan).⁸ Programmet hadde som formål å øke kunnskapen om helse, folkehelse og planlegging i kommuner, fylkeskommuner, helseforetak og fylkesmenn. Det er først og fremst representanter fra helsesektoren som har gjennomført programmet, men det rettet seg også mot planleggere. Evalueringen undersøkte om programmet hadde styrket deltakerne og deres institusjoners evne til å; 1. Styrke folkehelsen ved å forankre kommunale og regionale folkehelseiltak gjennom bruk av plan- og bygningsloven som verktøy, og 2. Utvikle og tilrettelegge for oppbygging av plan- og prosesskompetanse i helsesektoren. Funnene viser at etter- og videreutdanningen har gitt økt forståelse og et bedre kunnskapsgrunnlag om dagens folkehelse/helsepolitikk, kunnskap om planlegging, samt evnen til å bruke denne kunnskapen lokalt. Deltakerne opplever at deltakelse på Helomplan har ført til større kompetanse og kapasitet til å fremme perspektivene om folkehelse/helse i planleggingen. Målet for planleggerne som deltok på utdanningen var nettopp å få mer kunnskap om folkehelse og helse- og omsorgsfeltet for å bedre ivareta disse målene i planleggingen. Når det gjelder samstyring opplever deltakerne at hvis flere i kommunen/fylkeskommunen hadde deltatt på Helomplan, hadde dette økt sjansene for å lykkes med samhandling og felles forståelse på tvers.

⁷ Myrvold, T.M. (2014). *Evaluering av Samplan* (NIBR-rapport 2014:15). <https://oda.oslomet.no/oda-xmlui/bitstream/handle/20.500.12199/5916/2014-15.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

⁸ Hofstad, H. & Bergsli, H. (2016). *Sluttevaluering av Helse og omsorg i plan* (NIBR-rapport 2016:9). NIBR. <https://oda.oslomet.no/oda-xmlui/bitstream/handle/20.500.12199/5875/2016-9.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

3. METODISK TILNÆRMING

3.1 Metodisk tilnærming

Hovedformålet med undersøkelsen har vært å bidra med et kunnskapsgrunnlag for å utvikle gode og effektive kompetansetiltak rettet mot norske kommuner og fylkeskommuner innen offentlig samfunns- og arealplanlegging, kart og geodata. Vi har kartlagt kompetansehevede tiltak innen offentlig samfunns- og arealplanlegging, kart og geodata. Det blitt gjennomført en vurdering av tilbudene og en dybdestudie av utvalgte kurs, EVU-tilbud (etter- og videreutdanningstilbud) og andre kompetansetiltak med særlig fokus på å undersøke nytteverdi, suksessfaktorer, barrierer og finansieringsløsninger. I denne undersøkelsen definerer vi kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak på følgende måte: etterutdanning tilbys av universitets – og høyskolesektoren og gir ikke studiepoeng, videreutdanning tilbys av universitets – og høyskolesektoren og gir studiepoeng. Kurs er tilbud som tilbys av øvrige aktører og gir ikke studiepoeng. Kompetansetiltak er øvrige tiltak som har som hovedfokus å bidra til kompetanseheving. Vi har i denne undersøkelsen gjort en avgrensning hvor vi ikke har inkludert fylkeskommunens veiledning overfor kommunene som et kompetansetiltak, og heller ikke kommuneinterne opplæringstiltak.

Følgende analyseramme har dannet grunnlag for undersøkelsens fremgangsmåte/analyse.

Figur 3-1: Analyseramme

For å utarbeide et kunnskapsgrunnlag for gode og effektive kompetansetiltak har vi utarbeidet en oversikt over eksisterende kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak. De kartlagte kompetansetilbudene har vi inndelt etter innhold, målgruppe, format, finansiering, tilbyder og lokasjon. Vi har gjort en avgrensning på kurs og EVU-tilbud og andre kompetansetiltak som har en direkte tilknytning til planlegging. En rekke ulike fagtemaer som er relevante for planlegging, men som ikke direkte er knyttet til planlegging, er ikke med. For eksempel vil generelle kompetansehevede tiltak innen ulike samfunnsvitenskapelig fag, folkehelse, naturkvaliteter og klima være relevante for planleggere, uten at de inngår i kartleggingen når de ikke har en spesifikk og direkte kobling til utøvelse av planlegging.

Videre har vi gjennomført en breddekartlegging samt intervjuer med fokus på sentrale faktorer som kjennskap og bruk, behov og relevans, nytteverdi, barrierer, suksesskriterier og finansieringsmuligheter av eksisterende kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak. Avslutningsvis har vi gjennomført en dybdestudie av utvalgte tilbud. Her har vi undersøkt plansjefer/geosjefers og deres ansattes opplevelse av kompetansetilbudet.

I tabellen under er hovedtemaene og problemstillingene som har dannet grunnlag for undersøkelsen. Disse temaene og problemstillingene er brukt som et rammeverk i datainnsamlingen. Rammeverket har blitt brukt for å styre hvilken informasjon vi har innhentet i dokumentstudiene, intervjuene og spørreundersøkelsen.

Tabell 3-1: Hovedtema og problemstillinger

Hovedtema	Problemstillinger
Omfang og type	<ul style="list-style-type: none"> Hvilke kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak finnes? Hvilke aktører er tilbydere av kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak? Hvilket format har dagens kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak?
Kjennskap og bruk	<ul style="list-style-type: none"> Hvordan er kjennskapen til dagens kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak på feltet? Hvordan er etterspørsel og bruk av dagens kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak? Hva gjøres for å markedsføre/gjøre tilbudene kjent?
Behov og relevans	<ul style="list-style-type: none"> Hva forstås som sentrale behov på feltet for kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak? I hvilken grad og hvordan møter dagens tilbud kompetansebehovet til kommuner og fylkeskommuner? I hvilken grad og hvordan tilpasser tilbyderne seg eventuelt til endringer i kompetansebehov? Er det behov for andre eller supplerende tilbud i tillegg til de som allerede eksisterer? Hvilke andre tilbud er det eventuelt behov for?
Nytteverdi	<ul style="list-style-type: none"> Hva er nytteverdien av dagens kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak? Hvilken nytteverdi har dagens tilbud for de ulike målgruppene, herunder fylkeskommuner, kommuner og deltakere?
Finansiering	<ul style="list-style-type: none"> Hvordan finansieres dagens tilbud? Hvordan finansieres og tilrettelegges det for deltakelse? Hvordan finansieres tilsvarende tilbud på andre sammenliknbare felt?
Barrier og suksesskriterier	<ul style="list-style-type: none"> Hva er barrierer og suksesskriterier for utvikling og gjennomføring av tilbud? Hva er barrierer og suksesskriterier for deltakelse på tilbud?

Prosjektet er gjennomført i tre faser. Fase 1 er en eksplorativ kartlegging av tilbudet som finnes, fase 2 er en breddekartlegging hvor vi innhentet en vurdering av dagens tilbud og fase 3 har vært en dybdestudie av et utvalg tilbud. For å løse oppdraget er det tatt i bruk ulike metodiske tilnærminger. Datainnsamlingsperioden var fra august - november 2020.

Fase 1

I første fase er det innhentet kunnskap om dagens tilbud via innledende kvalitative intervjuer med tilbydere. Det ble også etablert en referansegruppe for prosjektet.

Referansegruppe

Referansegruppen har bestått av representanter fra utdanningsiden (Forum for utdanning i samfunnsplanlegging), bruker- og interesseorganisasjoner (Forum for kommunale planleggere, Geoforum), KS har hatt to deltagere, inkludert fra Sekretariat for etter- og videreutdanning i samfunnsplanlegging (SEVS). Videre har Design og arkitektur Norge (DOGA) og Kommunal – og distriktsdepartementet vært representert. Sistnevnte med oppdragsgivere fra planavdelingen, men også regionalpolitisk avdeling.

Referansegruppen har hatt ulike formål i forbindelse med prosjektets ulike faser.

I første fase ble referansegruppen involvert med formålet å gi innspill og perspektiver på temaer og fokusområder samt drøfte landskapet av kurs, EVU- tilbud og andre kompetansetiltak. I prosjektets annen og tredje fase hadde referansegruppen til formål å kommentere og drøfte resultater samt muligheter og barrierer for videre anbefalinger.

3.1.1 Innledende intervjuer

I den innledende fasen har det blitt gjennomført intervjuer med et utvalg av representanter fra forsknings- og undervisningsinstitusjonene og fagforeninger som både representerer yrkesgruppene og tilbyr kurs. Utvalget av informanter ble rekruttert slik at de representere sentrale tilbydere fra tilbyderorganisasjoner, forsknings- og undervisnings-institusjonene samt fagforeninger. Formålet med intervjuene var å få overordnet innsikt i eksisterende kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak rettet mot norske kommuner og fylkeskommuner innen offentlig samfunns- og arealplanlegging, kart og geodata. I tillegg til dette hadde de innledende intervjuene til formål å gi innspill til fokusområder for den videre undersøkelse, samt at innsikt fra intervjuene også ble anvendt til å bearbeide relevante problemstillinger. Intervjuene ble gjennomført som semistrukturerte intervjuer basert på en intervjuguide supplert med aktuelle oppfølgings spørsmål.

Tabell 3-1: Tilbydere innledende fase

Tilbydere	Antall informanter
Kartverket	1
UiT - Norges arktiske universitet	1
OsloMet – storbyuniversitetet	1
Norske arkitekters landsforbund (NAL)	2

Fase 2

I fase to av undersøkelsen ble det gjennomført dokumentstudier, kvalitative intervjuer med fylkeskommuner og tilbydere, samt en spørreundersøkelse til kommunene. I det følgende vil de anvendte metodene utdypes nærmere.

3.1.2 Gjennomgang av dokumenter og desk research

Dokumentgjennomgang og desk research har utgjort den primære datainnsamlingsmetoden til kartleggingen av kurs, EVU-tilbud og andre tiltak rettet mot norske kommuner og fylkeskommuner innen offentlig samfunns- og arealplanlegging, kart og geodata. Kartleggingen har inkludert spekteret fra ordinære tilbud med fysiske samlinger til heldigitale tilbud. I tillegg til dokumentgjennomgang og desk research er informasjon om kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak supplert med informasjon fra intervjuer med tilbydere og fylkeskommuner.

For å kartlegge det eksisterende tilbudet laget vi en oversikt over relevante søkeord. Vi søkte både systematisk ved hjelp av søkeordene, samt at vi gjorde målrettede søk basert på kjennskap til tilbydere og tilbud.

Tabell 3-2: Oversikt over søkeord for kartlegging av eksisterende kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak innen offentlig planlegging, kart og geodata

Søkeord		
Kompetansetilbud	Tema	Målgruppe (både søkt med og uten målgrupper)
Kurs, videreutdanning, etterutdanning, EVU-tilbud, EVU, kompetanseheving, kompetansetilbud, kompetansetiltak, e-læring, utdanning	Arealplanlegging, byutvikling, stedsutvikling, reguleringsplan, geodata, kart, digitalisering i plan, kartforskrift, DOK, samfunnsplanlegging, offentlig planlegging, kommunal planlegging, plan- og bygningsloven, klima i plan, sosial bærekraft i planlegging, ROS, konsekvensutredning, (stedsplanlegging), miljø, kulturminner, gjennomføring plan	Offentlig ansatte, fylkeskommuner, kommuner,

Basert på funn fra dokumentstudier og intervju ble det utarbeidet en kartleggingsmatrise over kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak innen offentlig planlegging, kart og geodata rettet mot kommuner og fylkeskommuner.

I tillegg til søk over tilbud, gjennomførte vi også et dokumentersøk for å undersøke finansieringsmodeller – og muligheter innen etter- og videreutdanning. Vi gjorde et målrettet søk på hvordan deltakelse og utvikling av tilbud blir gjennomført i helsesektoren og utdanningssektoren. Dette gjorde vi for å få innblikk i alternative finansieringsmuligheter for etter- og videreutdanning som kunne brukes inn i kunnskapsgrunnet.

3.1.3 Intervjuer med fylkeskommuner og tilbydere

Det har blitt gjennomført intervjuer med 9 fylkeskommuner og 7 tilbydere av kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak. Vi har samlet sett intervjuet 16 informanter fra fylkeskommunene og 9 informanter som representerte tilbydere av kompetansetilbud.

Informantene fra fylkeskommunene var plansjefer og/eller geosjefer, samt andre relevante ansatte. Fylkeskommunene har et veiledningsansvar overfor kommunene og antas derfor å ha god oversikt over kommunenes behov for kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak. Formålet med intervjuene var å innhente kunnskap om kjennskap til, vurdering av og behov for etter- og videreutdanning. Intervjuer med tilbydere av kompetansetilbud ble gjennomført med enten fagansvarlig og/eller administrator av tilbudene. Vi valgte ut representanter fra de største tilbyderne av kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak. Formålet med intervjuene med tilbyderne var blant annet å avdekke hvilke etter- og videreutdanningstilbud som finnes, hvordan de finansieres og deltakelse på tilbudene.

Tabell 3-3: Fylkeskommuner

Fylkeskommuner	Antall informanter
Møre og Romsdal	2
Nordland	1
Viken	4

Innlandet	2
Vestland	1
Vestfold og Telemark	1
Agder	2
Trøndelag	2
Troms og Finnmark	1

Tabell 3-4: Tilbydere

Tilbydere	Antall informanter
Geodata AS	1
Norkart	1
KS	1
Høgskulen i Volda (HVO)	2
Høgskolen i Innlandet (HiNN)	1
Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU)	2
Tekna	1

I tillegg til intervju med fylkeskommuner og tilbydere, gjennomførte vi et intervju med en representant for utdanningssektoren for å få bedre oversikt over finansieringsmodeller – og muligheter for etter- og videreutdanning i andre sektorer.

Intervjuguide og gjennomføring av intervjuene

Intervjuene var semistrukturerte og en intervjuguide lå til grunn for intervjuene. Intervjuene hadde forhåndsdefinerte temaer og hovedspørsmål som skulle besvares, men tillot fleksibilitet og mulighet for å følge opp verdifull innsikt.

Alle intervjuer er gjennomført digitalt via Microsoft Teams. De fleste intervjuer med fylkeskommunene er utført som gruppeintervjuer med to eller flere deltakere. I tilfeller hvor det ikke var mulig å få til et gruppeintervju har intervjuene blitt avholdt som enkeltintervju. De fleste intervjuer med tilbydere har foregått som individuelle intervjuer. Det ble tatt notater under intervjuene.

Informantene ble rekruttert via epostinvitasjoner hvor de ble informert om bakgrunnen og formålet med undersøkelsen, samt hvordan data og personopplysninger behandles og håndteres. I tillegg er informantene informert om hvordan data presenteres i rapporten. Informasjon ble gitt skriftlig via e-post, samt gjennomgått muntlig i starten av intervjuet.

3.1.4 Spørreundersøkelse

Det er gjennomført en elektronisk spørreundersøkelse som var rettet mot landets plan- og geosjefer i kommunene. Spørreundersøkelsen ble utarbeidet av Rambølls konsulenter, etter innspill fra referansegruppen, Kommunal- og distriktsdepartementet og etter dokumentgjennomgang og desk research. Spørreskjema ble godkjent av Kommunal- og distriktsdepartementet. Formålet med spørreundersøkelsen var å få breddekunnskap om temaene, kjennskap og bruk, behov og relevans, nytteverdi, og barrierer og suksesskriterier. For å se fullstendig spørreskjema, se vedlegg 1.

Pilotering

Etter godkjenning av spørreskjema og før utsendelse av undersøkelsen, ble skjema testet av et par representanter fra målgruppen. Pilotene ble gjennomført som Teams-møter der testrespondenten og to konsulenter fra Rambøll gjennomførte undersøkelsen parallelt. På den måten fikk Rambølls konsulenter notert seg alle pauser, kommentarer og forbedringsforslag til pilotrespondentene. Spørreskjema ble justert i tråd med tilbakemeldinger fra pilotrespondentene.

Datainnsamling

Spørreundersøkelsen ble distribuert gjennom Rambølls eget spørreskjemaverktøy og er distribuert til kommunenes elektroniske postmottak-adresser, men stilet til kommunens plan-/geosjef.

Undersøkelsen var i felt i tre uker i september-oktober 2022.

Målgruppe og deltakelse

Målgruppen for spørreundersøkelsen var plan- og geosjefer i landets 356 kommuner. 184 plan- og geosjefer i ulike kommuner fullførte hele undersøkelsen. Det gir en svarprosent på 52 %.

I forbindelse med undersøkelser som denne vil en gjerne kunne stole på resultatene. 52 % deltakelse er en god svarprosent i en undersøkelse til alle kommunene, men alle resultater som presenteres i denne rapporten er likevel beheftet med en viss statistisk usikkerhet som skyldes at vi kun har observert et utvalg av kommuner, og ikke hele populasjonen. Derfor skal resultatene ses i lyset av feilmarginer. Feilmarginer er forholdet mellom populasjon, utvalg og deltakelse, som gir et svar på hvor sikre vi kan være på resultatene av undersøkelsen. Jo flere besvarelser, desto lavere feilmargin. I samfunnsvitenskapen er tommelfingerregelen en feilmargin på 5 %.⁹ Det vil si at vi med 95 % sikkerhet kan stole på våre resultater, og resultatene vil variere med ± 5 %.¹⁰ I denne undersøkelse har vi på totalnivå en feilmargin på rett over 5 %.¹¹ Feilmargin på 7 % eller lavere, er akseptabelt, når vi ikke forsøker å etablere kausalsammenhenger.¹²

Frafall

En frafallsanalyse i etterkant av datainnsamlingen på kommunestørrelse, region og sentralitetsindeksen, viste ingen systematiske skjevheter i deltakelsen på tvers av disse variablene. Det var derfor ikke nødvendig med vekting av resultatet.

Analyser

Undersøkelsens resultater er fremstilt som svarfordeling på de ulike spørsmålene i grafer og tabeller. Mange av analysene i rapporten viser andelen som har svart de to høyeste svarkategoriene på spørsmålene. Det er for det mest snakk om andelen «I svært stor grad» og «I stor grad». Grunnen til at ikke hele svarfordelingen er inkludert i figurene, er at det pedagogisk sett blir enklere å lese rapporten når leseren kun har ett eller to tall å forholde seg til per spørsmål/kategori. Kort sagt får vi formidlet de viktigste funnene på en tydeligere måte.

I tillegg til å vise resultater på nasjonalt nivå, vil vi i denne rapporten vise resultater delt opp på kommunestørrelse, sentralitetsindeksen og regionstilhørighet.

Kommunestørrelse er delt opp etter antall innbyggere i følgende kategorier:

- Liten kommuner: Færre enn 5000 innbyggere
- Mellomstor kommune: 5000-20 000 innbyggere

⁹ Bartlett, James, Joe Kotrlik og Chadwik Higgins. "Organizational research: Determining appropriate sample size in survey research appropriate sample size in survey research." *Information technology, learning, and performance journal* 19, no. 1 (2001): 43, s. 45.

¹⁰ Ibid.

¹¹ Regnet ut etter formelen for 95 % konfidensnivå: $(1,96 * (\text{sqr}(0,25 / \text{utvalg})) * \text{sqr}((\text{populasjon} - \text{utvalg}) / \text{populasjon})) * 100$.

¹² Bartlett, James, Joe Kotrlik og Chadwik Higgins. "Organizational research: Determining appropriate sample size in survey research appropriate sample size in survey research." *Information technology, learning, and performance journal* 19, no. 1 (2001): 43, s. 45.

- Stor kommune: Fler enn 20 0000 innbyggere

Region tilsvarer følgende fordeling:

- Øst: Oslo, Viken, Innlandet
- Sør: Telemark og Vestfold, Agder
- Vest: Rogaland, Vestland
- Midt: Møre og Romsdal, Trøndelag
- Nord: Nordland, Troms og Finnmark

For visse analyser er utvalgte signifikante forskjeller på tvers av kommunestørrelse, sentralitetsindeksen og regionstilhørighet kommentert i teksten, uten å fremstilles grafisk.

Fase 3

I fase tre gjennomførte vi dybdestudier av et utvalg kurs og EVU-tilbud. Vi gjennomførte kvalitative dybdeintervjuer med deltakere på de utvalgte tilbudene, samt plansjefer/geosjefer til ansatte som hadde gjennomført tilbudene. Dybdestudien må leses som et eksempel og en dybdebeskrivelse av de utvalgte kurs og EVU-tilbud. Dybdestudien er ikke en representativ evaluering. I det følgende beskrives den metodiske fremgangsmåte for dybdestudien. I tillegg til intervju med brukerne, gjennomførte vi kvalitative intervjuer med tilbydere som ikke ble intervjuet i fase 2.

3.1.5 Utvelgelse av kurs og EVU-tilbud

Vi valgte ut 6 kompetansehevingstilbud, hvor tre av dem var kurs og tre var EVU-tilbud. Vi etterstrebet en variasjon i format (fysisk eller digitalt), om det var nasjonalt dekkende eller regionspesifikt, og en variasjon i tematikk (areal- og samfunnsplanlegging, kart og geodata). Oversikten under viser de utvalgte tilbudene fordelt på type tiltak:

Tabell 3-5: Oversikt over utvalgte tilbud

	Kurs	EVU-tilbud
Antall	3	3
Utvalgte tilbud	Innføringskurs i reguleringsplanlegging – Norsk kommunalteknisk forening (NKF)	Videreutdanning i realistisk planlegging – Høgskolen i Innlandet (HINN)
	Vær smart! Kurs i klimatilpasning – Miljødirektoratet	Videreutdanning i Urbanisme - Arkitektur- og designhøgskolen (AHO)
	Diverse digitale kurs i regi av Norkart	Plan- og bygningsrett - lovgivning og praksis - Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU)

Det ble gjennomført en dybdestudie av de seks utvalgte tilbudene. Formålet med dybdestudien var å innsamle kunnskap om følgende:

- Bakgrunnen for behovet for tilbudet/kompetansehevingen
- Hvordan deltakere fikk kjennskap til tilbudet
- Hvordan deltakelse ble finansiert
- Opplevelse av nytteverdien av å ha deltatt
- Opplevelse av barrierer for deltakelse og gjennomføring
- Opplevelse av tilrettelegging og format

Målgruppe og rekruttering

Vi har tatt i bruk to ulike metoder for å rekruttere informanter til undersøkelsen. Den primære metoden var gjennom spørreundersøkelsen, hvor vi hadde en oversikt over hvilke kommuner som

hadde angitt å ha deltatt på ulike kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak. Vi kontaktet derfor plansjefer/geosjefer i kommunene med spørsmål om å delta på intervju, samt om de kunne bistå oss med å komme i kontakt med aktuelle ansatte som hadde deltatt på tilbudene. Det ble også rekruttert informanter gjennom tilbydere av kurs og EVU-tilbud. Tilbydere har sendt ut informasjon om undersøkelsen gjennom sine kanaler. For å sikre at gjeldende GDPR- regler overholdes ble tilbydere informert om å sikre deltakeres samtykke til å dele kontaktinformasjonen med oss. På lik linje som med intervju med fylkeskommuner og tilbydere, ble informantene informert både skriftlig og muntlig om sine rettigheter og hvordan informasjonen fra intervjuene skulle brukes.

Dybdestudien har i hovedsak hatt to målgrupper. Først har vi vært interessert i å rekruttere ansatte som har deltatt på de utvalgte tilbudene. I tillegg til dette ønsket vi også å rekruttere plansjefer som har eller har hatt ansatte som har deltatt på de utvalgte kurs og EVU-tilbudene. Plansjefer/geosjefer ble primært rekruttert for å si noe om den overordnede nytteverdien når ansatte deltok på tilbudene. I noen tilfeller hadde plansjefer/geosjefer selv deltatt på tilbudet, enten alene eller sammen med de ansatte, og vi har derfor inkludert deres perspektiver som deltakere også. Vi opplevde utfordringer i rekruttering av informanter på enkelte av tilbudene, siden det var utfordrende å identifisere de rette informantene og at det var variasjon i hvor mange som har deltatt på de ulike tilbudene, noe som gjorde utvalget mindre. Enkelte av tilbudene har derfor få informanter.

I rekrutteringen hadde vi på forhånd definert kriterier som måtte være på plass for å være relevant for undersøkelsen. Formålet med dette var å sikre at målgruppen kunne svare ut spørsmålene i undersøkelsen. Kriteriene innebar følgende:

- Deltakere på tilbudene måtte jobbe innenfor offentlig planlegging, kart og geodata i kommunen eller fylkeskommunen. Vi har hovedsakelig rekruttert deltakere fra kommunen, og kun noen få som jobber i fylkeskommunen.
- Deltakere på tilbudene måtte ha gjennomført tilbudet
- Deltakelse på tilbudet måtte være innen en tidsperiode på 1-5 år
- For plansjefer/geosjefer som ikke hadde deltatt på tilbudene, måtte deres ansatte ha jobbet i kommunen minst ett år etter endt gjennomføring av tilbud, slik at det var mulig å få innblikk i opplevd nytteverdi.

I oversikten under er antall informanter per kurs fordelt på ansatte og plansjefer/geosjefer. Vi intervjuet til sammen 23 informanter. Vi vil videre i denne undersøkelsen omtale dem som brukere av kompetansetilbud.

Tabell 3-6: Oversikt over antall informanter og utvalgte kompetansetilbud

Kurs/EVU-tilbud	Antall rekrutterte ansatte	Antall rekrutterte plansjefer/geosjefer
Innføringskurs i reguleringsplanlegging - Norsk kommunalteknisk forening (NKF)	2	3
Vær smart! Kurs i klimatilpasning – Miljødirektoratet	Ingen	3
Diverse digitale kurs i regi av Norkart	3	2
Videreutdanning i realistisk planlegging -	1	Ingen

Høgskolen i Innlandet (HiNN)		
Videreutdanning i Urbanisme - Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo (AHO)	3	1
Plan- og bygningsrett - lovgivning og praksis - Norges miljø-og biovitenskapelige universitet (NMBU)	3	2

For å få inn tilbyderperspektivet intervjuet vi også de tilbyderne vi ikke hadde vært i kontakt med i fase 2. Se oversikten under.

Tabell 3-7: Oversikt over intervjuede tilbydere

Tilbydere	Antall informanter
Miljødirektoratet	1
Norsk Kommunalteknisk forening (NKF)	1
Arkitektur og designhøgskolen i Oslo (AHO)	2

4. OMFANG OG TYPE

I undersøkelsen har et av målene vært å gjennomføre en breddekartlegging av eksisterende kompetansetiltak innen etter- og videreutdanning i offentlig planlegging, kart og geodata rettet mot kommuner og fylkeskommuner. Målet med dette er å få en oversikt over hva som finnes av tilbud og hva som eventuelt mangler. Følgende problemstillinger har vært førende for kartleggingsarbeidet:

- Hvilke kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak finnes?
- Hvilke aktører er tilbydere av kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak?
- Hvilket format har dagens kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak?

I kartleggingsarbeidet har vi identifisert 78 tilbud. Mange av disse tilbudene er gjennomført kun i én omgang og er dermed ikke stabile over tid. Vi har valgt å kategorisere tilbudene i følgende kategorier; format, omfang, type, faglig innhold, hvem som er tilbyder, om det er stedsspesifikt innhold, og ut fra geografisk plassering.

Overordnet kan tilbudene samlet sett karakteriseres som en «rik, men fragmentert og ustabil flora». Den er rik fordi finnes en rekke kurs, etter- og videreutdanninger. Den er fragmentert fordi det mangler en helhetlig sammenheng. Det finnes ingen helhetlig oversikt, og mange tilbud kretser rundt samme tematikk, mens andre kompetansebehov ikke dekkes. Den er ustabil, fordi mange tilbud er tilbudt kun en eller få ganger.

De fleste tilbudene faller inn under kategoriene for videreutdanning og kurs, og kun ett tilbud er kategorisert som etterutdanning (dog kan enkelte videreutdanningstilbud også tas som etterutdanning ved at man ikke behøver å ta eksamen). Kart og geodata dominerer som faglig innhold i tilbudene, mens vi samtidig ser at det er få tilbud innen en rekke basisoppgaver i planlegging, som for eksempel formalmetoder som konsekvensutredning og risiko og sårbarhet, eller praktiske kurs i kommunal egenplanlegging (kommune(del)plan, områderegulering). Vi fant også få kurs innen fagspesifikke temaer. De fysiske tilbudene er i stor grad lokalisert på Østlandet. Få tilbud har stedsspesifikt/regionalisert innhold.

4.1 Format, omfang, type og geografisk plassering

Omfanget til kursene og EVU-tilbudene i kartleggingen vår er delt inn etter varighet, altså hvor mye tid deltakerne må sette av for å kunne delta. I tabellen under er omfanget delt opp i fire underkategorier. Det er stor overvekt av korte kurs som varer fra noen timer inntil noen dager, der 51 tilbud faller innenfor dette omfanget. Kun to lengre tilbud har varighet ut over ett år, mens fordelingen er litt jevnere mellom de mellomlange og lange tilbudene.

Tabell 4-4-1: Omfang

Omfang	
Kort (dager)	51
Mellomlang (uker)	14
Lang (inntil ett år)	11
Lengre (over ett år)	2

Innenfor «type», kategoriseres tilbudene ut fra om de gir studiepoeng, henholdsvis hos utdanningsinstitusjoner der det skilles mellom videreutdanning som gir studiepoeng, og etterutdanning som ikke gir studiepoeng. I tillegg til dette har vi en kategori for kurs og kurspakker hos andre tilbydere. I denne kategorien fordeler tilbudene seg relativt likt, utenom etterutdanning som kun har ett tilbud. Det er ikke alltid et krav om å avlegge eksamen på

videreutdanning, derfor overlapper denne kategorien litt med etterutdanning, og funnene bør derfor tolkes ut fra denne informasjonen.

Tabell 4-4-2: Type

Type	
Kurs og kurspakker	23
Etterutdanning	1
Videreutdanning	26*

*Enkelte av videreutdanningene tilbys også som etterutdanning, dvs. at tilbudet kan tas uten at det avlegges eksamen og gis studiepoeng.

Når vi ser på geografisk plassering av de fysiske tilbudene, har de fleste sitt nedslagsfelt på Østlandet. De fleste tilbudene ligger også lokalisert sør for Trøndelag, mens det i Nord-Norge kun finnes ett tilbud. Noen tilbud tilbys imidlertid på flere steder, mens andre varierer i hvor de gjennomføres. Det innebærer at tilbudene ikke har en fast lokasjon, men varierer fra gjennomføring til gjennomføring, eller at tilbyderen er fleksibel og kan reise til kunde. På den måten vil bildet kunne se litt mer nyansert ut, avhengig av hvor tilbyderne er åpne for å være fleksible, og ut fra hvor de varierende tilbudene er fra gang til gang.

Tabell 4-4-3: Geografi

Geografi	
Østlandet	22
Vestlandet	6
Sørlandet	1
Trøndelag	2
Nord-Norge	1
Fleksible/varierer	14

Tabellen nedenfor tar for seg formatet på de ulike tilbudene som er kartlagt, herunder om gjennomføringen har vært digital eller fysisk, eller en kombinasjon av disse som en hybrid gjennomføring. Noen av tilbudene har også vært både digitale og fysiske, mens interaktiv e-læring dekker tilbudene der deltakere selv bestemmer når de gjennomfører, og ikke har noen direktesending eller «live» kommunikasjon med andre deltakere. I denne kategorien er det god spredning på de ulike formatene.

Tabell 4-4-4: Format

Format	
Digital	23
Fysisk	28
Hybrid	13
Digital eller fysisk	5
Interaktiv e-læring	9

I kartleggingen har vi også sett på de ulike tilbudenes faglige innhold, og kategorisert dem deretter. Kart og geodata er godt representert med hele 39 tilbud, mens det på den andre siden er få tilbud innenfor kategoriene «gjennomføring», «formalmetoder» og «prosess, medvirkning og kreative metoder». I tabellen nedenfor har vi samlet informasjon om de ulike kategoriene knyttet til faglig innhold i tilbudene. I tillegg til denne faglige inndelingen, har vi sett at kun tre av de kartlagte tilbudene har et geografisk spesifikt innhold. De fleste er generelle og stedsuavhengige.

Tabell 4-4-5: Faglig innhold

Faglig innhold		
Kart og geodata	39	<ul style="list-style-type: none"> • 5 i kombinasjon med «plantype». • 16 fysisk/hybrid (hovedsak Østlandet), for øvrig e-læring/digital • 11 videreutdanning, for øvrig kurs. • kursene delt mellom interesseorganisasjon og kommersielle tilbydere
Lovverk (PBL og øvrige relevante)	12	<ul style="list-style-type: none"> • variasjon i format • 2 videreutdanninger, for øvrig kurs • mange fysiske tilbud med «fleksibel lokasjon» • kursene tilbys av kommersielle tilbydere. • i hovedsak plan- og bygningslov.
Plantype (kommuneplaner, områdereguleringer og reguleringsplaner)	11	<ul style="list-style-type: none"> • 5 i kombinasjon med øvrige temaer • 3 lengre videreutdanninger, for øvrig kortvarige kurs • tilbydere er interesseorganisasjoner, utdanningsinstitusjoner og kommersielle der det kombineres med kart/geodata • i hovedsak reguleringsplan.
Gjennomføring (utbyggingsavtaler mm)	2	<ul style="list-style-type: none"> • ett digitalt, ett fysisk med fleksibel lokasjon • begge kortvarige • en organisasjon og en kommersiell tilbyder • utbyggingsavtale tema for begge.
Formalmetoder (KU/ROS)	1	<ul style="list-style-type: none"> • digitalt • kortvarig • i regi av KS • konsekvensutredning er tema
Fagspesifikt tema	6	<ul style="list-style-type: none"> • fysiske eller hybride • i hovedsak lokalisert på østlandet • variasjon i lengde og type • temaer er hhv. verdiskaping/næring, kulturminner, folkehelse, shared space, universell utforming og klimatilpasning
Prosess, medvirkning og kreative metoder	2	<ul style="list-style-type: none"> • en i kombinasjon med plantype • et kurs og en videreutdanning • kurs er digitalt, videreutdanning hybrid • tilbydere er en offentlig aktør og en utdanningsinstitusjon.
Helhetlig tilnærming til planlegging; Forskningsbaserte tilbud med helhetlig innretting mot overordnede og sentrale forhold: Plansystem, planprosess, planteori, makt, politikk,	11	<ul style="list-style-type: none"> • ett er digitalt, øvrige fysiske eller hybride • mellomlange til svært lange tilbud (over måneder/år). • i hovedsak videreutdanning • tilbydere er utdanningsinstitusjoner og KS (Samplan). • geografisk spredt, dog tyngdepunkt på Østlandet • to av tre geografisk spesifikke tilbud kommer inn under denne kategorien, dvs. tilbud som er direkte rettet mot en spesifikk geografisk region (eksempelvis Trøndelag eller Nord-Norge) eller kontekst (kystkommuner, kommuner med befolkningsnedgang etc)

<p>samfunnsforhold, urbanisme, fysisk planlegging i alminnelighet, bærekraftig byutvikling osv.</p>		<ul style="list-style-type: none"> • forskningsbasert tilnærming, vekt på samfunnsplanlegging (men også bypolitikk og urbanisme er representert) • der øvrige tilbud i stor grad er knyttet til <i>ferdigheter</i> eller <i>praktisk planlegging</i>, innehar disse i større grad teoretisk refleksjon, strategiske tilnærminger, planteori, plansystem, politikk, makt og medvirkning og planlegging i samfunn
---	--	---

5. KJENNSKAP OG BRUK

I undersøkelsen har vi sett på kjennskap og bruk av kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak innen offentlig planlegging, kart og geodata. Dette er for å få et bilde på om tilbudene er godt nok kjent blant brukerne, hvordan det gis informasjon om tilbudene, samt hvilke tilbud som blir tatt i bruk. Vi har tatt utgangspunkt i følgende underspørsmål:

- Hvordan er kjennskapet til dagens kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak på feltet?
- Hvordan er etterspørsel og bruk av dagens kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak?

Oppsummert viser funnene at det er behov for bedre kjennskap til tilbudet av kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak. Resultatene fra spørreundersøkelsen viser at det er få av tilbudene som er godt kjent blant plan-/geosjefer i kommunene, og det er først og fremst tilbudene fra systemleverandører innen kart og geodata og fra Geoforum som benyttes av kommunene. I de kvalitative intervjuene med fylkeskommunene kommer det frem at det er stor variasjon blant kommunene når det gjelder kjennskap og bruk av dagens tilbud, og at de opplever at det er særlig små kommuner med mindre fagmiljøer som kan ha vanskeligheter med å orientere seg i tilbudene. Det er i stor grad kommunene selv som har ansvaret for å orientere seg i tilbudene som finnes, og fylkeskommunene har i liten grad selv denne oversikten. Funnene fra både den kvantitative og kvalitative undersøkelsen tyder på at informasjon om dagens tilbud ikke deles med relevante ansatte på en systematisk måte. Fra tilbyderperspektivet viser funnene at de ulike tilbyderne opplever forskjell i etterspørsel. Enkelte trekker frem utfordringer med å markedsføre seg, og at de mangler kanaler for å formidle informasjon om hva de tilbyr innenfor dette feltet.

Funn Survey

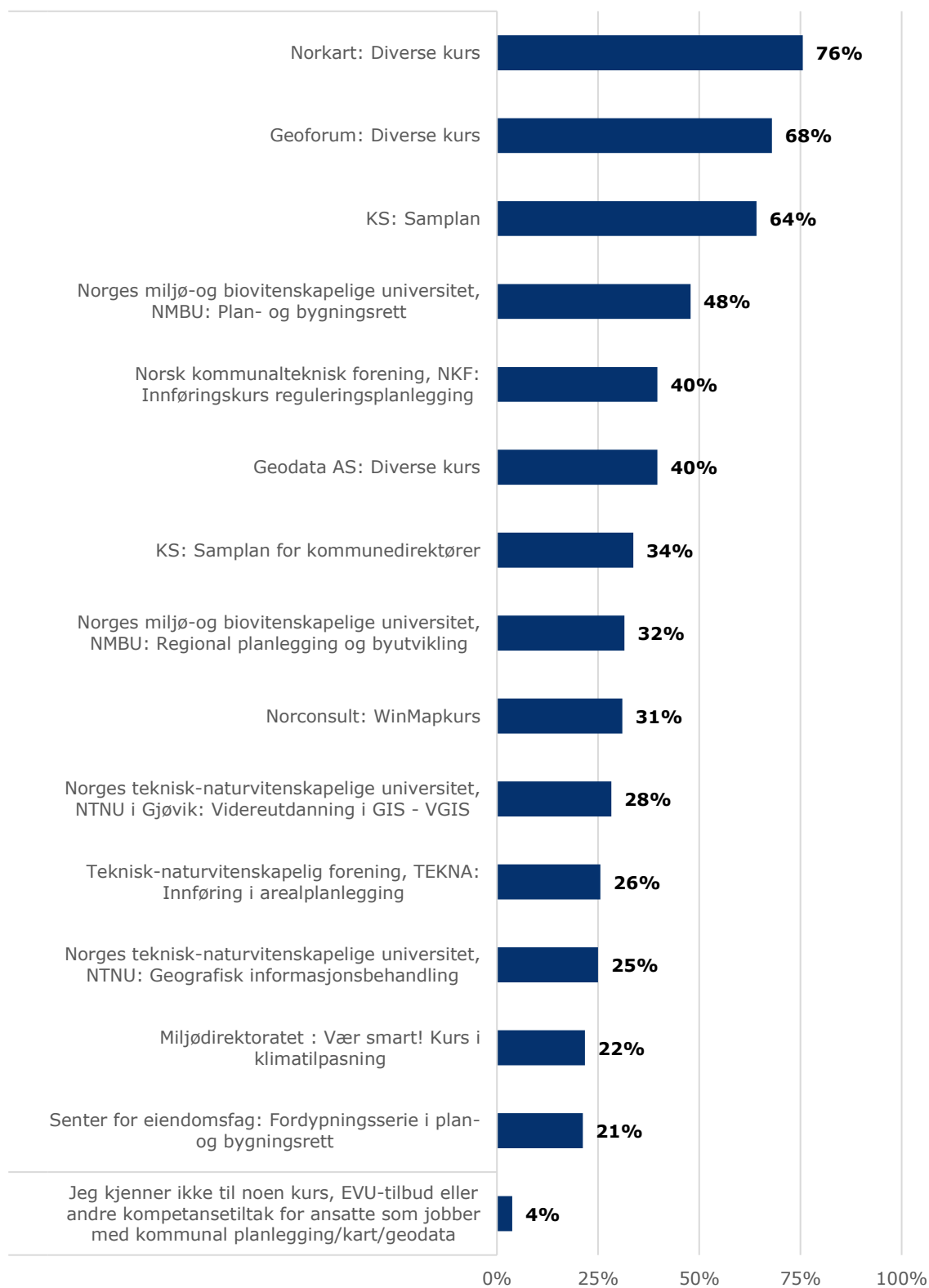
5.1 Kjennskap til tilbudene

Overordnet sett tyder resultatene fra spørreundersøkelsen på at det kun er en håndfull av tilbudene som finnes som er godt kjent blant plan-/geosjefer i kommunene. Figur 5-1 viser andelen av respondentene i spørreundersøkelsen som har huket av for at de kjenner til de ulike tilbudene.¹³ De fleste kjenner til kursene fra Norkart (76 %) og Geoforum (68 %), samt Samplan fra KS (64 %). Det er også en god del som kjenner til kurs i regi av NMBU, Geodata, Norconsult, Tekna og NTNU. Mange tilbud er svært lite kjent blant plan-/geosjefer i kommunene. 4 % av respondentene oppgir at de ikke kjenner til noen eksterne tilbud for kompetanseheving blant ansatte som jobber med kommunal planlegging, kart og geodata.

¹³ Figur 5-1 viser kun tilbud som er kjent blant 20 % eller flere av respondentene. Se vedlegg 2 for en fullstendig liste over kjennskap til tilbudene.

Figur 5-1: Kjennskap til de ulike tilbudene

Hvilke eksterne kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak for ansatte som jobber med kommunal planlegging/kart/geodata kjenner du til?
 Kryss av for alle tilbudene du kjenner til. (n=184)

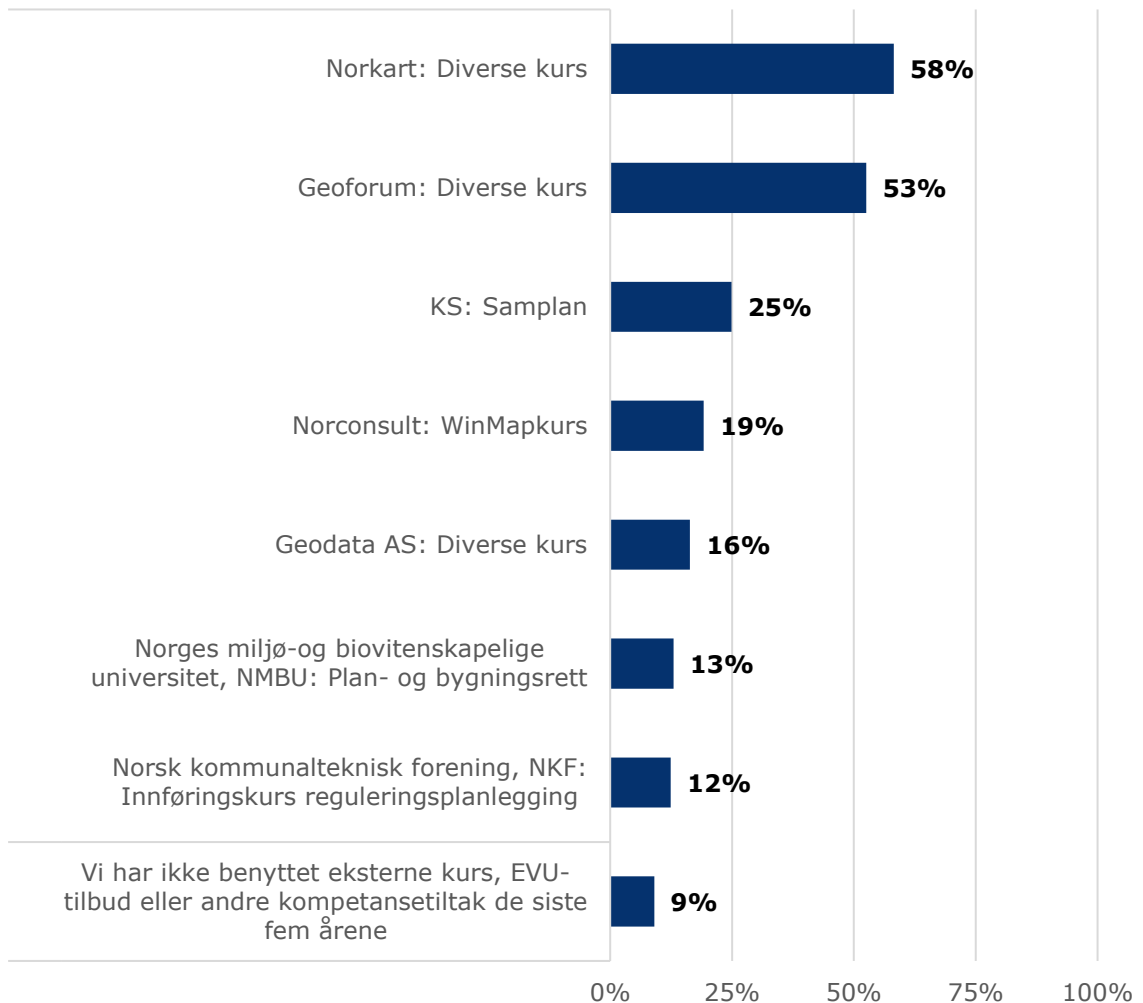
5.2 Bruk av tilbudene

Det er særlig tilbudene fra systemleverandører og geoforum som benyttes av kommunene. Figur 5-2 viser andelen av respondentene i spørreundersøkelsen som har huket av for at de bruker de ulike tilbudene¹⁴. Over halvparten av respondentene oppgir at de har benyttet seg av kurs fra Norkart (58 %) og Geoforum (53 %) i løpet av de siste fem årene. Kurs fra Norconsult (19 %) og Geodata (16 %) er andre relativt populære kurs. En av fire respondenter oppgir at kommunen har benyttet seg av Samplan.

Nesten 1 av 10 (9 %) respondenter oppgir at de ikke har benyttet seg av eksterne kompetansehevingstilbud i løpet av de siste fem årene.

Figur 5-2: Bruk av de ulike tilbudene

Du svarte at du kjenner til noen av tilbudene for kompetanseheving. Hvilke eksterne kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak har dere benyttet dere av i din kommune? Kryss av for alle tilbudene dere har benyttet i løpet av de siste fem årene. (n=177)

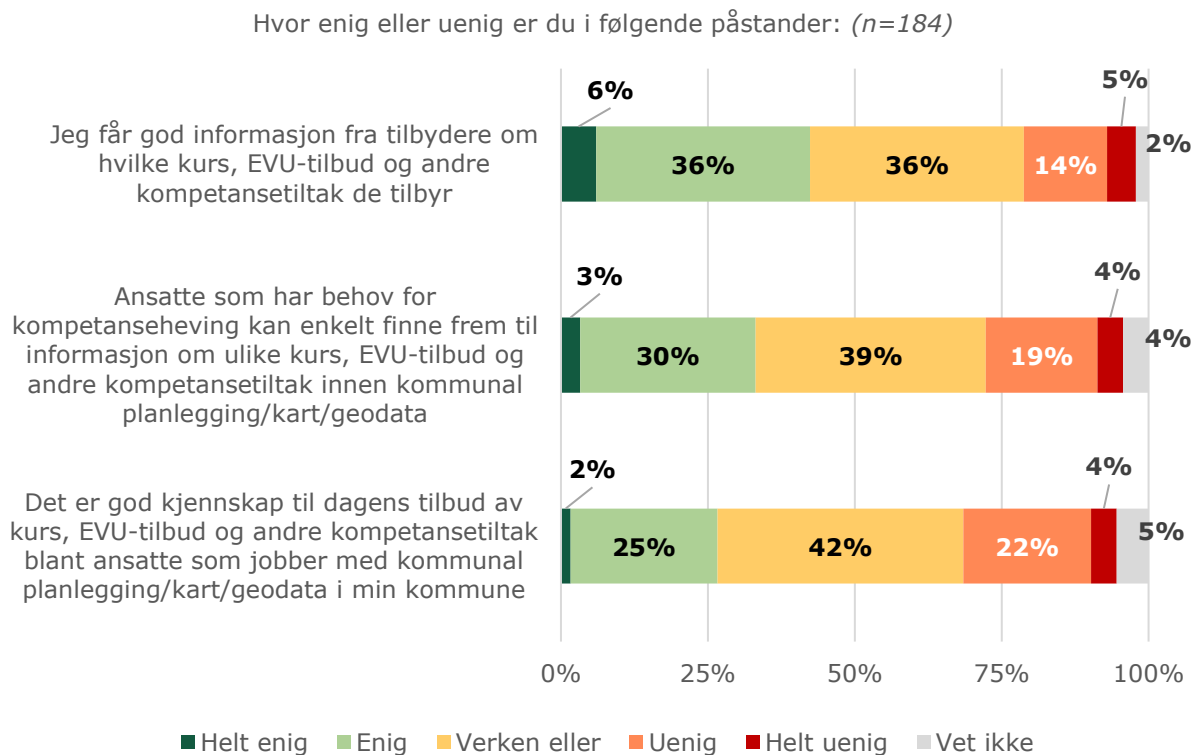
¹⁴ Figur 5-2 viser kun tilbud som er kjent blant 10 % eller flere av respondentene. Se vedlegg 3 for en fullstendig liste over bruken av de ulike tilbudene,

5.3 Informasjon om dagens tilbud

Figur 5-3 viser svarfordelingen på tre spørsmål om informasjon om, og kjennskap til, det samlede tilbudet av kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak.

42 % av plan-/geosjefene som har svart på undersøkelsen, oppgir at de får god informasjon fra tilbydere om hvilke kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak de tilbyr (andelen «Helt enig» og «Enig»). 33 % (andelen «Helt enig» og «Enig») oppgir at ansatte enkelt kan finne frem til informasjon om kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak, mens 27 % mener det er god kjennskap til dagens tilbud av kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak blant ansatte. Det er altså flere som oppgir at de selv får god informasjon, enn det er som oppgir at de ansatte enkelt kan finne frem til informasjonen og som mener det er god kjennskap til dagens tilbud. Det kan tyde på at informasjon om dagens tilbud i mindre grad deles med relevante ansatte på en systematisk måte.

Figur 5-3: Vurdering av informasjonsflyt om dagens tilbud

På tvers av region er det visse interessante forskjeller, som tyder på at ansatte i region Nord i mindre grad enn ansatte i andre regioner får informasjon om, og har kjennskap til, dagens tilbud av kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak. I region Nord oppgir 32 % av kommunene at de i mindre grad («Helt uenig» og «Uenig») får god informasjon fra tilbydere om hvilke kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak de tilbyr – mot 19 % på nasjonalt nivå. Det er også en lavere andel i region Nord som oppgir at de er enig i påstanden (30 % er «Helt enig» eller «Enig» i region Nord, mot 42 % på nasjonalt nivå). Samtidig er det en lavere andel i region Nord (14 % i region Nord mot 27 % på nasjonalt nivå) som oppgir at det er god kjennskap til dagens tilbud av kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak blant ansatte som jobber med kommunale planlegging, kart og geodata.

Funn fra kvalitative intervjuer

Både representanter fra fylkeskommunene og tilbydere beskriver en stor variasjon av kjennskap og bruk av dagens kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak. Dette understøtter funnene fra spørreundersøkelsen som viser at det begrenset overordnet kjennskap til dagens kompetansetilbud. Tilbydere av kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak opplever varierende etterspørsel. Representanter fra fylkeskommunene beskriver varierende kjennskap og bruk kommunene imellom.

Fylkeskommuner

I intervju med representanter fra fylkeskommunene beskriver de variasjon i kommunenes kjennskap og bruk av kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak. Informantene beskriver et fragmentert og uoversiktlig marked av tilbud, som gjør det utfordrende å orientere seg i landskapet av tilbydere og tilbud. Dette gjenspeiler funn fra den kvantitative undersøkelsen, som viser at mange tilbud er svært lite kjent blant plan-/geosjefer i kommunene. Fylkeskommunene beskriver selv kun å ha et overfladisk kjennskap til tilbudene til kommunene, og flere gir uttrykk for at de er avhengige av å få tilsendt informasjon om tilbudene som finnes:

«Kjenner til ganske lite. Det er tilfeldig, enten at vi får en e-post med oppfordring til å spre videre. Det er behov for å få videreformidlet en oversikt over hvilke kurs som finnes.» (Informant fra fylkeskommune)

Det er generelt en større kjennskap til tilbud som har eksistert i mange år som eksempelvis Samplan. I tillegg til dette er det også overordnet kjennskap til større tilbydere herunder KS, universiteter og høyskoler, samt noen fagforeninger som tilbyr kurs. Informantene beskriver derimot mangel på kjennskap til tilbydernes aktuelle kompetansetilbud.

Fylkeskommunene forteller at det i stor grad er kommunene selv som har ansvaret for å orientere seg om tilbudene som finnes. De opplever at det er et skille mellom store og små kommuner sin kjennskap og bruk av EVU-tilbud, kurs og andre kompetansetiltak. Små kommuner har mindre fagmiljøer noe som betyr at det kan være vanskelig å orientere seg i utvalget av EVU-tilbud, kurs og andre kompetansetiltak. Store kommuner har større fagmiljøer, noe som fylkeskommunene viser til at skaper større fagfellesskaper som igjen fører til at kjennskap og bruk av dagens kompetansetilbud lettere spres innen disse fagmiljøene.

«Kommunens kjennskap er varierende. Varierende kommunestørrelse gir forskjeller i størrelse på fagmiljøene. Små kommuner med små fagmiljøer har begrenset oversikt og kjennskap.» (Informant fra fylkeskommune)

Fylkeskommunene beskriver at kunnskapsbehovet er stort og det er etterspørsel på kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak. Dette gjelder både offentlig planlegging, kart og geodata. Noen mener at etterspørselen kunne vært større og at dette henger sammen med tid og kapasitet blant de ansatte ute i kommunene. Noen fylkeskommuner opplever at kommunene i liten grad henvender seg til fylkeskommunene for orientering om kompetansetilbud, og beskriver i stedet at de oftere får henvendelser på forslag til tematikker som det er ønskelig at fylkeskommunen tilrettelegger for.

Tilbydere

I intervjuene med tilbydere av kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak forteller informantene om varierende etterspørsel. Noen tilbydere opplever god kjennskap til og bruk av tilbudene deres. De som opplever stor etterspørsel på kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak beskriver at de eksempelvis må oppskalere antallet av ganger ulike tilbud blir avholdt i løpet av et år. Andre har derimot utfordringer med å fylle plassene på enkelte av tilbudene de har.

Funnene viser at det er varierende etterspørsel blant tilbydere innen samme tematikk. Enkelte av tilbyderne innen kart og geodata forteller om stor etterspørsel og fulle kurs. Informantene beskriver at det er en økning i antall planleggere som anvender GIS i sine arbeidsoppgaver. Dette øker etterspørselen etter kompetansehevede tiltak innenfor temaet. Andre tilbydere av kurs, EVU-tilbud og kompetansetiltak innen kart og geodata opplever ikke like stor etterspørsel. De opplever at det er varierende kjennskap og bruk mellom de ulike kommuner og at dette blant annet avhenger av om kommunen har en GIS-ansvarlig. De opplever derimot å ha større tilslutning til skreddersydde bedriftskurs enn enkeltkurs.

Informanter fra forsknings- og undervisningsinstitusjonene opplever også varierende kjennskap til og bruk av sine tilbud. Noen beskriver fulle tilbud og ventelister, mens andre opplever at dette varierer fra kull til kull. Enkelte tilbydere opplever at tilbud som treffer populære tematikker for kommuner, slik som eksempelvis innovasjon, er mer ettertraktet enn planlegging. Dette er til tross for at de opplever at det er et stort kompetansebehov innen planlegging. Enkelte opplever at det er stor konkurranse blant tilbydere av korte kurs, noe som gjør at disse kursene oftere er vanskeligere å fylle.

Brukere

På tvers av de utvalgte kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak innen offentlig planlegging, kart og geodata ser vi at brukerne først og fremst får kjennskap til kompetansetiltakene via e-poster fra tilbydere eller kollegaer i kommunen og fylkeskommunen. Noen fremhever også fagnettverker som betydningsfulle inn mot informasjonsdelingen av kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak.

«[Det var] anbefaling fra fylkeskommunen. De var vel også med på kurset. Det kom e-post om hva det handla om, og hva det innebærer. Vurderer om man interessert eller ikke, så melder man seg på.» (Bruker av «Vær Smart» kurs i klimatilpasning ved Miljødirektoratet)

«Det var vel gjennom NKF, står på noen mailing-lister der, vi står på mange sånne lister, det kommer mye. Vi følger med på hva som kommer, og deltar på det som er relevant.» (Bruker av innføringskurs i reguleringsplanlegging ved NKF)

Flertallet av brukerne av kompetansetilbudene opplever å ha fått god informasjon om tilbudene de har deltatt på. De fleste gir uttrykk for at informasjonen har vært tilstrekkelig for å vurdere tilbudets relevans, og de opplever at tilbudet etterlever den informasjon de har fått.

De ulike informantene sine fortellinger om hvordan de har mottatt informasjon om tilbudene de har deltatt på, tyder på en noe usystematisk informasjonsdeling av kompetansetilbudene som eksisterer. Dette er et funn som også understøttes av den kvantitative spørreundersøkelsen. Informantene forteller om at de mottar informasjon om et kommende kurs som tilfeldigvis passer med behovene i kommunen på det tidspunktet. Eksempelvis en nyansatt som trenger kompetanseheving i forbindelse med arbeidsoppgavene sine, eller ansatte og sjefer som har behov for en oppdatering på et fagfelt.

Når det gjelder videreutdanningene viser funnene at et flertall av informantene har oppsøkt informasjon på egen hånd. Flere av informantene har vært drevet av et ønske om å bygge opp mer kompetanse innen et fagfelt de er særlig interessert i eller etablere en ny karrierevei.

«Jeg har alltid vært interessert i planlegging og den store skalaen. Har mye faglige nysgjerrighet. Jeg hadde behov for nye nytt, nye utfordringer (...) Jeg fant videreutdanningen på nett.» (Bruker av videreutdanning i Urbanisme ved AHO)

6. BEHOV OG RELEVANS

Vi har gjennom spørreundersøkelsen og de kvalitative intervjuene undersøkt hva som er sentrale kompetansebehov på feltet. Dette er for å få en oversikt over hva som er aktuelle kompetansebehov i kommunene i dag, og hvordan dette «matcher» tilbudet. Vi har videre kartlagt om fylkeskommuner, kommuner og tilbydere opplever at dagens kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak møter disse behovene, og på hvilken måte tilbyderne tilpasser seg endringer i kompetansebehov. Følgende spørsmål har vært førende:

- Hva forstås som sentrale behov på feltet for kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak?
- I hvilken grad og hvordan møter dagens tilbud kompetansebehovet til kommuner og fylkeskommuner?
- I hvilken grad og hvordan tilpasser tilbyderne seg eventuelt til endringer i kompetansebehov?

Overordnet viser funnene fra spørreundersøkelse at det er et relativt stort kompetansebehov blant kommunene knyttet til konkrete verktøy (digitalisering, kart), formelle utredningskrav/analyser i planlegging (konsekvensutredninger og risiko- og sårbarhetsanalyser), gjennomføring (utbyggingsavtaler) og hvordan man innhenter denne informasjonen (planmetodikk, metoder for kunnskapsinnhenting og -analyse). Når det gjelder kompetansebehov innen spesifikke temaer som behandles i planarbeidet, er problemstillinger knyttet til klima og klimatilpasning det flest kommuner mener at behovet er størst. De kvalitative intervjuene med fylkeskommunene støtter funnene om kompetansebehov i kommunene fra den kvantitative undersøkelsen. De trekker også frem at kompetansebehov generelt har en sammenheng med at det er få planleggere og vanskelig å rekruttere ansatte til kommunene, samt at det er behov for etter- og videreutdanning for medarbeidere med andre utdanningsbakgrunner enn planlegging. Funn fra både spørreundersøkelsen og de kvalitative intervjuene viser at det er forskjell i kompetansebehov for små og store kommuner.

De overordnede funnene fra spørreundersøkelsen tyder på at mange av kommunene opplever at det finnes relevante kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak og at det i en viss grad dekker behovet. Kommuner i region Nord oppgir i mindre grad enn andre regioner at dagens tilbud møter behovet til ansatte som jobber med kommunal planlegging, kart og geodata i deres kommune. Et flertall av informantene fra fylkeskommunene opplever på sin side at dagens tilbud ikke møter dagens kompetansebehov. Noen trekker frem at det er for få tilbud, mens andre opplever at kurs og eksempler ikke er relevante nok til den faktiske situasjonen i kommunene og i fylkeskommunene. Det er derimot variasjon over hvor god oversikt fylkeskommunene har over behov og tilbud. Det kan være verdt å bemerke at når vi ser kartleggingen av dagens tilbud opp mot hva kommunene oppgir som kompetansebehov, fremstår det som det er en del kompetansebehov som *ikke* dekkes gjennom kurs, etter- og videreutdanningstilbudene. Det synes å være i overensstemmelse med fylkeskommunenes vurdering.

Noen tilbydere opplever at tilbudene i dag i større grad kan møte behovene hos mindre kommuner og distriktskommuner. De fleste tilbydere beskriver å ha god kontakt med praksisfeltet, og bruker ulike kontaktarenaer for å fange opp behovene til kommuner og fylkeskommuner.

Funn Survey

6.1 Kompetansebehov innen planfaglige områder

Figur 6-1 viser andelen av respondentene i spørreundersøkelsen som mener kommunen har stort behov (de har svart «I svært stor grad» eller «I stor grad») for ytterligere kompetanser innen de ulike planfaglige områdene.

Øverst på listen over kommunenes kompetansebehov, ligger behovet for økt kompetanse innen digitale verktøy. Over halvparten (56 %) av kommunene oppgir at de har et stort behov for kompetansepåfyll innen digitale verktøy. Med den digitale utviklingen i samfunnet generelt, og regjeringens prosjekt om digitalisering av planprosessen spesielt, er det logisk at kompetanse innen digitale verktøy er ettertraktet og stadig mer aktuelt. Ettersom mer og mer av arbeidsoppgavene løses ved hjelp av ulike digitale verktøy, digitale fellesløsninger og standarder, merker mange kommuner behovet for økt digital kompetanse blant sine ansatte. Dette vil også gjelde konkrete verktøy man bruker i planleggingen, slik som for eksempel bruk av geografiske informasjonssystemer (GIS).

Samtidig oppgir over halvparten av kommunene at det er et stort behov for kompetanse innen konsekvensutredninger (53 %) og kompetanse innen risiko- og sårbarhetsanalyser (52 %), som er formelle utredningskrav/metoder i planlegging. Uten tilstrekkelig kompetanse i gjennomføringen og utformingen av disse analysene, vil man i praksis risikere å vedta og gjennomføre planer uten tilstrekkelig kunnskap om konsekvenser og risiko knyttet til planene.

I kombinasjon med at nesten halvparten (47 %) av kommunene oppgir at de har et stort kompetansebehov innen planmetodikk (metoder for kunnskapsinnhenting og -analyse), tegner det et bilde av at kommunene trenger mer kompetanse innen innhenting og analyse av kunnskapsgrunnlaget for utviklingen og gjennomføringen av planer.

Kompetanse innen utbyggingsavtaler og gjennomføring av arealplan (52 %) oppgis som et annet stort kompetansebehov blant kommunene som har deltatt i undersøkelsen. Utbyggingsavtale er en avtale mellom kommunen og grunneier eller utbygger om utbyggingen av et område¹⁵, som regulerer samarbeidet mellom partene og utbyggingen av planområdet.¹⁶ Det er et effektivt og viktig verktøy for kommunene i gjennomføringen av arealplanen.¹⁷ At over halvparten av kommunene i undersøkelsen oppgir at det er et stort behov for ytterligere kompetanser innen temaet, synliggjør at det kan ha vært lite fokus på gjennomføringsdimensjonen ved planlegging. Utbyggingsavtaler er et viktig verktøy for å sikre finansiering av opparbeiding av nødvendige tiltak i planen, noe som kan få økende fokus når kommuneøkonomien blir trangere. Samtidig fordrer det en annen type kompetanse enn den tradisjonelle plankompetansen. Gjennomføring av arealplan kan også omhandle andre elementer enn utbyggingsavtaler og opplevd mangel på kompetanse kan være knyttet til for eksempel tiltak for å øke boligbygging.

Resultatene peker mot en trend i retning av et relativt stort kompetansebehov knyttet til konkrete verktøy (digitalisering), formelle utredningskrav/analyser i planlegging (konsekvensutredninger og risiko- og sårbarhetsanalyser) gjennomføring (utbyggingsavtaler) og hvordan man innhenter denne informasjonen (planmetodikk (metoder for kunnskapsinnhenting og -analyse).

¹⁵ Veiviseren.no (2020). *Utbyggingsavtaler*. <https://www.veiviseren.no/stotte-i-arbeidsprosess/fremskaffe-og-forvalte-boliger/utbyggingsavtaler>.

¹⁶ Lovdata (2008). *Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven), Tredje del: Gjennomføring, Kapittel 17. Utbyggingsavtaler, § 17-3: Avtalens innhold*. Hentet fra: https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2008-06-27-71/KAPITTEL_3-3#KAPITTEL_3-3

¹⁷ Kommunal- og regionaldepartementet (2006). *Veileder utbyggingsavtaler*. Hentet fra: chrome-extension://efaidnbmninnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/krd/vedlegg/boby/utbyggingsavtaler/281000-veileder_utbyggingsavtaler_bm2.pdf, s.2.

Mange kommuner har også behov for kompetanse innen planfaglig basiskompetanse

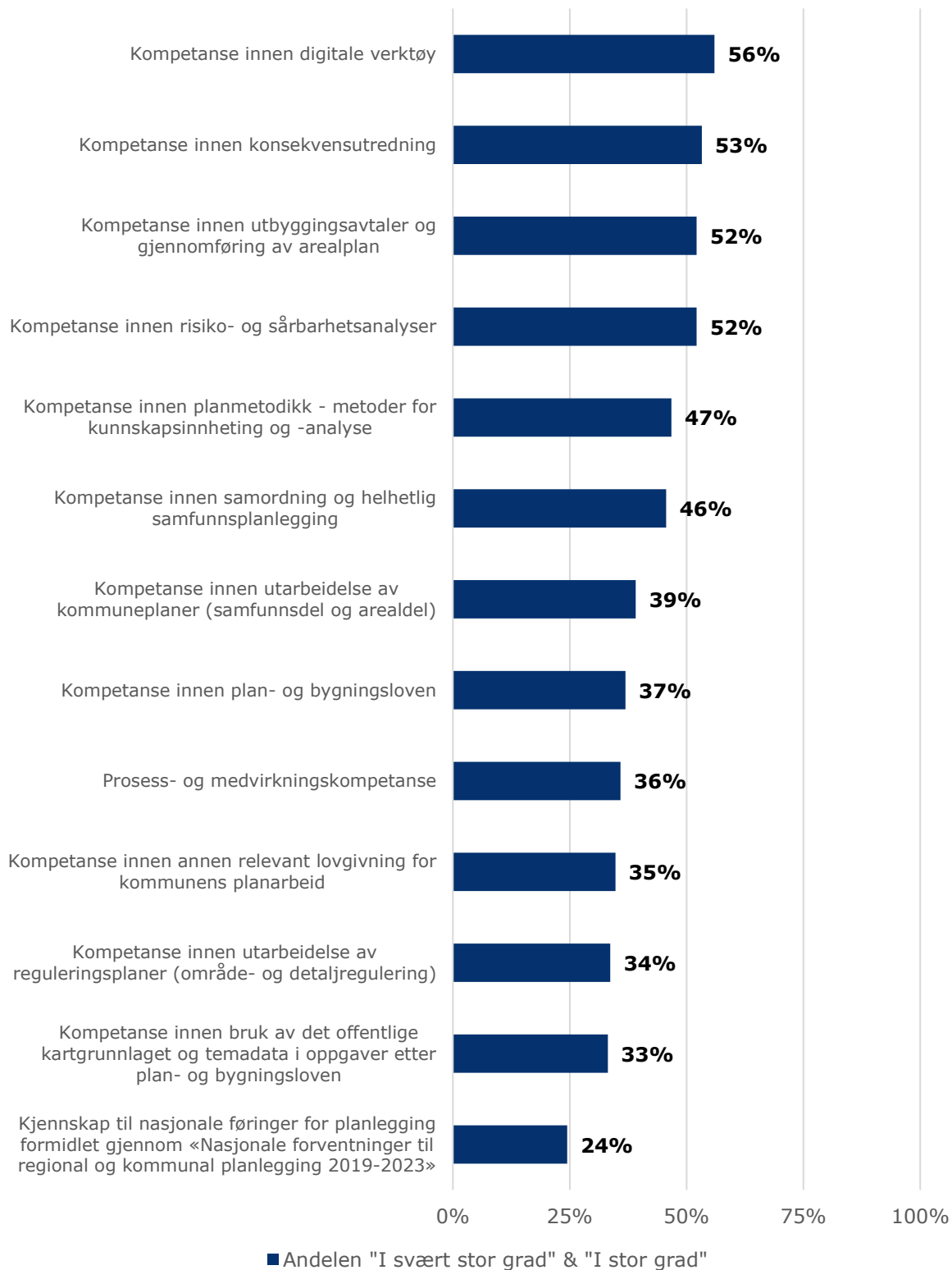
Kompetanse innen samordning og helhetlig samfunnsplanlegging (46 %) er etterlyst av mange kommuner. Videre ser vi at nesten 39 % av kommunene har behov for økt kompetanse i å utarbeide kommuneplanens samfunnsdel og arealdel. Dette er et svært høyt tall med tanke på kommuneplanenes rolle som overordnet styringsdokument, som skal sikre en helhetlig utvikling. Dersom kommunene ikke utarbeider gode kommuneplaner, enten det er samfunnsdel eller arealdel, vil dette fort kunne «forplante seg» til øvrig planlegging og gjennomføring, ved at man får en mer prosjektbasert og inkrementell tilnærming, fremfor en helhetlig avveining av ulike samfunns mål som setter retning for kommunens videre utvikling.

Juridisk kompetanse er også etterlyst av kommunene. Mer enn én av tre kommuner oppgir at de trenger ytterligere kompetanser innen plan- og bygningsloven (pbl) (37 %) og annen relevant lovgivning (35 %).

Kompetanse innen pbl, samt kompetanse innen kommuneplanens samfunnsdel og arealdel, er begge svært sentrale elementer i offentlig planlegging. Selv om det ikke er blant områdene flest kommuner etterlyser kompetanse, er det et vesentlig funn at såpass mange kommuner etterlyser kompetanser innen disse områdene, som må kunne beskrives som grunnleggende basiskompetanse for offentlig planlegging. Det er imidlertid forskjeller i kompetansebehov på tvers av kommunene, noe vi skal se nærmere på i kapittel 6.3 og 6.4.

Figur 6-1: Kompetansebehov innen planfaglige områder

I hvilken grad har kommunen behov for ytterligere kompetanser innen følgende områder? (n=184)

6.2 Kompetansebehov innen spesifikke temaer som behandles i planarbeidet

Overordnet sett tyder resultatene fra spørreundersøkelsen på at kompetansebehovet til kommunene er størst på tematikk som relaterer seg til relativt «nye» problemstillinger. Figur 6-2 viser andelen av respondentene i spørreundersøkelsen som mener kommunen har stort behov (de har svart «I svært stor grad» eller «I stor grad») for ytterligere kompetanser innen det enkelte området.

Problemstillinger knyttet til klima er det området der flest kommuner mener at behovet er aller størst. Over halvparten av kommunene oppgir at de har et stort behov for ytterligere kompetanser innen klimatilpasning (56 %), samtidig som svært mange oppgir at de har behov for ytterligere kompetanser innen klimautslipp (47 %) og energi (37 %). Etter plan- og bygningsloven har kommunene ansvar for å planlegge for fremtidens klima, og å ta tilstrekkelig hensyn til dette i samfunns- og arealplanlegging og byggesaksbehandling.¹⁸ Dette er nært knyttet til problemstillinger innen klimautslipp og energi og tilpasning til forventede klimaendringer, jf. plan- og bygningslovens § 3-1 bokstav g).

Samtidig er det også nært knyttet til samfunnssikkerhet, et annet område der kommunene ser et stort behov for kompetanseopåfyll (45 %). Også samfunnssikkerhet påvirkes av klimaendringene, i at sannsynligheten for skred, flom, ekstremvær og stormflo øker.¹⁹ Å ta hensyn til klimatilpasning er en del av samfunnssikkerheten. At kommunene i denne undersøkelsen oppgir at de har behov for ytterligere kompetanse innen disse områdene, kan tyde på at problemstillinger knyttet til dette blir stadig mer aktuelle, og er noe planavdelingen i kommunene i større grad er nødt til å ivareta. Kompetansebehovet innen klima og samfunnssikkerhet er også naturlig å se i sammenheng med konsekvensutredninger og risiko- og sårbarhetsanalyser, som mange kommuner også etterlyser kompetanse innenfor.

Det er interessant å merke seg at det er en noe lavere andel kommuner som oppgir at de har behov for kompetanse innen bærekraftig utvikling (generell introduksjon) (34 %). Dette kan være et uttrykk for at kommunene mener å ha denne kompetansen, eller om temaet anses mindre «håndfast».

Behovet for økt kompetanse innen digitalisering gjør seg også gjeldene når det kommer til kompetansebehov innen spesifikke temaer som behandles i planarbeidet. Digitalisering av planprosesser er et område der kommunene ser et stort behov for kompetanseopåfyll (53 %). «Digitalisering av planprosessen» er en satsing fra Kommunal- og distriktsdepartementet som ble startet i 2015.²⁰ Kort fortalt handler det om å «standardisere og digitalisere planprosessen». Det er staten som er ansvarlig for å utarbeide standarder og kravspesifikasjoner kommunene kan benytte seg av, men kommunene bestemmer selv om de vil ta dem i bruk eller ikke. At mange kommuner nå oppgir at de trenger ytterligere kompetanse innen dette kan tyde på at prosjektet fremdeles er i startfasen, og enda ikke er fullt implementert i kommunene. Samtidig kan det også tyde på at det er stor interesse for prosjektet ute i kommunene.

Andre viktige områder der kommunene oppgir at de har behov for mer kompetanse er bokkvalitet (36 %), naturmangfold (34 %), formgivningskompetanse (31 %), samordnet areal- og transportplanlegging (29 %), forvaltning av vannets kretsløp (29 %) og oppvekst, levekår og folkehelse (28 %).

¹⁸ Regjeringen.no (2022). *Klimatilpasning*. https://www.regjeringen.no/no/tema/plan-bygg-og-eiendom/plan_bygningsloven/planlegging/fagtema/klimatilpasning/id2827833/?expand=factbox2828160

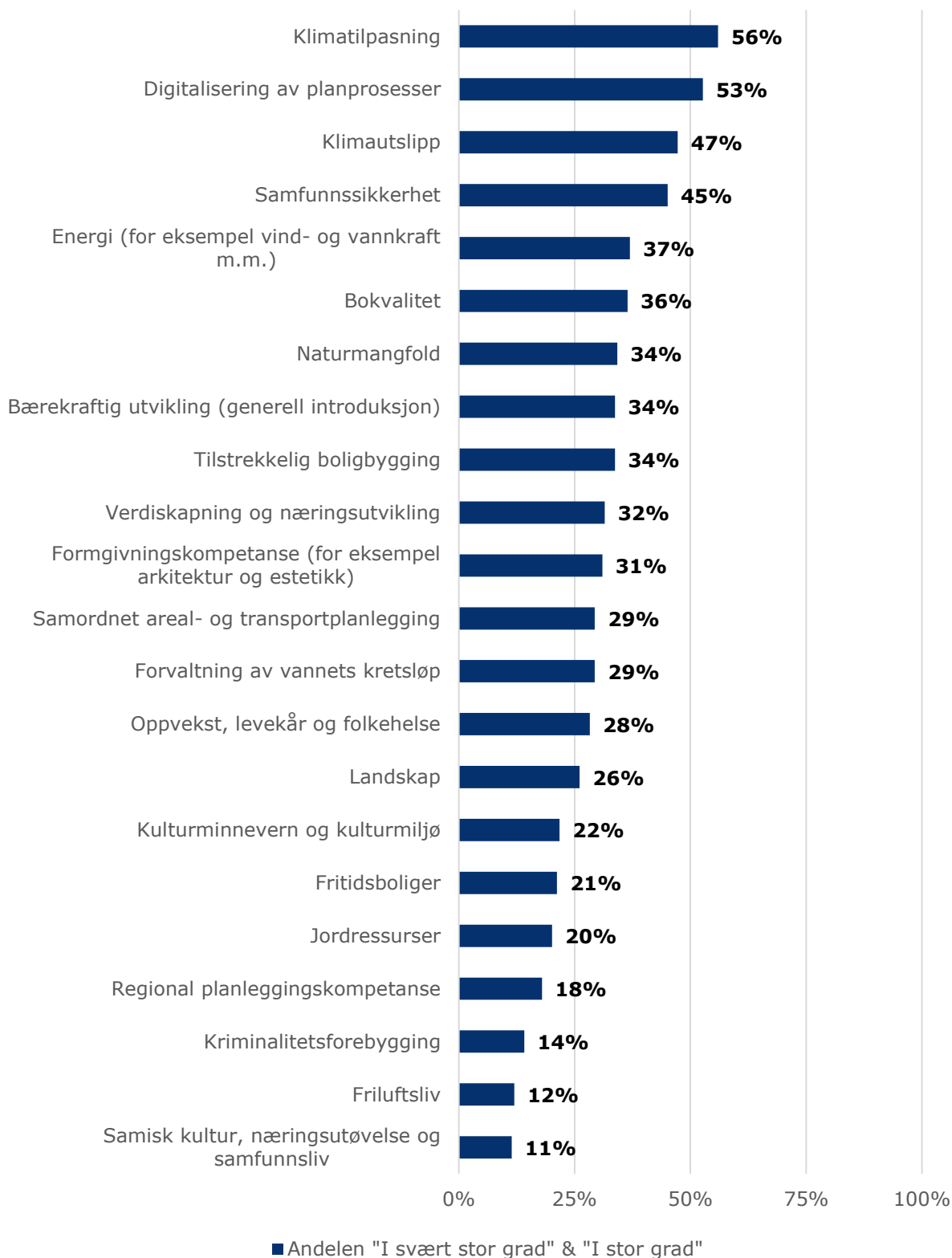
¹⁹ Kommunal- og distriktsdepartementet (2018). *Rundskriv H5/18 – Samfunnssikkerhet i planlegging og byggesaksbehandling*. Hentet fra: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/samfunnssikkerhet-i-planlegging-og-byggesaksbehandling/id2616041/>

²⁰ Regjeringen.no (2022). *Digitalisering av planprosessen*. https://www.regjeringen.no/no/tema/plan-bygg-og-eiendom/plan_bygningsloven/planlegging/digitalisering_planprosessen/id2911227/?expand=factbox2911244

Resultatene fra spørreundersøkelsen tyder på at behovet for kompetansepåfyll, på overordnet nivå, er minst innen kriminalitetsforebygging (14 %), friluftsliv (12 %) og samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv (11 %). Når det gjelder sistnevnte tema, kan det være et uttrykk for at dette er et tema som vurderes å ha mer spesifikke geografiske nedslagsfelt, og dermed noe som er mindre aktuelt for en del av kommunene som har deltatt i undersøkelsen. Dette ser vi nærmere på i kapittel 6.4.

Figur 6-2: Kommunenes kompetansebehov innen spesifikke temaer som behandles i planarbeidet

I hvilken grad har kommunen behov for ytterligere kompetanser innen følgende spesifikke temaer som behandles i planarbeidet? (n=184)

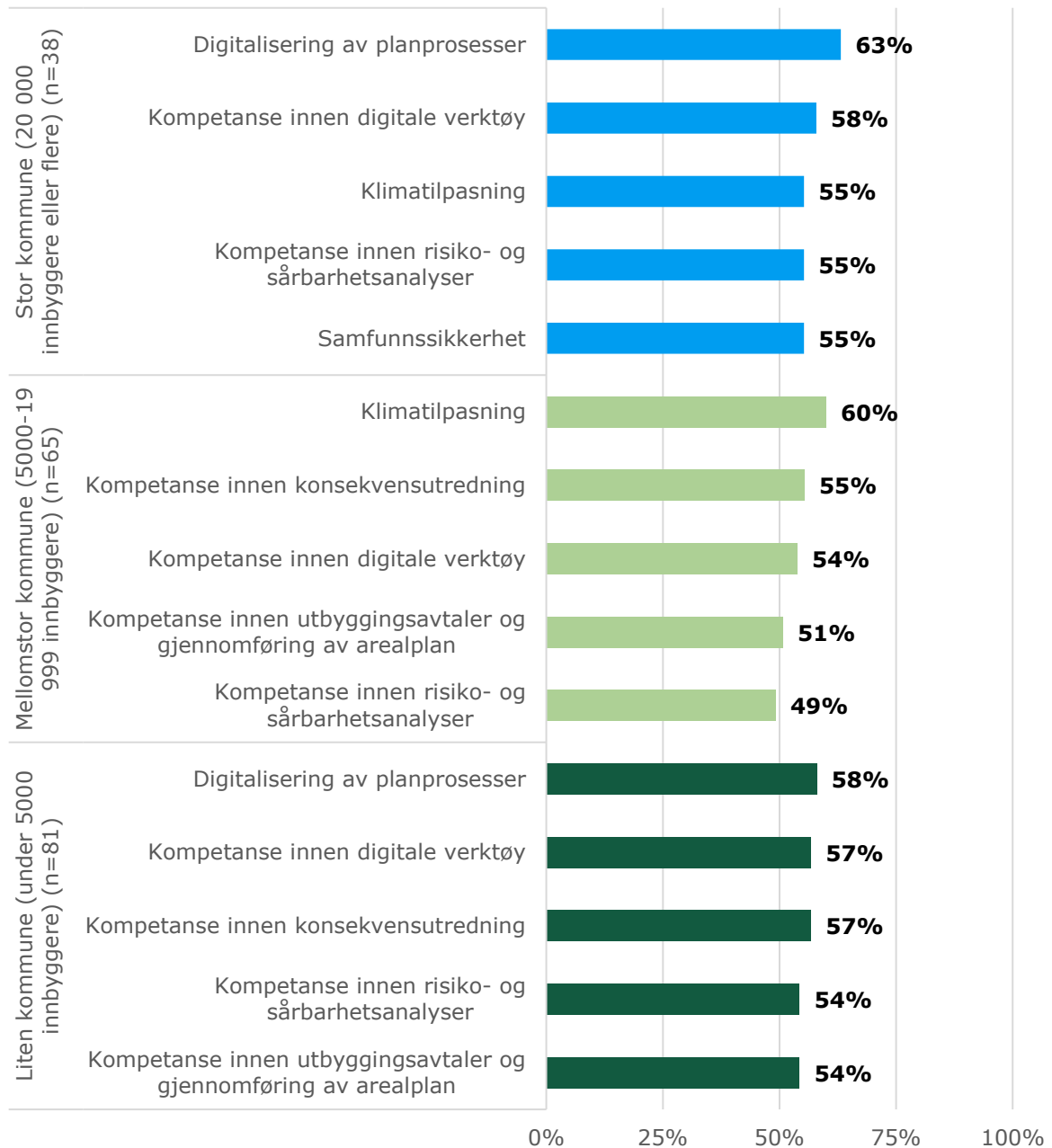
6.3 Kommunenes kompetansebehov blant små, mellomstore og store kommuner

Figur 6-3 viser de fem største kompetansebehov blant små, mellomstore og store kommuner. Søylene viser andelen kommuner som oppgir å ha behov for ytterligere kompetanser (de har svart «I svært stor grad» eller «I stor grad») innen de ulike planfaglige områdene og innenfor de spesifikke teamene som behandles i planarbeidet på tvers av kommunestørrelse.

For de store kommunene er det særlig to tematikker som er etterspurt – digital kompetanse og kompetanse knyttet til klimatilpasning og konsekvensene av klimaendringene. Disse kompetansene er også etterspurt i mellomstore kommuner – i tillegg til kompetanse innen utbyggingsavtaler og gjennomføring av arealplan. For små kommuner er det særlig stort kompetansebehov knyttet til konkrete verktøy (digitalisering), gjennomføring (utbyggingsavtaler) og formelle utredningskrav/analyser i planlegging (konsekvensutredninger og risiko- og sårbarhetsanalyser).

Figur 6-3: Fem største kompetansebehov blant små, mellomstore og store kommuner

I hvilken grad har kommunen behov for ytterligere kompetanser innen følgende områder/spesifikke temaer?
 Fem største kompetansebehov blant kommuner av ulike størrelse - Andel "I svært stor grad" & "I stor grad"

Figur 6-4 viser de største forskjellene i andelen kommuner som oppgir å ha behov for ytterligere kompetanser (de har svart «I svært stor grad» eller «I stor grad») innen de ulike planfaglige områdene og innenfor de spesifikke teamene som behandles i planarbeidet på tvers av kommunestørrelse. Kun de fem områdene og de fem spesifikke teamene med størst forskjeller i kompetansebehov mellom store og små kommuner er tatt med i analysen.

Kompetansebehov innen planfaglige områder

Det er en særlig stor forskjell mellom store kommuner, og små og mellomstore kommuner, når det kommer til prosess- og medvirkningskompetanse. Store kommuner oppgir i større grad enn små og mellomstore kommuner at de har et behov for ytterligere prosess- og medvirkningskompetanse. 47 % av store kommuner oppgir dette, mot 31 % i mellomstore kommuner og 35 % i små kommuner. Små og mellomstore kommuner oppgir imidlertid i større grad enn store kommuner å ha et kompetansebehov innen konsekvensutredning, innen samordning og helhetlig samfunnsplanlegging og innen utarbeidelse av kommuneplaner.

Det er også en relativt stor forskjell i kompetansebehov mellom små kommuner, og mellomstore og store kommuner, når det kommer til utarbeidelse av reguleringsplaner.

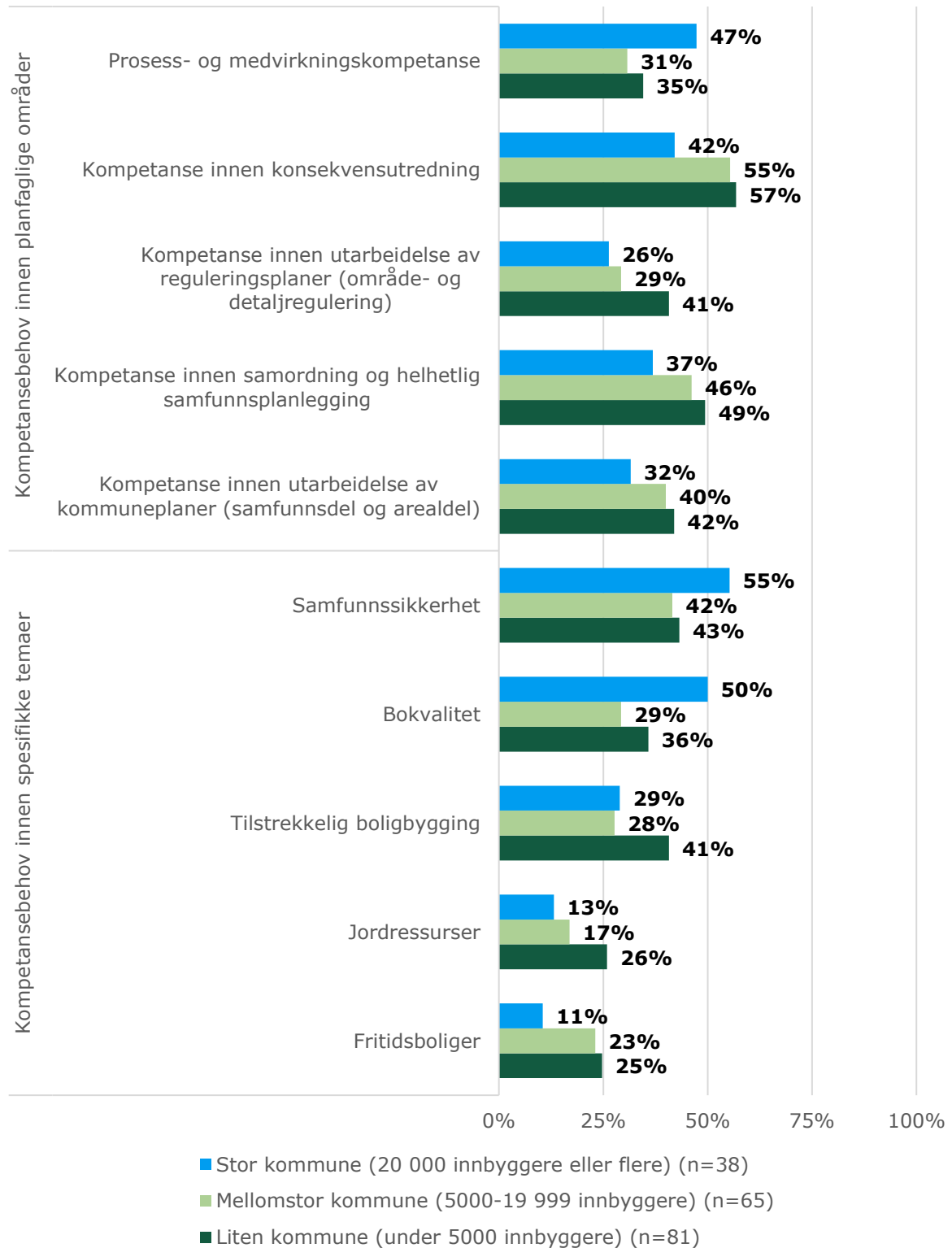
Forskjellene kan tyde på at små og store kommuner har ulik modenhet i planarbeidet sitt. En hypotese er at mange store kommuner håndterer mer avanserte og komplekse planprosesser, og derfor etterlyser mer kompetanse innenfor dette området. Små, og til dels mellomstore, kommuner har ikke dekket inn nødvendig kompetanse innenfor planfaglige basisoppgaver, og er således langt unna å prioritere behov innen prosess- og medvirkningskompetanse.

Kompetansebehov innen spesifikke temaer som behandles i planarbeidet

Også innenfor spesifikke temaer som behandles i planarbeidet, er det relativt store forskjeller i kompetansebehov mellom små og mellomstore kommuner, og store kommuner. Store kommuner etterlyser i større grad kompetanse innen samfunnssikkerhet og bokvalitet, mens små og mellomstore kommuner i større grad etterlyser kompetanse innen tilstrekkelig boligbygging, jordressurser og fritidsboliger. Dette er ikke ulogisk med tanke på at mange av de store kommunene er bykommuner, der bokvalitet som følge av fortetningsstrategier og samfunnssikkerhet er svært aktuelle tematikker. Mange av de små og mellomstore kommunene er mindre sentrale og mer rurale, og har et annet sett med tematikker som er aktuelle, for eksempel fritidsboliger, og tilrettelegging for boligbygging i et krevende marked.

Figur 6-4: Fem største forskjeller i kompetansebehov innen planfaglige områder og spesifikk tematikk mellom små, mellomstore og store kommuner

I hvilken grad har kommunen behov for ytterligere kompetanser innen...
Andel "I svært stor grad" & "I stor grad"

6.4 Kommunenes kompetansebehov i ulike regioner

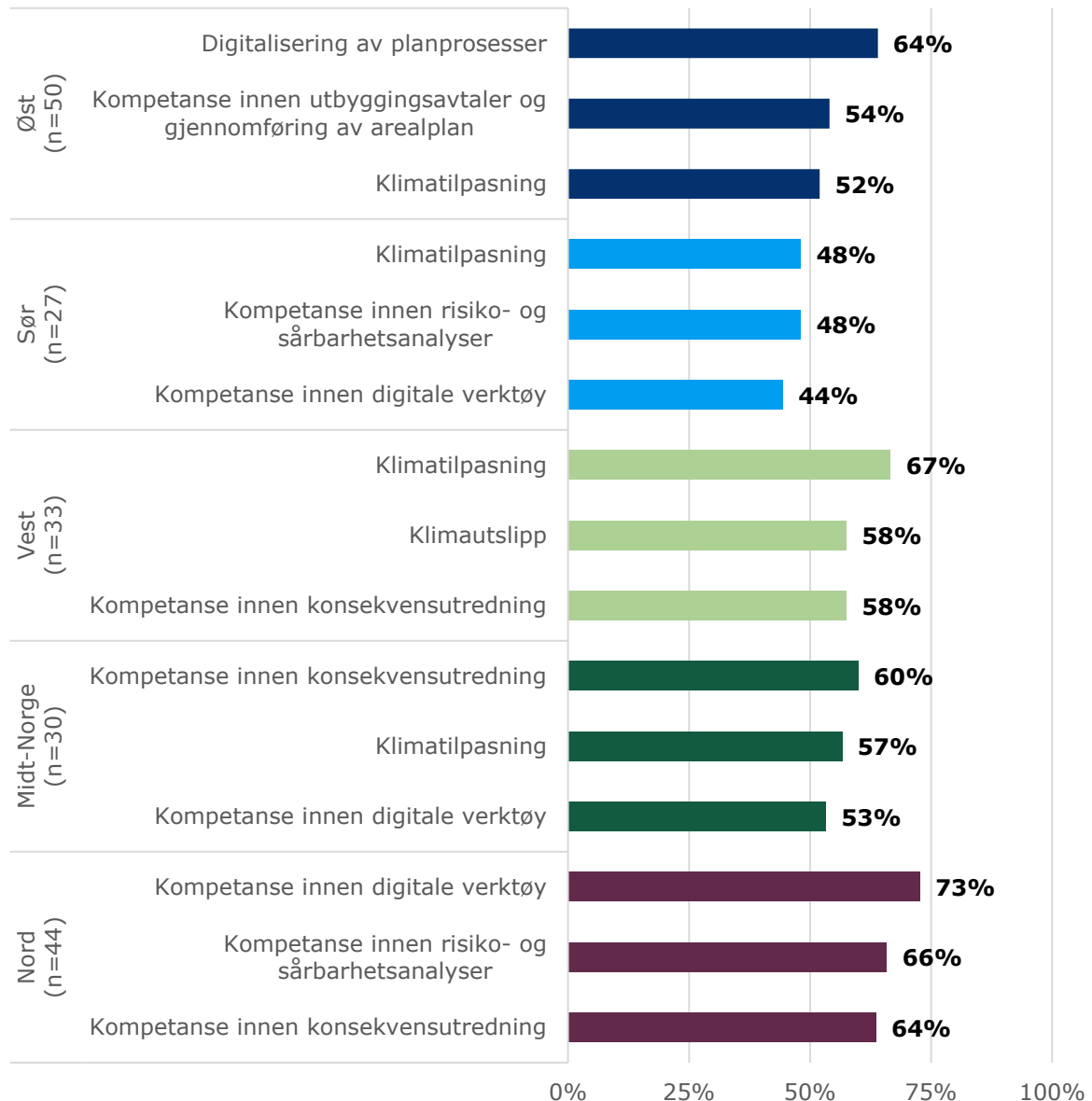
Figur 6-5 viser de tre største kompetansebehov blant kommuner i ulike regioner. Søylene viser andelen kommuner som oppgir å ha behov for ytterligere kompetanser (de har svart «I svært stor grad» eller «I stor grad») innen de ulike planfaglige områdene og innenfor de spesifikke teamene som behandles i planarbeidet i ulike regioner.

Figuren viser at de er stort sett de samme kompetansene som er etterspurt uavhengig av hvor i landet kommunen ligger – selv om *behovet* for kompetansen varierer. Resultatene tyder på at kompetansebehovet er størst innen digital kompetanse og kompetanse innen klimatilpasning og utredningskrav/analyser i planlegging (konsekvensutredninger og risiko- og sårbarhetsanalyser) på tvers av regioner. Det er imidlertid relativt stor forskjell i opplevd kompetansebehov innen disse områdene/tematikkene på tvers av regionene. Forskjellen er tydeligst mellom landets sørligste og nordligste kommuner. Kommunene i nord oppgir å ha et større kompetansebehov enn kommunene andre steder i landet. Kommunene i sør oppgir å ha et noe mindre kompetansebehov enn kommunene andre steder i landet.

Kommuner i region Øst skiller seg likevel noe fra kommuner i de andre regionene med hensyn til tematikker/områder med det største kompetansebehovet. Selv om kommuner i Øst også har et kompetansebehov innen digitale verktøy og klima, er hovedfokus noe annerledes enn for kommuner i andre regioner. I stedet for kompetanse innen digitale verktøy, handler det i større grad om kompetanse innen digitalisering av planprosesser for kommuner i region Øst. I tillegg kommer kompetanse innen utbyggingsavtaler og gjennomføring av arealplan høyere på listen over største kompetansebehov for kommuner i Øst enn ellers i landet.

Figur 6-5: Tre største kompetansebehov i ulike regioner

I hvilken grad har kommunen behov for ytterligere kompetanser innen følgende områder/spesifikke temaer?
 Tre største kompetansebehov blant kommuner i ulike regioner - Andel "I svært stor grad" & "I stor grad"

Tabell 6-1 viser de tre største forskjeller i andelen kommuner som oppgir å ha behov for ytterligere kompetanser (de har svart «I svært stor grad» eller «I stor grad») innen de ulike planfaglige områdene og innenfor de spesifikke teamene som behandles i planarbeidet i de ulike regionene. Kun de fem områdene og de fem spesifikke teamene med størst forskjeller i kompetansebehov mellom regionene er tatt med i analysen. Tabellen er sortert etter fallende differanse mellom regionene – det vil si at den største forskjellen mellom regionene kommer øverst i tabellen.

Som forrige analyse også viste, tyder resultatene på at det til dels er store forskjeller mellom kompetansebehovet til kommunene i de ulike regionene. De største forskjellene er å finne mellom region Øst og Sør innen digitalisering av planprosesser, der 64 % av kommunene i region Øst

oppgir å ha et stort kompetansebehov mot 30 % av kommunene i region Sør. Det er også en stor forskjell i oppgitt kompetansebehov mellom kommuner i region Nord og Sør med hensyn til tilstrekkelig boligbygging, digitale verktøy og samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv – der region Nord har det høyeste kompetansebehovet på samtlige tematikker, mens Sør har det laveste. Samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv er en tematikk som berører noen regioner mer enn andre, så det er ikke overraskende at kompetanse på denne tematikken er mest aktuell i nord. Region Vest har det største kompetansebehovet innen naturmangfold, mens region Sør også her har det lavest kompetansebehovet.

Region Sør har også lavere kompetansebehov enn andre regioner, og da særlig region Nord, innen samordning og helhetlig samfunnsplanlegging, konsekvensutredninger og planmetodikk. Også innenfor regional planleggingskompetanse, samt kompetanse innen arbeidelse av kommuneplaner har region Sør det laveste kompetansebehovet. For disse kompetansebehovene er det region Midt-Norge som har det største kompetansebehovet.

Tabell 6-1: Fem største forskjeller i kompetansebehov innen planfaglige områder og spesifikk tematikk i ulike regioner

Høyest kompetansebehov

Lavest kompetansebehov

	Øst (n=50)	Sør (n=27)	Vest (n=33)	Midt-Norge (n=30)	Nord (n=44)
Kompetansebehov innen planfaglige områder					
Regional planleggingskompetanse	10%	4%	21%	30%	25%
Kompetanse innen samordning og helhetlig samfunnsplanlegging	42%	30%	45%	53%	55%
Kompetanse innen konsekvensutredning	44%	41%	58%	60%	64%
Kompetanse innen planmetodikk - metoder for kunnskapsinnhenting og -analyse	42%	37%	39%	53%	59%
Kompetanse innen utarbeidelse av kommuneplaner (samfunnsdel og arealdel)	36%	26%	39%	47%	45%
Kompetansebehov innen spesifikke temaer som behandles i planarbeidet					
Digitalisering av planprosesser	64%	30%	48%	50%	59%
Tilstrekkelig boligbygging	32%	11%	42%	30%	45%
Kompetanse innen digitale verktøy	50%	44%	55%	53%	73%
Naturmangfold	34%	19%	45%	33%	36%
Samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv	4%	0%	9%	17%	25%

6.5 Overordnet opplevelse av dagens samlede tilbud

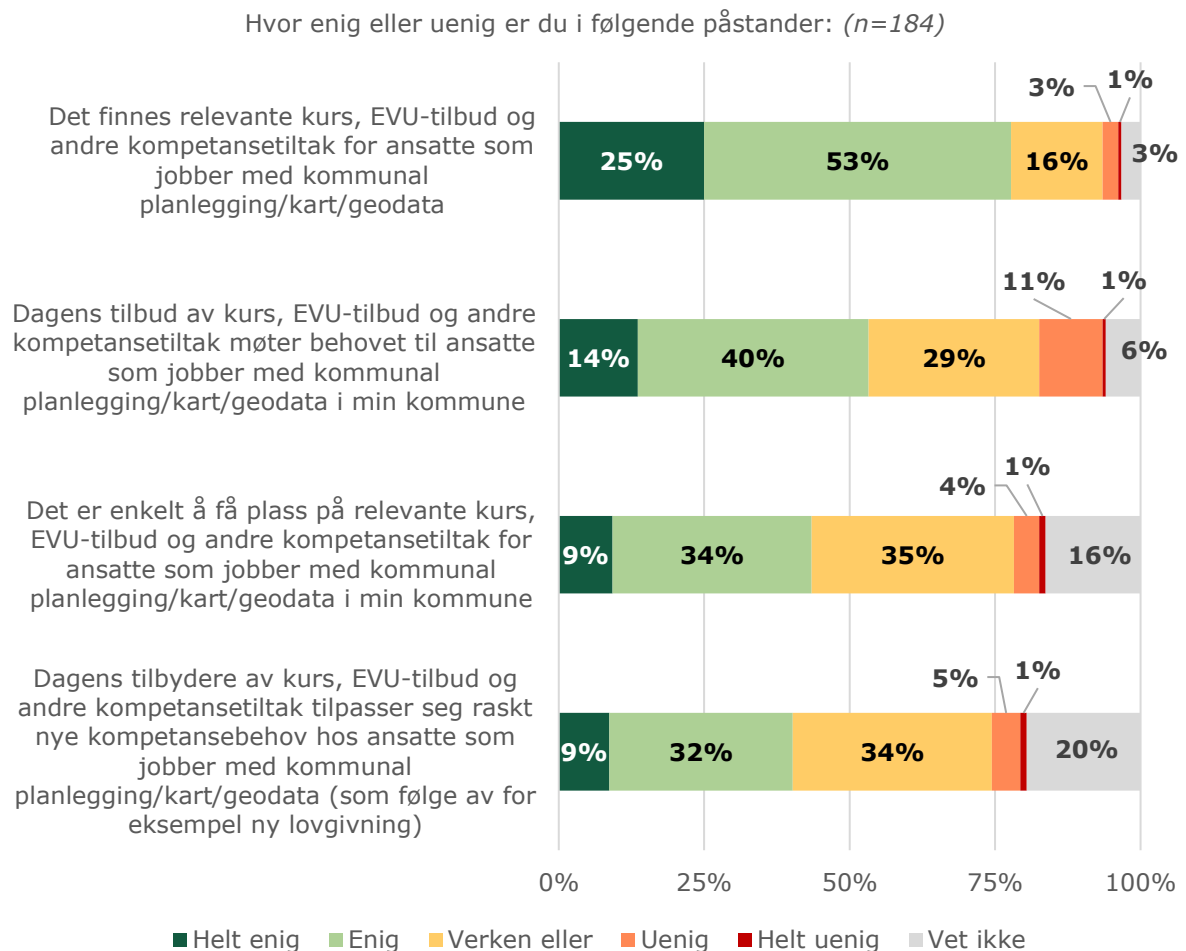
Figur 6-6 viser svarfordelingen på fire spørsmål knyttet til opplevelsen av dagens samlede tilbud.

Resultatene fra spørreundersøkelsen tyder på at mange kommuner opplever at det finnes relevante kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak for ansatte som jobber med kommunal planlegging, kart og geodata (78 % har svart «Helt enig» eller «Enig» på dette), og at det i en viss grad dekker behovet (53 % har svart «Helt enig» eller «Enig» på dette).

43 % av kommunene oppgir at det er enkelt å få plass på kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak (andelen «Helt enig» og «Enig»). På dette spørsmålet svarer 16 % «Vet ikke», noe som kan indikere at de ikke har prøvd å få plass på tilbud den siste tiden.

40 % av kommunene opplever at dagens tilbydere av kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak raskt tilpasser seg nye kompetansebehov (andelen «Helt enig» og «Enig»). Også på dette spørsmålet er det en stor andel «Vet ikke» (20 %), som kan indikere at respondenten ikke har kjennskap til spørsmålsstillingen.

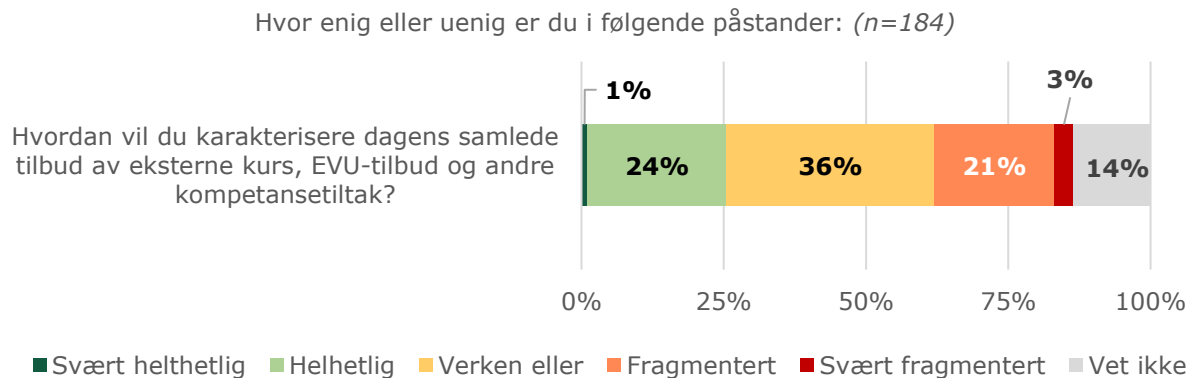
Figur 6-6: Vurdering av dagens samlede tilbud (1 av 2)

Det er visse forskjeller på tvers av region når det kommer til overordnede opplevelse av dagens samlede tilbud. Kommuner i region Sør mener i større grad enn andre regioner at dagens tilbud av kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak møter behovet til ansatte som jobber med kommunal planlegging, kart og geodata i deres kommune (74 % er helt enig eller enig i påstanden). Kommuner i region Nord oppgir i mindre grad enn andre regioner at dagens tilbud møter behovet (39 % svarer «Helt enig» eller «Enig» på påstanden). Det er også en lavere andel kommuner i region Sør som i mindre grad opplever at dagens tilbydere av kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak raskt tilpasser seg nye kompetansebehov (22 % oppgir «Helt uenig», «Uenig» eller «Verken eller» på påstanden). Det er en lavere andel av kommunene i region Nord som opplever dette (25 % har svart «Helt enig» eller «Enig» i påstanden).

Figur 6-7 viser svarfordelingen på spørsmålet «Hvordan vil du karakterisere dagens samlede tilbud av eksterne kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak?». En av fire kommuner (25 %) karakteriserer dagens samlede tilbud som svært helhetlig eller helhetlig. Det er imidlertid nesten like mange som karakteriserer dagens samlede tilbud som fragmentert eller svært fragmentert (24 %).

Figur 6-7: Vurdering av dagens samlede tilbud (2 av 2)

Respondenter som svarte «Fragmentert» eller «Svært fragmentert» på spørsmålet fikk et åpent oppfølgingsspørsmål: «Du svarte at dagens samlede tilbud av eksterne kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak oppleves fragmentert. På hvilken måte?». I kommentarene som har kommet inn på dette spørsmålet i det åpne kommentarfeltet i spørreundersøkelsen, er det mange som trekker frem at tilbydere ofte tilbyr kurs innenfor ett spesifikt tema, uten å se det i sammenheng eller belyse konsekvenser:

«De har fokus på enkelt tema, savner oversikt / sammenheng mellom ulike tema.»

«Kurs tilbys fra forskjellige tilbydere. Det er en del huller i tilbudet og en del temaer som ikke er dekket.»

«Mange tilbydere basert på egne plattformer, kursing har blitt mer salgs-fremmede, enn samfunnsnyttig. Geodata tilbydere har for mye makt og alt er sentrert om salg av nye (alt for dyre og usosiale lisenser) særlig for små kommuner.»

«Tilbud på utdanning henger ikke helt sammen med krav om autorisasjon og godkjenninger som samfunnet krever. Svært lite tilbud om kompetansebygging i Nord Norge (UIT).»

«Ulike tilbydere treffer ulike grupper. Til tider veldig spesifikke kurs som ikke belyser sammenhenger og konsekvenser.»

Det er også flere som trekker frem at det er vanskelig å få oversikt over markedet:

«Det er et hav av tilbydere. På den ene siden positivt, på den andre siden utfordrende å manøvrere seg frem til hvilke kurs/opplæringstilbud som er best/mest relevante.»

«Det er ulike tilbud som er spredt mellom ulike leverandører, og det er vanskelig å få oversikt over hva som tilbys, og å få en hensiktsmessig sammensetning av de ulike tilbudene.»

«Det er vanskelig å finne/se en rød tråd i tilbudene. Kan også ha sammenheng med at en del av tilbudene er noe dårlig markedsført.»

«Det kanskje største problemet i dag er å få kjennskap til hvilke kurs som tilbydes og hvor og når de skal være. Det er vanskelig å finne de. Det burde vært en samleside hvor alle kurs er satt opp og der det er enkelt å melde seg på uavhengig av hvem som arrangerer de. Kanskje burde det vært i regi av Nors Kommunalteknisk forening eller KS?»

«Mange ulike tilbydere, uoversiktlig både når det kommer til tilbud, kvalitet og kostnad.»

På tvers av sentralitetsindeksen er det en interessant forskjell på tvers av kommuner. Det er en større andel av de minst sentrale kommunene (sentralitetsindeks 5 og 6) som opplever det samlede tilbudet som «Svært fragmentert», «Fragmentert» eller «Verken eller» (henholdsvis 62 % og 73 %), sammenlignet med de mer sentrale kommunene. Samtidig, på tvers av region, er det en lavere andel av kommunene i region Sør som opplever tilbudet som «Fragmentert» eller «Svært fragmentert» (7 %) enn kommuner i andre regioner.

Funn fra kvalitative intervjuer

I hovedsak støtter funnene fra de kvalitative intervjuene med representanter fra fylkeskommunen og tilbydere opp om funnene i den kvantitative undersøkelsen. Behovene som beskrives i de kvalitative intervjuene er relatert til basiskompetanse innen offentlig planlegging på grunn av mangelen på medarbeidere. I tillegg nevnes det også digitale ferdigheter innen kart og geodata, samt temaer som klima og bærekraft.

Fylkeskommuner

Fylkeskommunene beskriver i hovedsak tre fremtredende tendenser innen sentrale kompetansebehov. For det første beskriver de mangelen på planleggere som betyr at det er vanskelig for noen kommuner å få rekruttert kompetente medarbeidere. For det andre er det behov for etter- og videreutdanning av medarbeidere med andre utdanningsbakgrunner enn planlegging for å sikre nødvendig planfaglig kompetanse. Til slutt trekkes det frem flere kompetanseområder som representanter fra fylkeskommunene opplever at det er behov for kompetanseheving på i kommunene.

Representanter fra fylkeskommunene trekker frem den generelle mangelen på planleggere. De beskriver at det i dag utdannes færre planleggere enn hva behovet er, og at dette betyr at kommunene sliter med å få tak i medarbeidere med rett kompetanse. Dette betyr at kommuner må å ansette medarbeidere uten planfaglig bakgrunn. Noen av fylkene i Nord-Norge opplever i tillegg både utfordringer med å få rekruttert medarbeidere med plankompetanse og med å finne kompetansetilbud som gjør at medarbeidere kan omskoles til å få den plankompetanse som trengs.

«En ting er etterutdanning, men vi får ikke tak i folk med utdanning på dette feltet. Vi tar inn folk med annen kompetanse og lærer dem opp. Vi skulle sende noen på kurs på NMBU, men det var fullt. Ingen andre som har dette tilbudet. Problemet er både at vi ikke har folk med utdanning, til at det ikke finnes relevante etter- og videreutdanningstilbud.» (Informant fra fylkeskommune)

Nettopp denne utfordringen leder videre til kompetansebehovet som omhandler omskolering av andre yrkesgrupper til å bli planleggere. Det å omskolere medarbeidere med ulik utdanningsbakgrunn beskrives av fylkeskommunene å skape varierende kompetansebehov, siden kompetansebehovet avhenger av hvilken utdanningsbakgrunn medarbeiderne har. Det er imidlertid en generell oppfatning blant representantene fra fylkeskommunene at de har behov for basiskompetanse innen planlegging. Dette oppfattes som et nødvendig tiltak for å sikre at medarbeidere som omskoles har nødvendige kompetanser til å ivareta jobben som planleggere.

«Behovet er veldig stort, det utdannes færre [planleggere] enn hva behovet er, så ser vi at mange gjennom et yrkesliv, skolerer til å bli planleggere uten formell utdanning. Forskjell på små og store kommuner. Man omskolerer seg sterkere mot plan, særlig i de små kommunene. Man kan jobbe godt som planlegger med ulik utdanningsbakgrunn, behovet vil variere fra personens utgangspunkt. Det er behov for kompetanse innen offentlig forvaltning for nybegynnere, klare å forstå hvordan ting henger sammen.» (Informant fra fylkeskommune)

Utover ovenstående kompetansebehov forteller representanter fra fylkeskommunen generelt om et stort behov for kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak blant kommunene. Her beskrives igjen et varierende behov blant små og store kommuner.

«I små kommuner skal man ha en planstrategi, en samfunns- og arealdel. Det trenger alle kommuner skoloring på. Når det gjelder reguleringsplaner, vil behovet i små kommuner [være på] generelt nivå, mens i større kommuner [være] mer spisskompetanse.» (Informant fra fylkeskommune)

Flere informanter trekker frem kompetansebehov innen planfaglige områder som samfunnsplanlegging, reguleringsplan, kommuneplan, planstrategi mm. Dette understøtter funnene i den kvantitative spørreundersøkelse til tross for at disse områder ikke er de med høyest score i spørreundersøkelsen. Fylkeskommunene beskriver et generelt behov blant både små og store kommuner, men at det er større behov for generell kompetanse for små kommuner og mer spisskompetanse for store kommuner.

Utover dette forteller representanter fra fylkeskommunene om særlig behov for kompetanse innen jus. Dette er også et behov som vi ser i den kvantitative undersøkelsen. I intervjuene fremheves både kompetansebehov ved nye føringer og endringer av plan- og bygningsloven, men også hvordan å anvende plan- og bygningsloven som verktøy og hvordan tolke loven.

«Ofte stort behov ved nye føringer eller endringer av plan- og bygningsloven. Hjelp til hvordan å tolke.» (Informant fra fylkeskommune)

Fylkeskommunene tar også opp behov for kompetanse innen tematikker som klima og bærekraft, samt regionspesifikke temaer som kystzoneplanlegging, reindrift og samiske områder. Tematikker som klima og bærekraft er noe som tas opp av flere fylkeskommuner, mens kompetansebehovet innenfor regionspesifikke temaer knyttes til den enkelte fylke eller region. Dette er funn som stemmer overens med resultatene i spørreundersøkelsen.

Innen kart og geodata trekker representanter fra fylkeskommunene frem et generelt behov for planleggere med kompetanse innen GIS. I tillegg nevnes også grunnleggende systemkunnskap og støtte, samt veiledning ved oppdateringer på systemer. Noen av representantene fra fylkeskommunene trekker også frem behovet for kompetanse i hvordan GIS kan anvendes innovativt, og hvordan det kan bidra til å skape et kunnskapsgrunnlag for kommunene inn i arbeidet med planlegging.

Et flertall av representantene fra fylkeskommunene har en opplevelse av at dagens tilbud ikke møter dagens kompetansebehov. Noen trekker frem at det er for få tilbud, mens andre opplever at kurs og eksempler ikke kan relateres til den faktiske situasjonen i kommunene og i fylkeskommunen. Emner som særlig trekkes frem her er kurs knyttet til nye føringer og lovendringer, samt klima. Andre representanter fra fylkeskommunene har vansker med å svare ut dette spørsmålet. Noen opplever å ha dårlig oversikt over tilbudene på grunn av det fragmenterte markedet for kompetansetilbud, men andre opplever at kommunenes eget ansvar for kompetanseheving gjør at de selv må identifisere sine kompetansebehov og finne et passende/aktuelt tilbud som matcher dette. Noen mener at det ikke handler om tilbudet av kurs, men i stedet at små kommuner mangler kapasitet til å delta. De uttrykker at små kommuner har

vansker med å etablere fagmiljøer noe som de vurderer er viktig ift. å sikre kompetanseheving i kommunene.

Fylkeskommunen har et veiledningsansvar overfor kommunene. Enkelte av fylkeskommunene trekker frem et ønske om å selv få bedre kompetanse på å være gode veiledere overfor kommunene, og hvordan støtte kommunene på best mulig måte i arbeidet med offentlig planlegging, kart og geodata.

Tilbydere

Funnene fra intervju med tilbydere støtter i hovedsak opp om funnene fra spørreundersøkelsen, samt funnene fra de kvalitative intervjuene med fylkeskommunene. Flere tilbydere forteller at de opplever at det er et kompetansebehov blant deltakerne innen digitale verktøy, særlig innen kart og geodata. Flere tilbydere trekker også frem behov for kompetanseheving blant planleggere med lav plankompetanse, særlig når det gjelder de små kommunene. Kompetansebehov innen temaer som konsekvensutredninger og reguleringsplanlegging trekkes også frem.

*«[Det er] mange som ikke har jobbet med GIS før som tar det i bruk. Det er høy turnover i kommunene, det er stort behov for kompetanseheving på alle fagfelt.»
(Informant fra Norkart)*

Noen tilbydere opplever at tilbudene i større grad kan møte behovene hos små kommuner og distriktskommuner. De opplever at lokale- eller regionspesifikke tematikker og utfordringer i mindre grad møtes av dagens tilbud. Andre tilbydere opplever at det er et økende behov for nettverker og kompetansedeling, noe de opplever at deltakere på ulike tilbud har stor glede av. Noen av tilbyderne trekker også frem behov for et større tilbud på kompetanseheving innen bærekraft.

I forbindelse med tilbudenes format nevner noen tilbydere et behov for geografisk flyttbare (ambulerende) kompetansetilbud. Andre opplever at hybride og heldigitale tilbud er etterspurt.

De fleste av tilbyderne beskriver å ha god kontakt med praksisfeltet enten gjennom faglige nettverk, foredrag, studenter, kunder, medlemmer mm. Noe som de opplever som gode kontaktarenaer for å fange opp behovene på praksisfeltet. De brukes også disse arenaene til å få innspill eller tilbakemeldinger på tilbudene for å kunne tilpasse tilbudene slik at de matcher behovene ute i praksisfeltet. Noen tilbydere har også evalueringer som brukes til å tilpasse tilbudene, i tillegg forteller de at etterspørsel er medvirkende til å regulere kompetansetiltakene som tilbys.

Innen kart og geodata gir tilbyderne uttrykk for at den direkte og hyppige kontakten med kundene gjør at tilbydere får gode tilbakemeldinger på behovene i kommunene. På bakgrunn av tilbakemeldinger kan de løpende oppdatere programvarer og utvikle kurs etter behovene til kommunene.

Brukere

Vi ser i de kvalitative intervjuene med brukere av de ulike kompetansetilbudene, at bakgrunnen for å delta på tilbudet understøtter funnene fra både spørreundersøkelsen og de kvalitative intervjuene med fylkeskommuner og tilbydere. Brukerne har et presserende behov for kompetanseheving i forbindelse med enten en spesifikk teknisk ferdighet i en programvare eller innen et fagfelt. Kompetanseheving i en spesifikk teknisk ferdighet er spesielt relatert til brukere av Norkart sine kurs. Kompetanseheving innen andre fagtemaer er som regel relatert til et akutt behov for kompetanseheving i sammenheng med at brukeren er nyutdannet eller har fått ny jobb.

Noen av brukerne forteller at bakgrunnen for deltakelse på det aktuelle tilbudet var at de hadde lite kunnskap og trengte kompetansepåfyll for å sikre seg grunnleggende forståelse og formell

kompetanse. Andre forteller at de trengte faglig påfyll i forbindelse med nye arbeidsoppgaver eller en ny jobb.

«Det var jo for å være rusta for å jobbe som arealplanlegger - få forståelse for plan- og bygningsrett, og det lovverket som ligger til grunn. Det var for å få et grunnlag før jeg begynte å jobbe.» (Bruker av Plan- og bygningsrett ved NMBU)

Intervjuene med brukerne indikerer at deltakelse på de kortere kursene/kompetansetilbudene i større grad handler om å få tilstrekkelig kompetanse slik at man kan løse oppgavene sine. Det tegner seg et bilde av at behovene er akutte og kompetansehevingen er nødvendig for at den ansatte har den basiskompetanse som skal til for at de kan utføre oppgavene sine.

Blant deltakere på videreutdanninger ser vi at behovet skiller seg noe fra de andre kompetansetilbudene. Her er behovet i større grad relatert til den enkeltes interesse og motivasjon for kompetanseheving. Vi ser i intervjuene med brukere av videreutdanningstilbud at deltakerne har en særlig faglig interesse, og et ønske om å spisse sin kompetanseprofil mot et emne. Noen nevner dette i forbindelse med et ønske om å få formell kompetanse på CVen eller et ønske om å skifte karrierevei.

Tekstboks 6-1: Vær Smart – Kurs i klimatilpasning i regi av Miljødirektoratet

Kurset «Vær Smart» – Kurs i klimatilpasning gir praktisk nytte i arbeidet med klimatilpasning, skaper felles informasjonshorisont samt integrerer det juridiske aspekt med det operasjonelle. Kurset er tilrettelagt ved en fysisk samling, og er gjennomført i samarbeid med statsforvaltere som et ambulerende kurs. Under koronapandemien ble tilbudet gjennomført både digitalt og som hybrid. Tilbudet ble gjennomført i tidsperioden 2015-2021.

Bakgrunnen for deltakelse på tilbudet er drevet av et ønske om mer og bedre kunnskap og forståelse for klimatilpasning, samt mulighetsrommet for handling. Det er tydelig at nettopp denne tematikk rammer et felt som flere deltakere er engasjert i, noe som nevnes som den største drivkraften for ønsket om å delta på kurset. Flertallet av deltakerne har fått informasjon om kurset via e-post fra enten tilbydere, fylkeskommuner eller kollegaer. Deltakerne fikk kurset finansiert av kommunen. Dette begrunnes med at kunnskapen fra kurset er særlig vesentlig for kommunen samlede kompetanse innen planlegging og klimatilpasning. Deltakerne på de fysiske kursene var svært fornøyde med kursets format og geografiske tilrettelegging. Særlig den geografiske tilrettelegging gjorde kurset lettere tilgjengelig og kostnadsbesparende for de deltakende kommunene. Deltakerne som deltok digitalt, angir også å være fornøyde med formatet, men angir læringsutbyttet som noe mindre til tross for at de opplevde kurset veldig relevant.

Deltakerne opplever at ha fått et godt læringsutbytte av kurset. Deltakerne trekker frem opplevelsen av bedre forståelse for arbeidet med klimatilpasning, fra plan til byggesak til faktiske dimensjoner. Deltakerne fremhever at de har fått et bedre fundament for å kunne argumentere og stille krav til handling, samt større tverrfaglig kompetanse inn mot arbeidet med klimatilpasning. Dette opplever de bidrar til bedre kommunikasjon faggruppene imellom siden deltakerne har fått bedre verktøy til å kommunisere med andre faggrupper inn mot dette felt. Noen beskriver et ønske om i høyere grad å inkludere det politiske nivå i kurset. Dette begrunnes med at det politiske nivå oppfattes som den største utfordring i arbeidet med å skape handling og tiltak innen klimatilpasning.

Deltakere gir i stor grad uttrykk for få begrensninger for deltakelse i kurset. Dette skyldes særlig kursets geografiske tilrettelegging som gjorde kurset tids- og kostnadsbesparende. Også kursets lengde fremheves som passende.

Tekstboks 6-2: Diverse digitale kurs i regi av Norkart

Deltakere har deltatt på GISLINE Matrikkel som inneholder alle nødvendige funksjoner for å kunne utføre kommunale matrikkelføringsoppgaver, og er E-læring. Andre har deltatt på E-læring: Mottak og kontroll av plan i GISLINE Arealplan som gir ferdigheter i å kontrollere og rette vanlige feilsituasjoner i arealplaner. En enkelt deltaker har deltatt i webkurs, GISLINE, arealplan.

Bakgrunn for deltakelse i digitale kurs i regi av Norkart er et ønske om en teknisk ferdighet og bedre forståelse for forvaltning av programvarer. Dette beskrives i forbindelse med oppgaver i planregisteret eller matrikkelføringsoppgaver som løses vha. Norkart sine programvarer. Her beskriver deltakerne et behov for en oppdatering på kompetanse i programvarer. Deltakerne gir uttrykk for at den oppdaterte kunnskapen er nødvendig for utførelsen av oppgavene, og at det har vært behov for et nokså umiddelbart kompetanseløft. Deltakere angir å ha god kontakt med tilbyder, og de fleste deltakerne har fått informasjon om kurset direkte fra tilbyder enten via e-post eller via deltakelse på andre kurs i regi av Norkart. Flertallet av deltakere fikk finansiert deltakelse på kurs av kommunen.

Alle deltakerne er tilfredse med det digitale formatet. Dette gjelder på tvers av både E-læring og webinar. Det er bred enighet om at det digitale formatet egner seg godt til å tilegne seg oppdatert kunnskap på en programvare og dermed tilegne seg en ny teknisk ferdighet. Andre foretrekker dette format fordi det gjør det enkelt og fleksibelt å delta. Særlig deltakere på E-læring er fornøyde med fleksibiliteten slike kurs gir. Dette gjør det enkelt å tilegne seg kunnskap og ferdigheter. En deltaker på E-læring mener at læringsutbyttet er størst ved dette formatet, siden man i større grad tvinges til å prøve selv. En annen deltaker på E-læring synes det ville vært best å få fysisk veiledning, men at dette vil vært mer kostnads- og ressurskrevende. Flertallet angir at det digitale formatet fungerer svært godt til å tilegne seg den ønskede kompetansen.

Blant deltakerne angis det at læringsutbyttet er relatert til oppdatert kunnskap om en programvare, enten det gjelder en spesifikk funksjon eller forvaltning av programvaren. For flere deltakere har kurset vært relatert til kompetanse i å forvalte planregisteret. Alle deltakerne angir høy tilfredshet med kursene, og at de møtte behovet de hadde for oppdatert teknisk kompetanse. Den eneste barrieren som deltakere angir er mangelen på muligheten for å stille spørsmål, når kurset tas som e-læring. Men andre er positivt overrasket over formatet og synes at det fungerer svært godt.

7. NYTTEVERDI

På spørsmål om nytteverdi av dagens kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak har vi gjennom spørreundersøkelsen undersøkt hvordan plansjefer og geosjefer i kommunene opplever nytten av de kartlagte tilbudene. Vi har også intervjuet tilbydere, fylkeskommuner og brukere om opplevd nytteverdi. Selv om vi har spurt om nytteverdi av enkelte tilbud, har vi hatt et overordnet fokus på nytteverdi av dagens tilbud med utgangspunkt i innhold og form. Følgende spørsmål har vært førende:

- Hva er nytteverdien av dagens kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak?
- Hvilken nytteverdi har dagens tilbud for de ulike målgruppene, herunder fylkeskommuner, kommuner og deltakere?

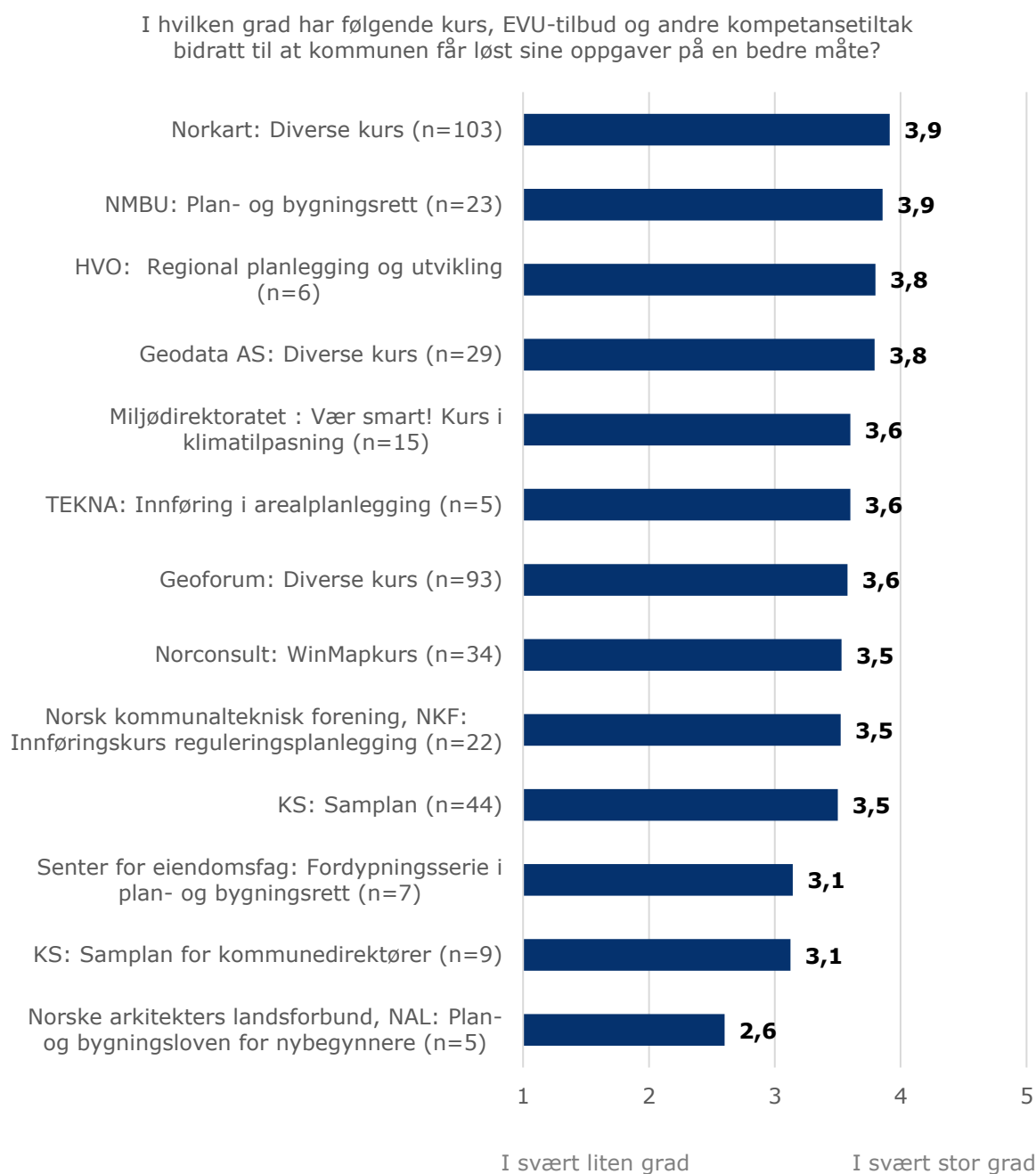
Funnene fra spørreundersøkelsen viser at plansjefer/geosjefer i kommunene foretrekker korte og intensive kurs, og at digitale tilbud blir oppfattet som mer hensiktsmessige enn fysiske tilbud. I de kvalitative intervjuene med brukere er det derimot ikke noe entydig svar om man foretrekker fysisk eller digitalt, og at det avhenger av tematikk og preferanser. Brukerne fremhever at man mister dialog, refleksjon og nettverk ved bruk av digitale kurs, noe som nyutdannede særlig har behov for.

Funn Survey

7.1 Opplevd nytteverdi av enkelttilbud

Figur 7-1 viser gjennomsnittsverdien for opplevd nytteverdi av de ulike kursene og EVU-tilbudene. Hvert enkelt tilbud er kun vurdert av plan-/geosjefer i kommuner som har benyttet seg av tilbudet. Antallet som har vurdert tilbudet vil derfor variere fra tilbud til tilbud, så vær oppmerksom på antallet som har vurdert hvert enkelt kurs/tilbud ved tolkning av resultatene. Kurs med færre enn fem vurderende, er tatt ut av analysen.

Resultatene tyder på at kursene fra Norkart og Geodata oppleves relativt nyttige. Det samme gjør kurset i plan- og bygningsrett fra NMBU, og kurset i regional planlegging og utvikling fra HVO. Miljødirektoratets kurs i klimatilpasning, samt Teknas innføring i arealplanlegging og kurs i regi av Geoforum oppnår noe lavere, men fremdeles relativt høye, vurderinger fra kommunene som har tatt i bruk kursene i løpet av de siste fem årene. WinMapkurs fra Norconsult, innføringskurs i reguleringsplanlegging fra NKF og Samplan fra KS, oppnår også noe lavere, men fremdeles akseptable, vurderinger fra kommunene som har benyttet seg av kursene. NALS kurs i plan- og bygningsloven for nybegynnere oppnår undersøkelsens laveste vurdering. Samplan for kommunedirektører i regi av KS og fordypningsserie i plan- og bygningsrett i regi av Senter for eiendomsfag oppnår også relativt lave vurderinger fra kommunene som har benyttet seg av tilbudene i løpet av de siste fem årene.

Figur 7-1: Opplevd nytteverdi av de ulike tilbudene

7.2 Tilbudets form

Figur 7-2 viser andelen som har svart «Svært godt egnet til de fleste tilbud» eller «Godt egnet til de fleste tilbud» på de ulike formene på kompetansehevingstiltak.

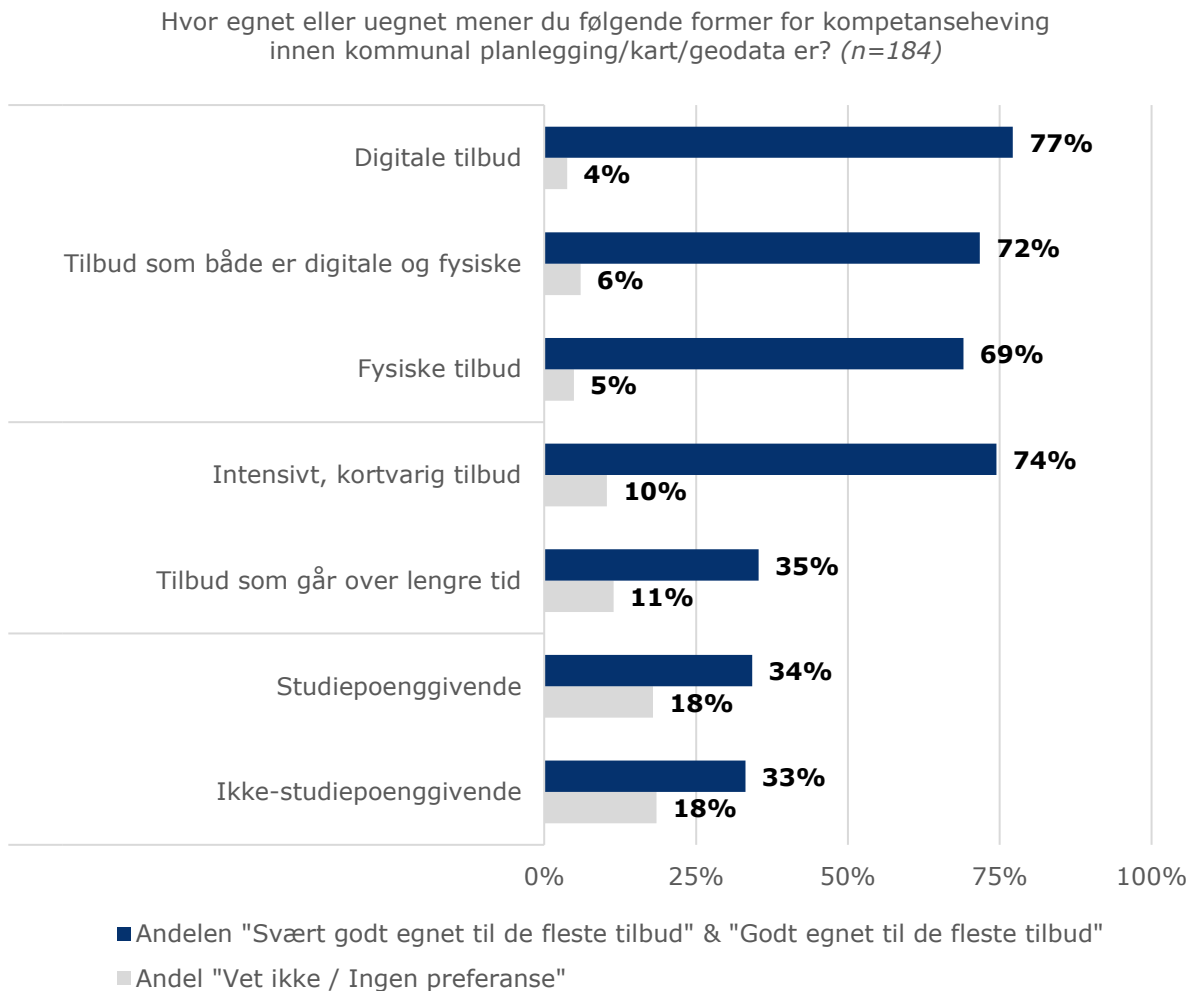
Plan-/geosjefer i kommunene har en klar preferanse for intensivt, kortvarig tilbud heller enn tilbud som går over lenger tid. Nesten tre av fire (74 %) mener intensivt, kortvarig kurs er svært godt eller godt egnet til de fleste tilbud – mot 35 % for tilbud som går over lenger tid.

Med hensyn til vurderingen av digitalt eller fysisk kurs, mener de fleste at begge disse formene, samt en kombinasjon av disse, er svært godt eller godt egnet til de fleste tilbud. Det er likevel en liten preferanse for digitale tilbud (77 % mener denne formen er svært godt eller godt egnet)

over fysiske tilbud (69 % mener denne formen er svært godt eller godt egnet) eller en kombinasjon av disse (72 % mener denne formen er svært godt eller godt egnet).

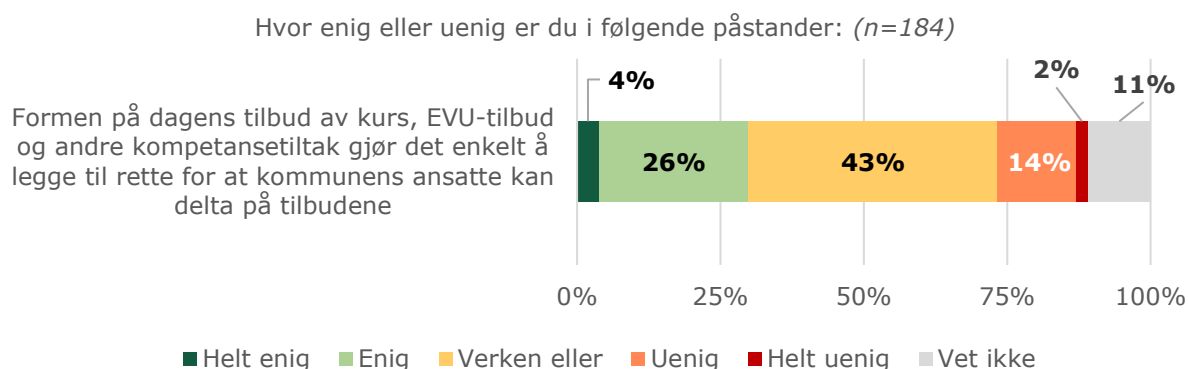
For studiepoenggivende eller ikke-studiepoenggivende form er det mange (18 %) plan-/geosjefer som oppgir at de ikke har noen preferanser. Det er også svært mange som oppgir «Verken eller» (henholdsvis 42 % og 47 %) som svaralternativ på vurderingen av disse formene.

Figur 7-2: Vurdering av tilbudets form

Figur 7-3 viser svarfordelingen på spørsmålet «Formen på dagens tilbud av kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak gjør det enkelt å legge til rette for at kommunens ansatte kan delta på tilbudene».

30 % av kommunene som svarte på undersøkelsen mener at formen på dagens tilbud av kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak gjør det enkelt å legge til rette for at kommunens ansatte kan delta på tilbudene (andelen «Helt enig» og «Enig»). 16 % er helt uenig eller uenig i dette.

Figur 7-3: Vurdering av formen på dagens kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak

Respondenter som svarte «Helt enig» eller «Enig» på spørsmålet fikk et åpent oppfølgingsspørsmål i spørreundersøkelsen: «Du svarte at utformingen av dagens tilbud av kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak gjør det enkelt å legge til rette for at kommunens ansatte kan delta på kurs. På hvilken måte?». På dette spørsmålet er det mange som trekker frem at *digitale tilbud* gjør det er enklere å kombinere deltakelse med stramme budsjetter og en travel arbeidshverdag:

«Det foregår ofte digitalt (på Teams o.l.) og da er det enkelt å gjennomføre på dataen i en travel arbeidshverdag. Om kurset eller samlingen foregår fysisk så får vi som regel beskjed om det tidlig nok til at det lar seg gjennomføre ifht. øvrige forpliktelser i kalenderen. Forarbeid eller etterarbeid er som regel ingenting eller veldig lite, og da blir det også ganske lavterskel og enkelt å delta uten at kurset føles for ressurskrevende.»

«Stadig flere tilbud om å delta digitalt - stor fordel jf lange avstander og trange budsjetter.»

«E-læringskurs. Eller digitale kurs du kan delta på uten å tenke på at en må reise.»

«Gode arrangementer med tydelig program. Høyt antall webinarer.»

«Oppdelt, flere samlinger. Ikke minst mulighet for digital deltagelse.»

«Samlinger/undervisning over nett. Er lagt til rette for at man ikke trenger å være borte fra jobb i lange perioder.»

«Mange kurs er nettbaserte, særskild i Korona tid var det eit mangfold av kurs og webinar. Sit med følelse av at dette er videreført.»

Respondenter som svarte «Helt uenig» eller «Uenig» på spørsmålet fikk også et åpent oppfølgingsspørsmål: «Du svarte at utformingen av dagens tilbud av kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak i liten grad gjør det enkelt å legge til rette for at kommunens ansatte kan delta på kurs. På hvilken måte?». Blant kommentarene på dette spørsmålet, er det mange som trekker frem at det er ressurskrevende å delta på *fysiske tilbud*:

«Arbeidspresset er stort og få ønsker å bruke lang tid borte fra arbeidet til etterutdanning mens bunken vokser på kontoret. Bør i større grad vær mulig med kortere samlinger og nettbaserte løsninger.»

«De fleste kurs foregår sørpå. For en kommune med lave kursbudsjett blir det prioritert kurs lokalt eller webinarer.»

«Det er utfordrende å ta videreutdanning, gjerne mastergrad i planlegging, ved sidan av full jobb. Mange planleggjere har behov for kompetansepåfyll, og har gjerne ynskje om å bygge på kompetansen sin gjerne med mastergrad. Få moglegheiter til å ta mastergrad på deltid på samlingsbaserte studie, noko som kunne gjort det enklare for fleire å få det til. Å ta permisjon frå jobben for å ta studie, er ikkje enkelt for små kommunar å innvilge, då det er svært vanskeleg å få tak i vikarar.»

«For dårlig kjent, for dyrt (kursavgift, reise, opphold) for en liten kommune, og for vanskelig tilgjengelig mht hvor langt unna kurssted er. Nettbaserte kurs er bedre, men ofte ikke tilstrekkelig. Ønsker flere relevante kurs i nærområdet.»

«Fysisk oppmøte er ikkje like enkelt å få til med tanke på lange avstandar og ressursbruk - veldig fint når det er lagt til rette for deltaking digitalt. Nokre av kursa er relativt dyre og blir difor ikkje prioritert, sjølv om dei er relevante.»

«Kurs med fysisk oppmøte innebærer ofte reising og overnatting, slik at kostnader for deltakelse og tid borte fra jobb blir en begrensning for muligheter til å delta.»

Det er påfallende at mange kommentarer som handler om hvordan utformingen av dagens tilbud gjør det enkelt å legge til rette for at kommunens ansatte kan delta på kurs, trekker frem fordelene ved deltakelse på *digitale tilbud*, mens kommentarene som handler om hvordan utformingen av dagens tilbud i *mindre grad* gjør det enkelt å legge til rette for at kommunens ansatte kan delta på kurs, trekker frem ulempene ved å delta på *fysiske tilbud*. Sammen med de kvantitative resultatene, tyder dette på at digitale tilbud blir oppfattet som mer hensiktsmessig enn fysiske tilbud.

Det er vesentlig flere kommuner i region Nord, enn i andre regioner, som mener at formen på dagens tilbud i liten grad gjør det enkelt å legge til rette for at kommunene kan delta på tilbud. Hele 36 % av kommunene i region Nord oppgir at de er «Helt uenig» eller «Uenig» i påstanden – mot 16 % på nasjonalt nivå.

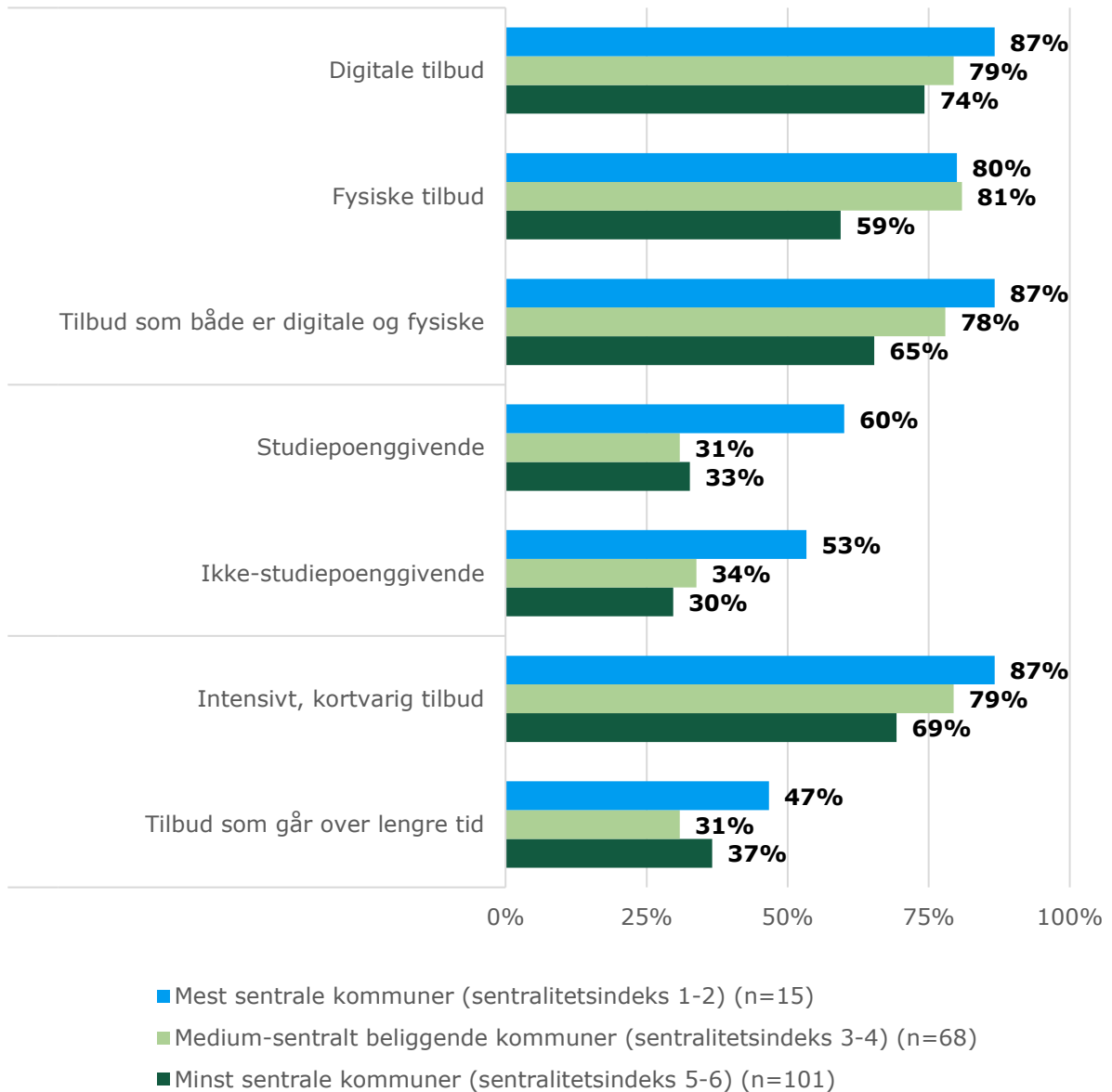
Opplevelse av kursets/tilbudets form på tvers av kommuner

Figur 7-4 viser vurderingen av ulike former på kurs og tilbud på tvers av sentralitetsindeksen til kommunene. Figuren viser andelen respondenter som mener formen er «Svært godt egnet» eller «Godt egnet» til de fleste tilbud. Ikke helt overraskende viser resultatene at de minst sentrale kommunene (sentralitetsindeks 5-6), i mindre grad enn mer sentrale kommuner, opplever at fysiske tilbud, og tilbud som både er digitale og fysiske, er egnet til de fleste tilbud. Det er særlig store kommuner som opplever at fysiske kurs og tilbud er godt egnet til de fleste tilbud (87 % av store kommuner svarer «Svært godt egnet» eller «Godt egnet» til de fleste tilbud for fysiske tilbud).

Mens studiepoenggivende tilbud i størst grad vurderes som egnet blant de mest sentrale kommunene (sentralitetsindeks 1-2) (60 % av kommunene i denne kategorien svarer «Svært godt egnet» eller «Godt egnet» til de fleste tilbud for studiepoenggivende kurs/tilbud), vurderes det i størst grad som uegnet blant kommuner i region Nord (14 % av kommunene i region Nord svarer «Svært uegnet» eller «Uegnet» til de fleste tilbud for studiepoenggivende kurs/tilbud). Tilbud som går over lenger tid vurderes mindre egnet blant kommuner i region Sør enn andre regioner (15 % av kommunene i region Sør svarer «Svært godt egnet» eller «Godt egnet» til de fleste tilbud for tilbud som går over lenger tid).

Figur 7-4: Opplevd egnethet ved ulike former på kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak på tvers av sentralitetsindeksen

Hvor egnet eller uegnet mener du følgende former for kompetanseheving innen kommunal planlegging/kart/geodata er?
 På tvers av kommuner med ulik sentralitet - Andelen "Svært godt egnet til de fleste tilbud" & "Godt egnet til de fleste tilbud"

Funn fra kvalitative intervjuer

I hovedsak støtter funnene fra de kvalitative intervjuene med brukere av de utvalgte kompetansetilbudene opp om funnene fra den kvantitative undersøkelsen. Flertallet av brukerne opplever at kursene og EVU-tilbudene skaper kompetanseheving blant deltakere. I de kvalitative funnene er det noe mer variasjon ift. opplevelsen av hvilket format kursene og EVU-tilbudene bør ha for å gi størst læringsutbytte.

Representanter fra fylkeskommuner har uttalt at de opplever å ha vansker med å vurdere kommunenes kompetanse i etterkant av deltakelse på kurs eller EVU-tilbud. De beskriver at de ikke kan vurdere om økt kompetanse skyldes nye medarbeidere eller deltakelse på kompetansehevende tilbud. Funn fra intervju med fylkeskommuner er derfor ikke med her.

Brukere

Funnene fra de kvalitative intervjuene med brukerne underbygger funnene fra den kvantitative spørreundersøkelsen. Brukerne opplever at kompetansetilbudene de har deltatt på har hatt en god nytteverdi. Størstedelen av informantene beskriver tilbudene som relevante. De forteller at tilbudene møter behovene de har og at tilbudene har bidratt til kompetanseheving. Dette gjør at brukerne opplever at de i mer eller mindre grad har blitt bedre til å løse oppgavene sine.

«Relevansen er god, kvaliteten bra - god løsning. Får innblikk i hva andre har gjort, hvem kan kontaktes dersom man har spørsmål.» (Bruker av «Vær Smart» - kurs i klimatilpasning ved Miljødirektoratet)

Et funn som kommer frem i flere av intervjuene med brukerne, er at når tilbudene er korte kan de oppleves noe generelle. Noen brukere gir også uttrykk for at enkelte av tematikkene som gjennomgås i større grad er rettet mot de store kommunene. Dette gjelder særlig informanter fra små kommuner som etterspør noe mer variasjon praksiseksempler som benyttes på tilbudene.

«Var jo litt overordna, det er mitt inntrykk. Det blir litt for overordna ift. det vi driver med. Er ikke lagt opp for oss som jobber, mer for studenter. Gjerne hatt et kurs som var enda mer tilrettelagt for forvaltningen. Mer spesifikke problemstillinger.» (Bruker av Plan og bygingsrett ved NMBU)

«Det er veldig relevant, snakker da om innføringskurset spesielt. Dekker veldig mye av det du trenger å vite i det daglige. Kanskje det kunne vær enda mer relevant, kunne trengt mer tid til oppgaver og caser osv. Det var veldig generelt, med eksempler som var gode for de fleste. Opplevde at det var solid.» (Bruker av innføringskurs i reguleringsplanlegging ved NKF)

Vi ser at brukernes opplevelse av nytteverdien på videreutdanningene skiller seg fra opplevelsen av nytteverdien på de korte kursene. Det er tydelig at læringsutbyttet av EVU-tilbudene gir brukerne en gunstig helhetsforståelse for kompleksiteten av jobben som planlegger, og at de kan bruke kunnskapen til å se nye muligheter og løsninger i et større perspektiv.

Et annet funn som kommer frem i intervjuene er at størstedelen av brukerne foretrekker fysiske kompetansetilbud. Dette funnet finner vi på tvers av brukere av både korte kurs og EVU-tilbud. De opplever at fysiske samlinger skaper en lavere terskel for å stille spørsmål og en bedre arena for diskusjoner. I tillegg trekker flere frem at fysiske tilbud skaper bedre grunnlag for etablering av nettverk og kompetansedeling. Til tross for at digitale format gjør deltakelse i tilbudene enklere, opplever flertallet av brukerne at læringsutbyttet er større i fysiske tilbud.

«Likte at det var fysisk. Det hadde noe å si for utbytte fordi det var mye oppgaver som gikk på diskusjon og mye gruppearbeid. Hadde det vært digitalt hadde man mistet denne delen.» (Bruker av Plan- og bygingsrett ved NMBU)

«Jeg synes det var fint at det var fysisk. Lettere å følge med. Er ikke glad i seminarer på teams. Da sitter jeg gjerne på hjemmekontor, blir fort for intenst.» (Bruker av innføringskurs i reguleringsplanlegging ved NKF)

«Var veldig godt tilrettelagt (...) var veldig glad for at det ikke var på nett. Det er noe med det å være samla, det ble et godt fellesskap. Det handla ikke bare om det faglige. Vi fikk veldig gode diskusjoner, dynamiske og engasjerende. Vi satt jo alle i samme rom, og ble godt kjent (...) Vi gjorde mye sosialt - jeg fikk et større nettverk.» (Bruker av videreutdanning i Urbanisme ved AHO)

Det eneste tilbudet hvor flertallet av brukerne foretrekker det digitale formatet er Norkart sine kurs. Brukerne opplever at det digitale formatet er godt egnet når man skal lære om en programvare eller lære en teknisk ferdighet som skal brukes inn mot en avgrenset oppgave. Deltakelse opplever at de i etterkant av kurset mestrer den tekniske ferdighet. I tillegg opplever brukerne at det digitale formatet gjør det enkelt å delta og at det er kostnadsbesparende. Det er kun en enkelt bruker av E-læring som etterspør muligheten for å kunne stille spørsmål for et bedre læringsutbytte.

De kvalitative funnene fra intervju med plan- og geosjefer som har uttalt seg om hva deltakelse på kompetansetilbud gjør for den overordnede kompetansen i kommunen, viser at de opplever at tilbudene gir ansatte kompetanseheving som gjør at de i større grad er i stand til å utføre oppgavene sine.

Det gjelder for flere plan- og geosjefer at de har sendt nyansatte og/eller nyutdannede medarbeidere på kompetansetilbud. I flere tilfeller er det et ønske om å sikre at medarbeidere har formell kompetanse på arbeidsoppgaver de skal løse. Plan- og geosjefer beskriver at de opplever at medarbeidere oppnår ønsket kompetansenivå i etterkant av tilbudet de har deltatt på. De gir uttrykk for at medarbeidere raskere får de grunnleggende kompetansene som skal til for å løse oppgavene sine, enn hvis de skulle ha lært det gjennom kun praksiserfaring.

«Det var for å få på plass mer formell kompetanse (...) Prøvd å få det til kjapt etter de har begynt. Det går fortene å komme på det nivå du skal være. Det går på det å være trygg i jobben.» (Bruker av Plan- og bygningsrett ved NMBU)"

Plan- og geosjefer er noe splittet når det gjelder nytteverdien ved digitale og fysiske format. Flere trekker frem fordeler med det digitale formatet. Her beskriver de at det gjør det enkelt for ansatte å delta i kompetansehevende tilbud, samt at det er kostnadsbesparende, noe som vurderes særlig vesentlig for mindre kommuner med stramme økonomiske budsjetter.

«Foretrekker digitalt format som gjør det enklere å prioritere og samtidig billigere. Men er også viktig at ikke alt skjer digitalt, kultur og skape nettverk er viktig.» (Bruker av "Vær Smart" kurs i klimatilpasning ved Miljødirektoratet)

«Jeg har tro på fysisk oppmøte med tanke på nettverk, det sosiale, å møte folk. Dagsseminarer er greit digitalt, sånne korte møter midt på dagen. Det er fint at er digitalt, så folk slipper å reise kjempelangt for to timers seminar. Det grenseskillet er vanskelig. Om det er flere samlinger, tror jeg du har mer igjen for å ha det fysisk, kunne snakke med folk og foreleser. Men det å reise ut til et sånt mindre møte, det er det mindre av nå, det merker jeg. Det ligger et grenseskille der. Men tror man er mer fokusert fysisk, snakker ikke så mye om andre ting.» (Bruker av Plan- og bygningsrett ved NMBU)

Det er tydelig at plan- og geosjefer vurderer at kursene fra Norkart er godt egnet til et digitalt format.

«Digitalt kurs gjør det billigere, jeg liker digitale kurs fordi det er enklere å delta. Kurset var veldig relevant, fordi vi er pålagt å forvalte planregister, så jeg lærte å forvalte planregister på en riktig måte, opplevde at tilbudet møtte behovet som skulle dekkes.» (Bruker av diverse digitale kurs i regi av Norkart)

Til tross for dette forteller mange plan- og geosjefer at de opplever at det fysiske formatet skaper de beste betingelsene for læring, blant annet på bakgrunn av bedre muligheter for faglige diskusjoner og lavere terskel for å stille spørsmål. Dette gjelder særlig innføringskurs i reguleringsplan fra NKF, plan- og byggingsrett fra NMBU samt miljødirektoratets kurs "Vær Smart" er å foretrekke fysisk. Dette tyder på at ulike tematikker og kurslengder avgjør hvilket format som kan gi størst nytteverdi. Flere plansjefer er splittet mellom det fysiske og digitale formatet. Det er tydelig at de anser det digitale formatet som et enklere for ansatte å delta på og mer kostnadsbesparende, samtidig som de anser det fysiske formatet som veldig godt egnet ift. læringsutbytte. Med bakgrunn i dette nevner flere plan- og geosjefer at det er et ønske at kompetansetilbudene i høyere grad plasseres i større nærhet til kommunene slik at blant annet reisekostnader kan minimeres.

Tekstboks 7-1: Videreutdanning i Urbanisme ved Arkitekthøyskolen i Oslo (AHO)

Videreutdanning i Urbanisme ved AHO gir faglige kunnskap om byplanhistorie og nyere byteori, og om utfordringer, teorier og løsninger knyttet til urbanisering, byutvikling og bærekraft. Videreutdanningen er et samlingsbasert deltidsstudium med intensive fysiske seminarer. Studiet omfatter 90 studiepoeng og går over tre år.

For flertallet av deltakere på videreutdanning i Urbanisme ved AHO er bakgrunnen for å starte på utdanningen drevet av en interesse for byplanlegging og et ønske om nye utfordringer eller et karriereskift. Flere deltakere hadde med seg brede utdanninger som i mindre grad var spisset inn mot planlegging. Derfor har det for flere deltakere hatt avgjørende betydning å få formell kompetanse og på den måte øke muligheten for å få jobben de ønsket. For de fleste deltakere gjelder at de på egen hånd har oppsøkt informasjon om videreutdanningen, mens en enkelt fikk kjennskap via sitt nettverk. Flertallet av deltakerne har finansiert utdanningen selv, mens en enkelt fikk videreutdanningen finansiert av arbeidsgiver.

Deltakere opplever å ha fått stort læringsutbytte av videreutdanningen. De beskriver blant annet større teoretisk kunnskap, mer dybdegående forståelse for kompleksiteten av samfunnsutvikling og byplanlegging, samt systemforståelse noe som de angir bidrar til å løfte problemstillinger og tenke større. Noen deltakere fremhever også en opplevelse av større faglig trygghet etter å ha tatt videreutdanningen.

Videreutdanningen oppleves å være godt tilrettelagt, og alle deltakerne har vært svært fornøyde med formatet med fysiske samlinger tre dager en gang i måneden. Denne måten å tilrettelegge undervisningen på fremheves av flere deltakere som fordelaktig for å kunne tilpasse videreutdanning inn mot jobb og familieliv. Flere deltakere nevner også fysiske samlinger som viktige inn mot faglige diskusjoner og nettverk som deltakere har bygd opp i forbindelse med videreutdanningen. Selv om de fleste deltakere er svært fornøyde med det fysiske formatet beskriver noen deltakere store kostnader i forbindelse med reise og overnattinger og uttrykker et ønske om at videreutdanningen i høyere grad kunne gjøres lettere tilgjengelig for deltakere i distriktene. Særlig geografi trekkes frem som en av de største utfordringer ved deltakelse i videreutdanningen, men også tid og kostnader beskrives som store utfordringer. Å skulle kombinere en videreutdanning med jobb og familie er svært krevende for deltakere, samtidig som flere har opplevd at det har vært vanskelig å få økonomien til å strekke til. Flere nevner også masteroppgaven som en stor belastning særlig fordi den krever tid til fordypelse, samtidig som deltakere står i jobb. Dette har ført til at flere har vært nødt til å bli permittert i en periode for å få oppgaven ferdig. Det har for flere også vært avgjørende å få leveringsdatoen forskjøvet.

Tekstboks 7-2: Videreutdanning i Realistisk Planlegging ved Høyskolen i Innlandet (HINN)

Videreutdanningen gir kompetanse på samfunnsplanlegging, planlovgivning, politisk styring og medvirkning i planprosesser, framtidstenkning og realisme i planlegging og politikktutvikling. Videreutdanningen er et samlingsbasert deltidsstudium. Studiet omfatter 15 studiepoeng og går over 6 måneder.

Deltakelse er drevet av et behov for mer kompetanse og en interesse for realistisk planlegging. Dette er relatert til en opplevelse av at det kan være stor avstand mellom politiske mål og hva som er mulig å få til, og her står planlegging ofte i en klemme. Deltakeren fikk kjennskap til videreutdanningen via fylkeskommunen og opplever at det har vært god informasjon om videreutdanningen. Deltakeren betalte selv studieavgiften til videreutdanningen, men kommunen betalte reise og kosthold. Det ble tilrettelagt slik at deltakeren kunne delta med lønn de dager det var undervisning i arbeidstiden, men deltakeren angir å ha brukt mye av egen fritid.

Deltakeren opplevd videreutdanningen som svært relevant. Deltakeren angir å oppleve en stor kompleksitet i planleggerfaget og at videreutdanningen fanger opp nettopp denne kompleksitet. Deltakeren beskriver at videreutdanningen gir redskaper og forståelse for hvordan å få til realisme inn i planlegging herunder hvordan planlegging kan ses som en aktivitet som inviterer til å løse reelle problemer. Videre beskrives større forståelse og kunnskap om hvordan å samarbeide med aktuelle aktører. Derutover har studiet bidratt til etablering av et faglig nettverk i etterkant av utdanningen.

Av barrierer for deltakelse og gjennomføring av kurset angis særlig reiseavstand og tidsbruk. Dette fører til et ønske om at tilbudet burde ligge nærmere hovedtognettet slik at det er mulig å komme til undervisning med kollektiv transport.

8. FINANSIERING

Vi har i undersøkelsen sett på finansiering av både deltakelse på tilbud, samt utvikling og gjennomføring av tilbud. Dette er for å se på hvordan tilbudene finansieres i dag. Vi har også undersøkt om det tilrettelegges for deltakelse på andre måter. For å undersøke alternative og mulige finansieringsmodeller for etter- og videreutdanning har vi også undersøkt hvordan etter- og videreutdanning finansieres i andre sektorer. Vi har etterstrebet å svare ut følgende spørsmål:

- Hvordan finansieres dagens tilbud?
- Hvordan finansieres og tilrettelegges det for deltakelse?
- Hvordan finansieres tilsvarende tilbud på andre sammenliknbare felt?

Funnene fra spørreundersøkelsen viser at flesteparten av kommunene oppgir at de som oftest dekker eventuelle kostnader knyttet til deltakeravgiften for ansatte i kommunen. Det varierer om kommunene har en egen budsjettpost avsatt til kompetanseheving. Nesten en tredjedel av kommunene oppgir at de har en egen budsjettpost for kompetanseheving innen kommunal planlegging, kart og geodata. En annen tredjedel oppgir at kommunen har en generell budsjettpost for kompetanseheving for kommunens ansatte. Én av fem kommuner oppgir at de ikke har budsjettpost for kompetanseheving. Vi ser også variasjoner i hvor systematisk det arbeides med kompetanseheving i kommunene, der 57 % av kommunene oppgir at det er opp til hver enkelt medarbeider å finne frem til relevante kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak å delta på.

I intervju med fylkeskommunene vises det til at de ikke har egne finansieringsordninger som kommunen kan benytte for å delta på kompetansetiltak, men at de som regel legger til rette for lave kostnader eller at tiltakene er gratis når fylkeskommunene selv arrangerer. Fra tilbyderperspektivet vises det til at tilbudene finansieres på ulike måter. Noen av tilbyderne har kjennskap til og har tatt i bruk tilskuddsordningene fra Kommunal – og distriktsdepartementet og Direktorat for høyere utdanning og kompetanse. De færreste av tilbudene er derimot fullfinansiert av det offentlige, og er ofte en kombinasjon av offentlig støtte og deltakeravgift. Bedrifter og organisasjoner forteller at tilbudene som regel er finansiert av deltakeravgift.

Funn Survey

8.1 Finansieringskilder

Figur 8-1 viser svarfordelingen på spørsmålet «Hvordan finansieres deltakelsen på kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak blant kommunens ansatte i dag i de fleste tilfeller? *Det er mulig å velge flere alternativer*». De aller fleste (91 %) av kommunene som deltok i spørreundersøkelsen, oppgir at de som oftest dekker eventuelle kostnader knyttet til deltakeravgiften for ansatte i kommunen. 8 % av kommunene oppgir at de ansatte som oftest selv må dekke kostnadene knyttet til deltakeravgift.

Over halvparten (51 %) av kommunene gir som oftest også sine ansatte permisjon med lønn. 10 % oppgir at de ansatte som oftest får permisjon uten lønn.

8 % av kommunene oppgir at de som oftest benytter seg av tilskuddsordninger for å finansiere de ansattes deltakelse på kurs og EVU-tilbud.

7 % av kommunene oppgir at de som oftest benytter seg av andre finansieringsmuligheter. Noen av eksemplene som trekkes frem er:

«Det opprettes bindingstid dersom kommunen betaler for dyre studier og kompetanseheving.»

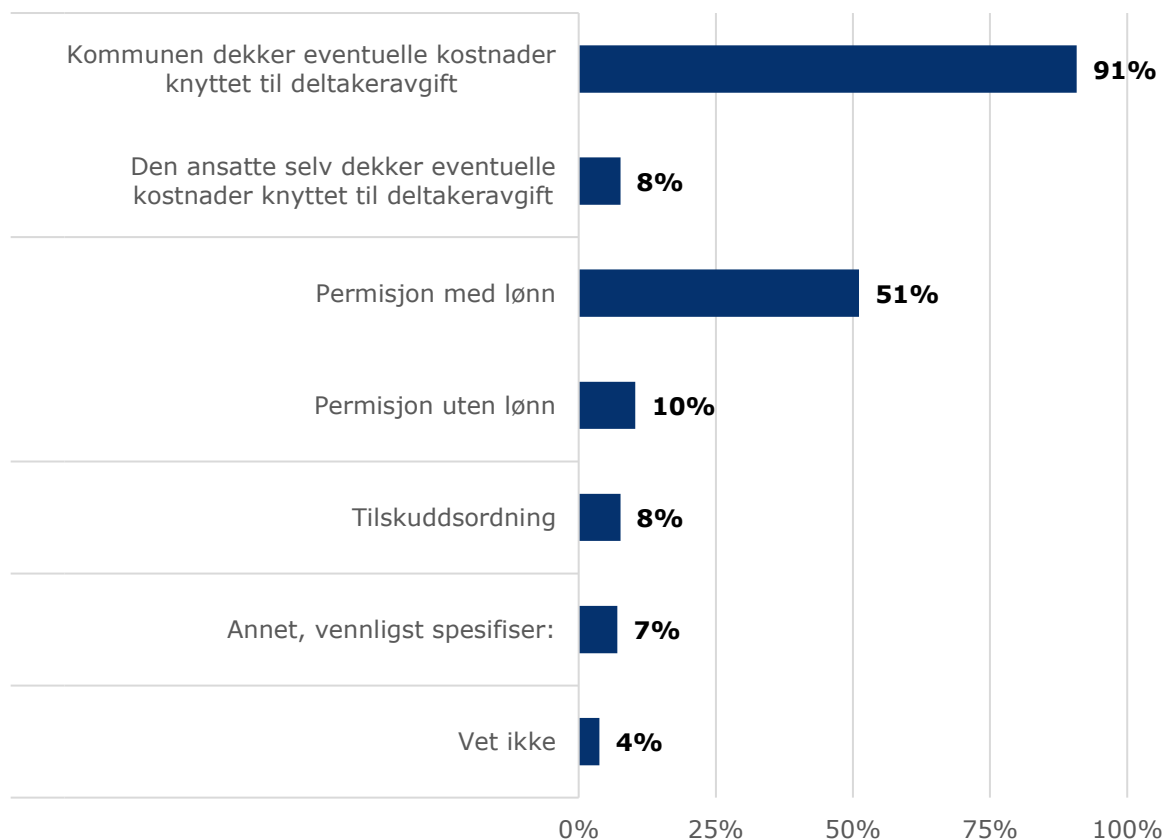
«Fylkeskommunen og andre regionale myndigheter dekker ofte kursavgift på regionale samlinger.»

«Interkommunale samarbeid med egen budsjettpost for kompetanse»

Samtidig er det flere kommuner som oppgir at kommuneøkonomien er for stram til å sette av midler for deltakelse på kurs og EVU-tilbud. Noen kommuner har imidlertid tillat gratis eller lavkostnadskurs i arbeidstiden – til tross for stram økonomi.

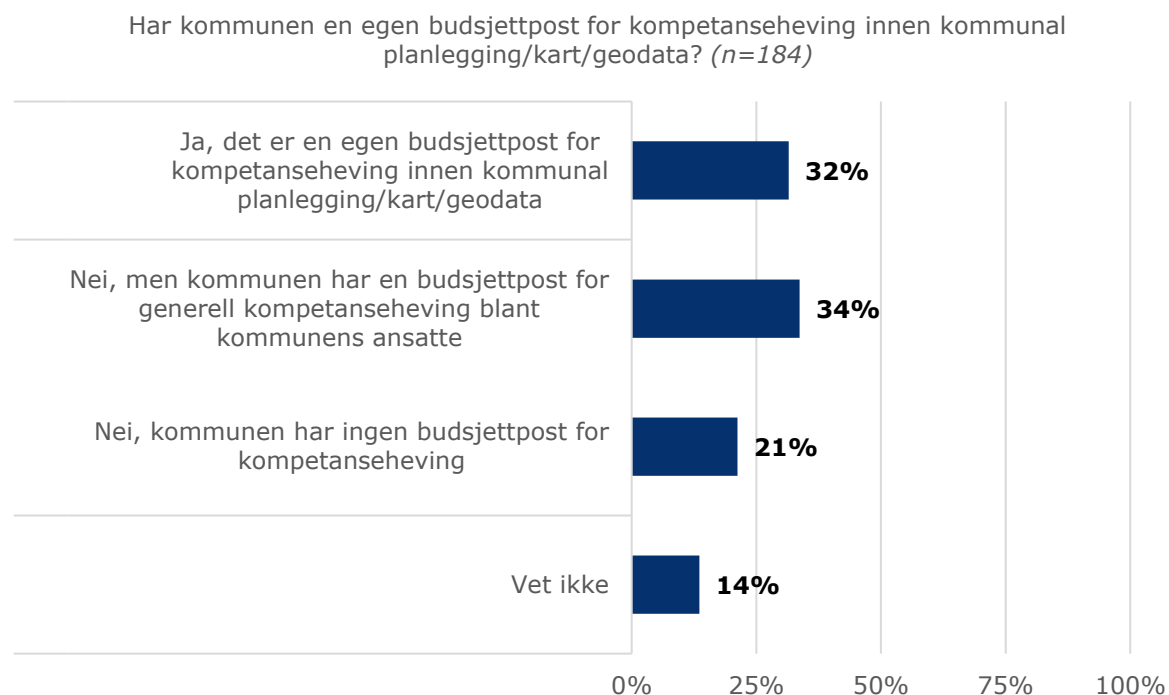
Figur 8-1: Finansieringskilder

Hvordan finansieres deltakelsen på kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak blant kommunens ansatte i dag i de fleste tilfeller?
 Det er mulig å velge flere alternativer. (n=184)

Figur 8-2 viser svarfordelingen på spørsmålet «Har kommunen en egen budsjettpost for kompetanseheving innen kommunal planlegging/kart/geodata?». Nesten en tredjedel (32 %) av kommunene oppgir at de har en egen budsjettpost for kompetanseheving innen kommunal planlegging, kart og geodata. En annen tredjedel (34 %) oppgir at kommunen har en generell budsjettpost for kompetanseheving for kommunens ansatte. To tredjedeler av kommunene oppgir altså at de har en budsjettpost for kompetanseheving – enten generell eller spesifikk.

21 % - én av fem – kommuner oppgir at de ikke har budsjettpost for kompetanseheving.

Figur 8-2: Budsjettering for kompetanseheving

På tvers av kommuner, er det en større andel sentrale kommuner (sentralitetsindeks 1) enn mindre sentrale kommuner, som oppgir at de har en egen budsjettpost for kompetanseheving innen kommunal planlegging, kart og geodata (80 % av de mest sentrale kommunene oppgir dette). Andelen er lavest blant de minst sentrale kommunene (sentralitetsindeks 6 – 16 %). Denne fordelingen gjenspeiler seg også i region og kommunestørrelse. 44 % av kommunene i region Øst oppgir at de har en egen budsjettpost for kompetanseheving innen kommunal planlegging, kart og geodata, mot 16 % i region Nord. 42 % av mellomstore og store kommuner har dette, mot 19 % i små kommuner. I region Nord er det i tillegg en vesentlig større andel kommuner enn i andre regioner som oppgir at kommunen ikke har noen budsjettpost for kompetanseheving (41 % av kommunene i region Nord svarer dette alternativet).

Figur 8-3 viser svarfordelingen på spørsmålet «Tilrettelegger kommunen for deltakelse blant kommunens ansatte på andre måter?». 22 % av kommunen oppgir at de tilrettelegger for deltakelse på andre måter enn gjennom finansiering. Blant tilretteleggingstiltakene som trekkes frem i det åpne kommentarfeltet i spørreundersøkelsen er blant annet:

«Bidrar gjennom tilrettelegging av arbeid.»

«Redusert arbeidsbelastning hvis mer langvarige kurs.»

«Dersom noen ansatte får delta på kurs legges det til rette med transport og kostanddekning.»

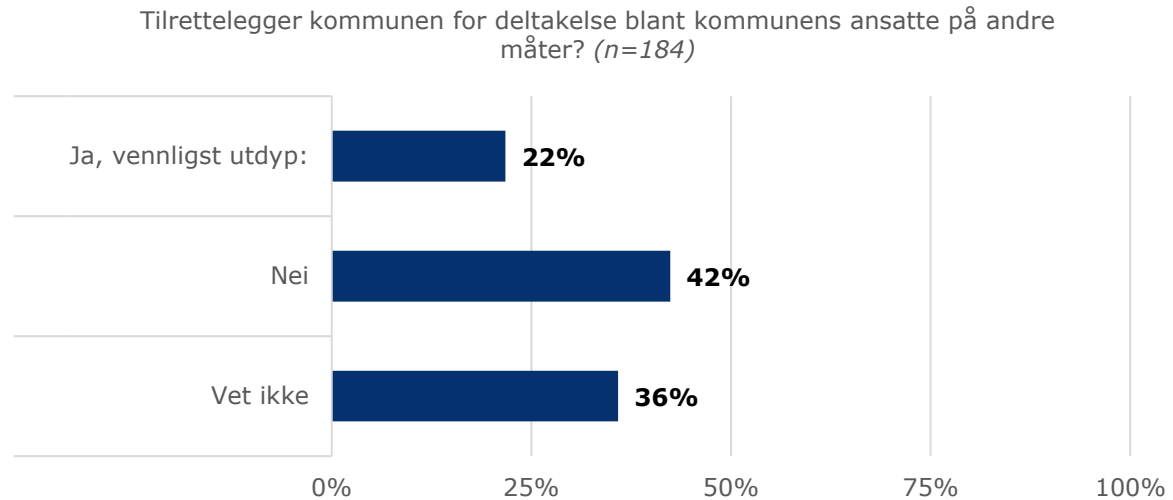
«Det gjøres nødvendige tilpassinger mht. oppgavefordeling o.l. fra viktigheten av å gjennomføre et kurs.»

«I prosjekter tas kompetanseheving med i budsjettet.»

«Prioriterer gratis/rimelige kurs, samlinger og konferanser.»

42 % av kommunene oppgir at de ikke tilrettelegger for deltakelse på kurs og EVU-tilbud på andre måter. 36 % oppgir at de ikke vet.

Figur 8-3: Annen tilrettelegging for deltakelse på kurs/EVU-tilbud

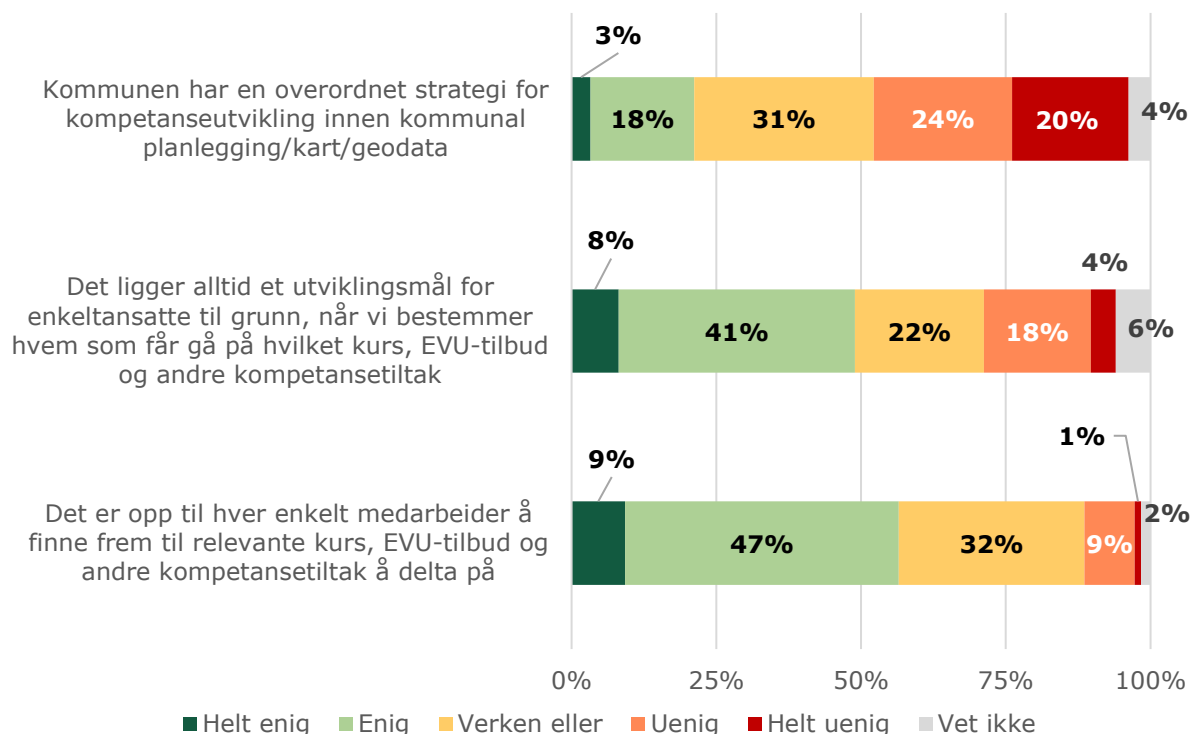
8.2 Kommunens tilnærming til kompetanseheving

Figur 8-4 viser svarfordelingen på tre spørsmål knyttet til kommunens tilnærming til kompetanseheving. Kun 21 % av kommunene (andelen «Helt enig» og «Enig») i undersøkelsen oppgir at de har en overordnet strategi for kompetanseutvikling innen kommunal planlegging, kart og geodata. Hele 44 % av kommunene oppgir at de er helt uenige eller uenige i at kommunen har en overordnet strategi på feltet.

Nesten halvparten av kommunene (49 % «Helt enig» eller «Enig») oppgir imidlertid at det alltid ligger et utviklingsmål for enkeltansatte til grunn når de bestemmer hvem som får gå på kurs, EVU-tilbud eller andre kompetansetiltak. 23 % oppgir at det i mindre grad gjør det (andelen «Helt uenig» og «Uenig»). Samtidig oppgir 57 % av kommunene (andelen «Helt enig» og «Enig») at det er opp til hver enkelt medarbeider å finne frem til relevante kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak å delta på. Det kan tyde på at tilnærmingen til deltakelse på kurs er mindre strukturert enn først antatt, og at informasjonsflyten mellom ledelse og ansatt om tilbudet av kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak ikke gjøres på et systematisk nivå. Dette støtter også opp under trenden i resultatene fra kapittel 6.5.

Figur 8-4: Vurdering av kommunens tilnærming til kompetanseheving

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander: (n=184)

Funn fra kvalitative intervjuer

Fylkeskommuner

Fylkeskommunene forteller at de ikke har egne finansieringsordninger som kommunene kan benytte for å delta på kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak innenfor offentlig planlegging, kart og geodata. I tilfeller hvor kommuner har hatt mulighet til å søke på midler har dette vært enkelttilfeller og ikke som en del av en fast ordning. Hvis fylkeskommunene selv tilbyr kompetansehevende tilbud til kommunene legger de derimot opp til enten lave kostnader eller at det er gratis for de som deltar. Enkelte av fylkeskommunene trekker også frem at de legger til rette for nettverk på ulike områder som kommunene kan delta på for kompetanseheving.

Tilbydere

I intervju med tilbyderne vises det til ulike måter å finansiere tilbudene på. Høgskoler og universiteter, samt enkelte av organisasjonene forteller om bruk av eller kjennskap til tilskuddsordninger fra både Kommunal – og distriktsdepartementet og Direktorat for høyere utdanning og kompetanse. De færreste av tilbyderne er derimot fullfinansiert av det offentlige, og er ofte en kombinasjon av offentlig støtte og deltakeravgift. Bedrifter og organisasjoner forteller at tilbudene som regel er finansiert av deltakeravgift som deltakerne eller kommunene selv betaler, samt at det i noen tilfeller også er NAV som er med på å finansiere tilbudet for deltakerne.

Enkelte av tilbyderne forteller at de kan tilby rabatt for studenter eller lavere pris for deltakere som ikke er tilknyttet en bedrift eller en kommune slik at deltakerne skal komme seg inn i fagmiljøet. Noen viser også til mulighet for å søke støtte fra KS sine FOU-midler. I medlemsorganisasjoner er det i noen tilfeller egne priser på kursene for de som er medlemmer.

Tilbyderne forteller at de også tilrettelegger for deltakelse ved at de eksempelvis gjør tilbudet mer tilgjengelig ved at de tilbyr digital deltakelse eller at de reiser til deltakerne i kommunene.

Andre sammenliknbare felt

I undersøkelsen har vi sett på hvordan kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak finansieres på andre sammenliknbare felt for å identifisere mulige alternative finansieringsformer. Vi har valgt ut relevante eksempler fra helsesektoren og utdanningssektoren, hvor vi både har undersøkt finansieringsmuligheter for *utvikling* av tilbud og *deltakelse* på tilbud.

Utdanningssektoren:

I utdanningssektoren er det en egen modell for finansiering av deltakelse på tilbud. Innenfor satsingen *kompetanse for kvalitet* er det egne vikar - og stipendordninger for lærere for å delta og gjennomfører videreutdanninger.²¹ Lærere søker om å enten gjennomføre studiet med vikar - eller stipendordning. Vikarordningen innebærer at skoleeiere får midler slik at læreren frigjøres fra arbeidsoppgavene sine, og kan bruke deler av arbeidstiden til å studere. I perioden læreren gjennomfører studien beholderen hen sin vanlige lønn, mens skoleeieren får midler til å dekke vikarutgifter. Stipendordningen innebærer opp til 120 000 kr som tillegg i lønnen til læreren for å gjennomføre 30 studiepoeng i løpet av et år. Ordningen gir i utgangspunktet ikke fri til å studere, samtidig finnes det ulike statlige og lokale avtaler som regulerer fri i sammenheng med studier. Utdanningsdirektoratet utbetaler stipendet til skoleeier på samme måte som for vikarmidlene, det vil si etter mottatt bekreftelse på deltakelse. Skoleeier har ansvaret for å utbetale stipendet til lærerne når de har fullført og bestått studiet. For barnehagelærere er ikke vilkårene det samme som for lærerne.

Nasjonale myndigheter er med å finansiere etter - og videreutdanning på universiteter, høyskoler og fagskoler for å ha tilbud for ansatte i barnehage og skole. Når det gjelder videreutdanninger har nasjonale myndigheter utviklet videreutdanningstilbud for barnehagelærere, lærere og rektorer knyttet til ulike satsinger.²² Finansieringen til universiteter og høyskoler inkluderer midler til å utvikle nye videreutdanningstilbud, samt til å kjøpe studieplasser.²³ Utdanningsdirektoratet inngår kontrakter med universitetene og høyskolene, og tildeler midler. I *NOU Med videre betydning – et helhetlig system for kompetanse – og karriereutvikling i barnehage og skole* trekkes det frem at dette systemet for finansiering gir relativt gode økonomiske rammer for universitetene og høyskolene, samt at det bidrar til forutsigbarhet. Samtidig bruker universitetene og høyskolene mye ressurser på selve anskaffelsesprosessen, i tillegg til planleggingen av tilbud.

Nasjonale myndigheter er også med å finansiere kollektive kompetansehevingstiltak som gjennomføres lokalt. I stortingsmeldingen *St. 21 (2016–2017) Lærelyst – tidlig innsats og kvalitet i skolen* ble det lagt frem en ny modell for kompetanseutvikling i skolen.²⁴ ²⁵ Formålet med den nye modellen var å gi større handlingsrom for både lærere, skoleledere, skoler og kommuner, og stortingsmeldingen beskriver dermed et skifte i hvordan nasjonale myndigheter bidrar til kompetanseutvikling i skolen. Målet med dette skiftet er at alle skoler, kommuner og

²¹ NOU 2022:13. (2022). *Med videre betydning - Et helhetlig system for kompetanse- og karriereutvikling i barnehage og skole*. Kunnskapsdepartementet, s.140.

<https://www.regjeringen.no/contentassets/4845f96e887444c98d7a102f1b00bca1/no/pdfs/nou202220220013000dddpdfs.pdf>

²² NOU 2022:13. (2022). *Med videre betydning - Et helhetlig system for kompetanse- og karriereutvikling i barnehage og skole*. Kunnskapsdepartementet, s.137.

<https://www.regjeringen.no/contentassets/4845f96e887444c98d7a102f1b00bca1/no/pdfs/nou202220220013000dddpdfs.pdf>

²³ NOU 2022:13. (2022). *Med videre betydning - Et helhetlig system for kompetanse- og karriereutvikling i barnehage og skole*. Kunnskapsdepartementet, s.142.

<https://www.regjeringen.no/contentassets/4845f96e887444c98d7a102f1b00bca1/no/pdfs/nou202220220013000dddpdfs.pdf>

²⁴ NOU 2022:13. (2022). *Med videre betydning - Et helhetlig system for kompetanse- og karriereutvikling i barnehage og skole*. Kunnskapsdepartementet, s.113.

<https://www.regjeringen.no/contentassets/4845f96e887444c98d7a102f1b00bca1/no/pdfs/nou202220220013000dddpdfs.pdf>

²⁵ Meld. St. 21 (2016 –2017). *Lærelyst – tidlig innsats og kvalitet i skolen*. Kunnskapsdepartementet, s.84.

<https://www.regjeringen.no/contentassets/71c018d2f5ee4f7da7df44a6aae265bc/no/pdfs/stm201620170021000dddpdfs.pdf>

fylkeskommuner, i samarbeid med universiteter og høyskoler, både skal ta ansvar for og ha handlingsrom til å drive kvalitetsutvikling lokalt.²⁶ Den nye modellen for kompetanseutvikling i skolen består av tre ulike ordninger for etterutdanning. En av disse ordningene er en desentralisert ordning hvor statlige midler gis til kommunene, som skal føre til at alle kommuner gjennomfører tiltak for kompetanseutvikling. Kommunen definerer og prioriterer selv hva de trenger innenfor noen overordnede nasjonale mål, og de gjør dette i samarbeid med universiteter og høyskoler. Fylkeskommuner skal på lengre sikt også omfattes av ordningen. Statlige midler til videreutdanning er ikke en del av ordningen.^{27 28}

Helsesektoren:

Innenfor helsesektoren ble det i 2015 gjennomført et kompetanseløft som innebar et program for rekruttering, kompetanse og fagutvikling.²⁹ Kompetanseløftet ble videreført til 2020 og 2025. Formålet for kompetanseløftet 2025 er å styrke kommunenes evne og mulighet til å utvikle bærekraftige og faglig sterke helse- og omsorgstjenester³⁰. Noen av tiltakene i kompetanseløftet er særlige relevante når det gjelder utvikling og finansiering av etter- og videreutdanning.

Ett av tiltakene som skisseres er Nasjonal lederutdanning for primærhelsetjenesten. Tiltaket skal møte voksende utfordringer i helse- og omsorgssektoren og den fylkeskommunale tannhelsetjenesten, som gjør at det er behov for å styrke lederes kompetanse og rolle i å gjennomføre nødvendig utvikling og omstilling i tjenestene fremover.^{31 32} Tiltaket er på masternivå, og gir 30 studiepoeng. Handelshøyskolen BI har fått i oppdrag fra Helsedirektoratet i samarbeid med KS å levere dette programmet. Studieavgiften for programmet er dekket av Helsedirektoratet. Deltakerne dekker selv kostnader til reise, opphold og pensum.

Kompetanseløftet 2025 består også av flere tilskuddsordninger. En av disse er en tilskuddsordning på ca. 360 millioner i året hvor kommunene og fylkeskommunene kan søke om tilskudd til kompetanse og innovasjon, hvor formålet er å styrke kommunenes evne og mulighet til å utvikle gode og bærekraftige helse- og omsorgstjenester.³³ Denne ordningen skal føre til at kommuner setter i gang kompetansetiltak og utviklingsarbeid med utgangspunkt i lokale forutsetninger og behov. Tilskuddsordningen forvaltes av Helsedirektoratet, og formidles til kommunene gjennom statsforvalteren.

²⁶ Meld. St. 21 (2016 –2017). *Lærelyst – tidlig innsats og kvalitet i skolen*. Kunnskapsdepartementet, s.84.

<https://www.regjeringen.no/contentassets/71c018d2f5ee4f7da7df44a6aae265bc/no/pdfs/stm201620170021000dddpdfs.pdf>

²⁷ Meld. St. 21 (2016 –2017). *Lærelyst – tidlig innsats og kvalitet i skolen*. Kunnskapsdepartementet, s.86.

<https://www.regjeringen.no/contentassets/71c018d2f5ee4f7da7df44a6aae265bc/no/pdfs/stm201620170021000dddpdfs.pdf>

²⁸ NOU 2022:13. (2022). *Med videre betydning - Et helhetlig system for kompetanse- og karriereutvikling i barnehage og skole*. Kunnskapsdepartementet, s.113.

<https://www.regjeringen.no/contentassets/4845f96e887444c98d7a102f1b00bca1/no/pdfs/nou202220220013000dddpdfs.pdf>

²⁹ NOU 2022:13. (2022). *Med videre betydning - Et helhetlig system for kompetanse- og karriereutvikling i barnehage og skole*. Kunnskapsdepartementet, s.96.

<https://www.regjeringen.no/contentassets/4845f96e887444c98d7a102f1b00bca1/no/pdfs/nou202220220013000dddpdfs.pdf>

³⁰ NOU 2022:13. (2022). *Med videre betydning - Et helhetlig system for kompetanse- og karriereutvikling i barnehage og skole*. Kunnskapsdepartementet, s.96.

<https://www.regjeringen.no/contentassets/4845f96e887444c98d7a102f1b00bca1/no/pdfs/nou202220220013000dddpdfs.pdf>

³¹ NOU 2022:13. (2022). *Med videre betydning - Et helhetlig system for kompetanse- og karriereutvikling i barnehage og skole*. Kunnskapsdepartementet, s.97.

<https://www.regjeringen.no/contentassets/4845f96e887444c98d7a102f1b00bca1/no/pdfs/nou202220220013000dddpdfs.pdf>

³² BI (u.å). *Helseledelse*. Hentet 7.november 2022 fra [https://www.bi.no/studier-og-](https://www.bi.no/studier-og-kurs/kurs/masterprogram/helseledelse?gclid=EAIaIQobChMI2PGUrM32)

[kurs/kurs/masterprogram/helseledelse?gclid=EAIaIQobChMI2PGUrM32](https://www.bi.no/studier-og-kurs/kurs/masterprogram/helseledelse?gclid=EAIaIQobChMI2PGUrM32)

³³ NOU 2022:13. (2022). *Med videre betydning - Et helhetlig system for kompetanse- og karriereutvikling i barnehage og skole*. Kunnskapsdepartementet, s.97.

<https://www.regjeringen.no/contentassets/4845f96e887444c98d7a102f1b00bca1/no/pdfs/nou202220220013000dddpdfs.pdf>

9. BARRIERER OG SUKSESSKRITERIER

Vi har i undersøkelsen kartlagt hvilke barrierer og suksesskriterier som finnes for både gjennomføring og utvikling av kurs, EVU og andre kompetansehevende tiltak innen offentlig planlegging, kart og geodata, samt hva som er suksesskriterier og barrierer ved deltakelse på slike tilbud. Bakgrunnen for dette er å få innsikt i hvilke faktorer som fremmer utvikling og gjennomføring av tilbud, og hvilke suksesskriterier som skal til for å sikre gode og stabile tilbud til kommunalt ansatte planleggere og gir dem kompetansepåfyllet de trenger. For å se helheten i dette, har vi også kartlagt hvilke barrierer som finnes knyttet til utvikling og gjennomføring, slik at disse faktorene bevisstgjøres og lettere kan bearbeides ved framtidig arbeid. Kartlegging av suksesskriterier og barrierer ved deltakelse på kompetansehevende tilbud bidrar også til å forstå helheten i tilbudsfloraen, og hva som fungerer godt, hvorfor det fungerer, og hvilke tilbud som kan fattes for å gjøre denne reisen enklere og mer attraktiv for både deltakere og deres arbeidsgivere.

Spørsmål som skal besvares:

- Hva er barrierer og suksesskriterier for utvikling og gjennomføring av tilbud?
- Hva er barrierer og suksesskriterier for deltakelse på tilbud?

Funnene våre viser at de største barrierene knyttet til utvikling og gjennomføring av kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak innen offentlig planlegging, kart og geodata, samt for deltakelse på slike tilbud, henger tett sammen med tid- og ressursbruk. For tilbydere er barrierer at det er ressurskrevende å utvikle tilbud, samt oppdatere kursinnhold. Kommunene har også ulike behov og det kan være krevende å møte behovet til de ulike kommunene. Muligheter som trekkes frem for å møte noen av disse barrierene er blant annet mulighet for ulike kursformat, der digitale kurs trekkes fram som et positivt initiativ.

For deltakelse er reiseavstander og -tid, kursavgifter, kjennskap til kurs, format og personlig overskudd viktige faktorer som påvirker hvorvidt et tilbud vurderes som gjennomførbart eller ikke. Disse faktorene kan både være barrierer og suksesskriterier, sett fra ulike ståsteder og hva de innebærer for den enkelte ansatte og dens arbeidsgiver.

Funn Survey

Figur 9-1 viser andelen kommuner som opplever at faktorene i figuren er en *fremmer* (andel «Fremmer i stor grad» og «Fremmer i noen grad») eller en *hemmer* (andel «Hemmer i stor grad» eller «Hemmer i noen grad») for deltakelse på kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak. Resultatene viser at interesse for kursene blant de ansatte i kommunen blir oppfattet som en fremmer for de fleste kommuner – 53 % rapporterer at dette fremmer deltakelse i stor eller noen grad. 11 % vurderes det som en hemmer for deltakelse. At over halvparten vurderer det som en fremmer kan tyde på at interessen for kompetanseheving blant kommunenes ansatte er stor.

Digital kompetanse blant ansatte i kommunen oppgis også som en fremmer for deltakelse blant mange kommuner (38 %). 13 % av kommunene vurderer dette som en hemmer for deltakelse.

Også kommunens kjennskap til tilbud trekkes frem av mange som en fremmer for deltakelse (35 %). Samtidig er det nesten én av fire (24 %) som oppgir dette som en *hemmer* for deltakelse. Det kan tyde på at kommunens kjennskap til tilbud i mange tilfeller er mangelfull.

Bruk av tilskudd og støtteordninger vurderes som en fremmer blant 27 % av kommunene. Informasjon om tilskudd og støtteordninger vurderes som en fremmer og en hemmer blant én av fire kommuner (26 %). Dette kan indikere at informasjonen om slike tilskudd og støtteordninger ikke er godt nok kjent.

Kommunens strategi for kompetanseheving vurderes som en fremmer blant 18 % av kommunene, mens det vurderes som en hemmer blant 30 %. Det er altså en større andel som

anser kommunens strategi for kompetanseheving som en hemmer heller enn en fremmer for deltakelse på kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak. Dette styrker tidligere funn om at ikke alle kommuner har en systematisk tilnærming til kompetanseheving.

De tre faktorene som flest kommuner vurderer som hemmere, er tid, geografisk avstand og økonomisk handlingsrom. Seks av 10 kommuner (61 %) opplever økonomisk handlingsrom hos kommunen som en hemmer for deltakelse på kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak. Samtidig er det nesten én av fire kommuner (23 %) som vurderer det som en fremmer for deltakelse. Nesten to av tre kommuner vurderer geografisk avstand til relevante tilbud (65 %) og tid til å prioritere kurs blant kommunens ansatte (66 %) som hemmere for deltakelse. For disse faktorene er det henholdsvis 13 % og 21 % som vurderer de som en fremmer. Disse funnene kan tyde på at tid (inkludert reising) og økonomi er svært viktige barrierer for deltakelse på kurs blant ansatte som jobber med kommunal planlegging, kart og geodata.

Figur 9-1: Opplevde fremmere og hemmere for deltakelse på kurs

Ut i fra situasjonen i din kommune i dag; i hvilken grad fremmer eller hemmer følgende faktorer deltakelse på eksisterende kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak? (n=184)

Opplevde fremmere og hemmer på tvers av kommunestørrelse, sentralitet og region

På tvers av kommunene, er det noen interessante forskjeller. Sentrale kommuner (sentralitetsindeks 2) vurderer i større grad enn mindre sentrale kommuner kommunens kjennskap til tilbudet som en fremmer (70 % av disse kommunene vurderer det som en fremmer). De minst sentrale kommunene (sentralitetsindeks 6) vurderer i større grad enn mer sentrale kommuner, kommunens kjennskap som en hemmer for deltakelse (35 % av disse kommunene vurderer det som en hemmer). Også små kommuner vurderer i større grad enn større kommuner, kommunens kjennskap til tilbudet som en hemmer for deltakelse (32 % mener dette).

Kommuner i region Øst vurderer i større grad enn kommuner i region Nord informasjon om tilskudd og støtteordninger som en fremmer for deltakelse. 36 % av kommunene i region Øst oppgir dette, mot 16 % i region Nord. Dette bekrefter tidligere funn om at informasjon om tilbud ikke oppleves like god blant ansatte i region Nord.

Kommunens strategi for kompetanseheving vurderes i større grad som en fremmer blant sentrale kommuner (sentralitetsindeks 2) (60 % av disse kommunene mener det er en fremmer), sammenlignet med mindre sentrale kommuner. Kun 8 % av kommunene med sentralitetsindeks 5 oppgir dette som en fremmer.

Med hensyn til økonomisk handlingsrom, vurderes dette som en hemmer særlig blant store kommuner. 76 % av store kommuner oppgir dette som en hemmer mot 51 % i små kommuner. Andelen er 66 % i mellomstore kommuner.

Geografisk avstand oppleves, ikke overraskende, i større grad som en hemmer blant mindre sentrale kommuner, enn blant svært sentrale kommuner. Blant kommuner med sentralitetsindeks 1, er det ingen som vurderer dette som en hemmer. Blant kommuner med sentralitetsindeks 6, vurderer 76 % av kommunene geografisk avstand som en hemmer. Dette gjenspeiles også i regionsfordelingen, der halvparten av kommunene i region Øst vurderer det som en hemmer, mot tre av fire kommuner i region Nord.

Med tanke på tid til å prioritere kurs blant kommunens ansatte, er det ingen signifikante forskjeller på tvers av kommunestørrelse, sentralitet eller region. Dette kan tyde på at dette er en universell barriere, og noe svært mange kommuner opplever som en hemmer for de ansattes deltakelse på kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak.

Funn fra kvalitative intervjuer

Fylkeskommuner

Gjennomføring av tilbud

Flere av fylkeskommunene har egne arrangementer og samlinger rettet mot tilhørende kommuner, og har derfor erfaringer med *utvikling* og *gjennomføring* av kompetansetilbud. I intervju med fylkeskommunene kommer det frem ulike barrierer de møter i dette arbeidet. Enkelte av fylkeskommunene trekker frem at kommunene er forskjellige, og det kan oppstå interessekonflikter rundt hvor generelt eller spesifikt tematikken skal være for at det skal være relevant for alle kommunene i fylket. Tidsbruk og kostnader knyttet til utvikling og gjennomføring av kompetansetilbud oppleves som utfordrende for noen fylker. Noen trekker også frem at det er en bevissthet om at enkelte kommuner ikke har tid eller ressurser til å delta, noe som også kan skape en barriere for å planlegge samlinger, konferanser, forum eller lignende.

Når det gjelder suksesskriterier for utvikling og gjennomføring av kompetansetilbud, trekker fylkeskommunene frem muligheten for å arrangere webinarer. Etter at digitale plattformer ble tatt i bruk under nedstengingen, har mange beholdt dette formatet også i ettertid. Å kunne kjøpe

kurs, konferanser og andre samlinger over nett, opplever fylkeskommunene har gjort arbeidet med utvikling og gjennomføring enklere.

Deltakelse på tilbud:

I intervju med fylkeskommuner trekker de også fram ulike barrierer og suksesskriterier for *deltakelse* på kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak blant ansatte som jobber med planlegging, kart og geodata i både kommuner og fylkeskommuner. Overordnet viser funnene at tid og kostnader er helt sentrale faktorer, hovedsakelig for ansatte i kommuner, og spesielt for mindre kommuner. Disse faktorene påvirker hvorvidt deltakelse på tilbud anses som utfordrende eller gjennomførbare.

For å kunne delta på kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak, forklarer fylkeskommunene at det ofte kreves tilrettelegging og annen ressursbruk. Noen kommuner har ikke mulighet til å fritta ansatte fra eksisterende arbeidsoppgaver for å delta på kurs i arbeidstid, noe som går på bekostning av ansattes fritid og feriedager, hvis de ønsker å delta. Samtidig foregår de fleste kompetansetilbudene i arbeidstid, noe som igjen fører til at enkelte ikke har mulighet til å delta. Mange planleggere har en veldig travel hverdag med et stort omfang av arbeidsoppgaver, noe som gjør det vanskelig å avsette tid til kompetanseheving. Ved deltakelse på fysiske samlinger kreves det som regel reise og reisekostnader. Ikke alle kommuner har avsatte midler og egne budsjett til slike aktiviteter, som igjen er et hinder for deltakelse. Disse funnene støttes i den kvantitative undersøkelsen der tid, geografisk avstand og økonomisk handlingsrom anses som de største barrierene for deltakelse på EVU-tilbud blant kommunale planleggere.

I tillegg til knapphet i tid og ressurser for å delta på kurs og andre EVU-tilbud, trekker flere fylkeskommuner fram mangel på utdannede planleggere. Når det ikke finnes noen konkret oversikt over hvilke kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak en planlegger bør gjennomføre, er det vanskelig for denne gruppen å vite hvilken kompetanseheving de trenger. Spesielt i mindre kommuner i distriktene virker det utfordrende å få tak i rett kompetanse, samtidig som det sjelden er mulighet til å ha en planleggerrolle som fyller en hel stilling. Dette fører til at mange som jobber med planlegging i slike kommuner har en funksjonsdeling i stillingen sin og dermed ikke har tilstrekkelig innsikt i hvilken kompetanse de bør fylle på med. Fylkeskommunene opplever at det er et økende behov for kurs, EVU-tilbud og andre kompetansehevede tiltak som er tilpasset de ulike kommunenes utfordringer.

Noen av fylkeskommunene opplever også at kompetansetilbudet i noen tilfeller er for overordnet eller generelt, og at det ikke treffer behovene for mer spisset kompetanseheving. Dette kan igjen føre til at potensielle deltakere velger å avstå fra slike tilbud, siden de ikke får dekket kunnskapshullet de har, fordi kursinnholdet bare skrapes i overflaten av nødvendig informasjon eller repeterer ting de allerede kan.

En av fylkeskommunene trekker fram at det er viktig å sikre læring i etterkant av deltakelse på kompetansehevede tilbud for ansatte i kommunene. I den sammenheng trekkes viktigheten av nettverk fram som en faktor som bidrar til nettopp dette. Sparring med andre og mulighet for å utveksle kunnskap og lære av hverandre også etter endt deltakelse blir sett på som viktig. Dette trekkes fram som en barriere for deltakelse, da graden av læringsutbytte også i etterkant er viktig for mange, særlig i mindre planleggermiljøer, men det er ikke en opplagt aktivitet knyttet til deltakelse på kurstilbudene som finnes. Det er ifølge fylkeskommunen også et hinder for læringsutbytte, da den fulle og hele læringen ikke kun skjer på kurs, EVU – tilbud og andre kompetansetiltak, men også når man bruker kunnskapen i praksis i etterkant.

Fylkeskommunene trekker også fram formatet på kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak som en faktor som påvirker deltakelse. Hvorvidt formatet oppleves som en barriere eller en suksessfaktor er individuelt og avhengig av deltakernes arbeidssituasjon. For noen er digitale

gjennomføringer nødvendig for å i det hele tatt ha muligheten til å delta, mens dette er en barriere for andre som foretrekker å møte andre deltakere og kursansvarlige fysisk. En mulig løsning mange fylkeskommuner peker på, er digitale og hybride former, men også mulighet til å hente inn kursholdere for å ha gjennomføringen lokalt for å spare tid og reisekostnader.

En følgeeffekt av koronapandemien og nedstengingen var overgangen til digitale plattformer. Flere fylkeskommuner trekker fram at webinarer og digital gjennomføring av kurs er en ny arena for å nå ut til deltakere, og at dette gir muligheter for deltakelse. Norge er et langstrakt land hvor det i distriktene kan være store avstander mellom kommuner i et fylke. Å kunne samles over nett har gjort disse avstandene kortere, og senket terskelen for å kunne delta på utvalgte tilbud. Ifølge fylkeskommunene er det viktig å påpeke at ikke alle EVU-tilbud egner seg i dette formatet, da kurs hvor nettverksbygging, sparring og dannelselse av mellommenneskelige relasjoner ikke får den samme effekten digitalt. De mener også at heldigitale tilbud har sine styrker ved at det er fleksibilitet, samtidig som det skaper mulighet for deltakelse til tross for knapp tid og manglende ressurser til reise og opphold. Når det gjelder digitale tilbud, har en fylkeskommune uttalt at;

«Nå sparer vi reisetid, også kostnadmessig og klimamessig.» (Informant fra fylkeskommune).

I intervju med fylkeskommunene trekker de frem at hybride modeller for gjennomføring der tilbudene gjennomføres både fysisk og digitalt kan egne seg godt, spesielt i gjennomføring av lengre tilbud der samarbeid og nettverksbygging er et incentiv for deltakelse.

Tilbydere

Utvikling og gjennomføring av tilbud:

I intervju med tilbyderne kommer det frem ulike barrierer for utvikling og gjennomføring av tilbud. Enkelte av tilbyderne opplever at en barriere er konkurransen tilbyderne imellom, siden markedet er stort og splittet. Flere opplever også at ressurser og manglende kontinuitet i offentlig støtte til tilbud er en barriere for utvikling av tilbud, og at dette fører til mangel på forutsigbarhet i tilbudene.

En av tilbyderne trekker frem kapasitet og ressursbruk som en sentral barriere. Hva som skal tilbys må sees i sammenheng med, og tilpasses, endringene i samfunnet som påvirker planarbeidet. For å gjøre dette, er tidsbruk til å følge med på markedet avgjørende. Tiden man bruker til utvikling av nye tilbud kan derimot føre til nedprioriteringer av andre ting, og i noen tilfeller må denne tiden erstattes av andre ansatte. Kapasitet og ressursbruk viser seg å være et nøkkelement som må veies opp mot suksessfaktorene ved å utvikle nye kurs. En tilbyder opplever det som krevende å utvikle nye kurs som også har god kvalitet:

«Det er også ganske ressurskrevende, for å få rom og tid: da må man tenke på samhandling og arbeidstimene, utvikle en pakke og føle at man har det som trengs for å utvikle.» (Informant fra Høgskulen i Volda).

Andre barrierer som tilbyderne trekker frem, er den stadige utviklingen som finner sted, og det å vite når det er på tide å oppdatere eller lage nye kurs. Det er ulike behov i kommunene. Noen av tilbyderne viser til at det kan være utfordrende å treffe de ulike behovene og klare å tilpasse kursinnholdet slik at det er relevant for alle.

Hvorvidt det skal tilbys digitale, fysiske eller et hybride formater på kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak, anses både som en barriere, men også som en mulighet av tilbyderne. På den ene siden er fordelene ved fysisk deltakelse den samhandlingen som oppnås i møte med andre underveis, som av mange anses som helt nødvendig og essensiell i gjennomføringen av enkelte tilbud. På den andre siden veies dette opp mot fleksibilitet og ressursbesparelser ved digitale

kurs. Tilbyderne opplever at det kan være vanskelig å vite hva som er rett format, og deltakerne på tilbudene kan ha ulike preferanser og forutsetninger.

Tilbyderne trekker frem at fleksibilitet kan være en suksessfaktor i gjennomføring av tilbud. En ny måte å møte ulike behov og preferanser, er ifølge noen av tilbyderne, å tilby e-læring. Et slik format kan både være aktiv, men også interaktiv der deltakeren selv styrer tiden og bestemmer når de ønsker å jobbe med tilbudet. På denne måten kan ansatte gjennomføre kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak når det passer dem best. For mange er likevel ønsket om å treffes fysisk til stede. Noen av tilbyderne trekker dette elementet fram som en viktig faktor for suksess. En mulighet for å løse dette, er ifølge tilbyderne at kursholdere kan leies inn av kommuner og fylkeskommuner. Det vil da være billigere å dekke reisekostnaden til én kursholder fremfor at flere ansatte reiser en annen plass for å delta på kurs. Ved å gjøre dette, har man også mulighet til at flere fra kommunen kan delta, slik at bredden av de som jobber med planlegging, kart og geodata får tilgang på den samme informasjonen og kan dele erfaringer. En av tilbyderne trakk frem fordelene av å ha flere fra kommunen på samme kurs som en viktig faktor i gjennomføringen av tilbudet:

«Suksesskriterier for gjennomføring var at man fikk inn bredden av saksbehandlere i kommunen, slik at man fikk en felles forståelse.» (Informant fra Miljødirektoratet).

Nettverk trekkes også fram av tilbyderne som et suksesskriterium og mulighet ved gjennomføring av kompetansetilbud. At tilbydere selv sørger for å legge opp til nettverk i etterkant av gjennomføringen, skaper en arena for at deltakerne kan holde kontakten og støtte seg på hverandre. Spesielt for små kommuner i distriktene der planleggerrollen faller på én eller få personer, viser dette seg å være et svært nyttig initiativ.

Et annet element en av tilbyderne har skissert, er å oversette engelsk kursmateriell til norsk, da de opplever en barriere ved deltakelse der innholdet ikke er på norsk. Ved å gjøre dette, opplever de at kursene deres vil appellere til et bredere publikum blant planleggere i kommuner.

Deltakelse på tilbud:

På lik linje som fylkeskommunene påpeker tilbyderne at økonomi spiller en rolle for *deltakelse* på kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak for planleggere i kommuner og fylkeskommuner. De fleste kursene har kursavgifter, mens videreutdanning ved offentlige utdanningsinstitusjoner ofte finansieres gjennom Lånekassen. Likevel kan utdanningsinstitusjonene også ta betalt ut over semesteravgift. Kostnader ved å delta på kompetansetilbud anses som en barriere av flere tilbydere.

«De små kommunene har størst utfordringer. Liten tid/høyt arbeidspress, presset økonomi i kommunen. Det burde være en pot til å søke om hjelp til deltakeravgift. Det beste hadde vært systematiske ordninger (...) at kurset var dekket opp fra f.eks. Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse.» (Informant fra KS).

Som tidligere nevnt, kan engelsk kursmateriell oppleves som en barriere for et utvalg av brukere. Noen strever også ifølge tilbydere med digitale løsninger, særlig den eldste yrkesgruppen. Dette funnet kan sees opp mot svarene i spørreundersøkelsen som viser til at digital kompetanse blant ansatte i kommunen vurderes som en hemmer for deltakelse av 13 % av kommunene. Ved digitale kurs opplever også tilbydere en utfordring med hensyn til å ivareta det pedagogiske aspektet ved å lære bort. De opplever det som vanskelig å oppnå den samme kontakten med kursdeltakere gjennom en skjerm, og har ikke den samme muligheten for å dele tips og triks, eller gi råd og svare ut spørsmål som naturlig blir plukket opp ved fysisk samvær.

«Vi har hatt utfordring med at Norge er et stort land som gjør det vanskelig med avstand til kurs. Derfor har vi laget e-læring. Samtidig ønsker vi å ha noen fysiske kurs. Det er viktig med fysiske kurs for deltakere føler seg tryggere når de kommer til oss, og at de kan snakke sammen med andre kommuner og med kursholder. Kursholder sitter med mange småtips som det er enklere å formidle når det er fysisk.» (Informant fra Norkart).

Tilbyderne trekker frem at en barriere for deltakelse på kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak er mangelen på oversikt over tilbudene som finnes. Tilbyderne opplever det er tilfeldig hva ansatte får informasjon om, med mindre de selv aktivt søker etter noe konkret. Som tidligere nevnt viser funn fra både spørreundersøkelsen og de kvalitative intervjuene med brukerne at det ikke er noe systematikk i hvordan informasjon om tilbudene deles med de ansatte.

Når det gjelder muligheter som kan bidra positivt til deltakelse på tilbud, trekker som tidligere nevnt enkelte tilbydere frem e-læring. Noen tilbydere har valgt konvertere innholdet i kursene sine til e-læring, men også beholdt den opprinnelige formen. På denne måten kan de møte deltakernes ulike behov. Andre formater som trekkes fram er hybride løsninger hvor første del er fysisk. På denne måten får deltakere mulighet til å samles og knytte relasjoner, samtidig som det skaper større fleksibilitet ved digitale samlinger i etterkant.

Enkelte av tilbydere trekker også frem muligheten for å samarbeide mer dem imellom. For å kunne gi et bedre tilbud til deltakerne, vises det til en mulighet med at kursdeltakere og studenter skal kunne få uttelling for etter- og videreutdanning og kurs de tidligere har tatt, når de går videre hos en annen tilbyder. I utdanningsammenheng, kan dette ifølge tilbydere f.eks. løses ved innpass av studiepoeng, eller ved at man kan ta emner til en felles grunnutdanning ved flere ulike institusjoner som til sammen kan bygges opp til en grad.

Når det gjelder det økonomiske perspektivet for å kunne delta på kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak, opplever flere av tilbyderne vi har snakket med at en løsning for deltakelse er at det settes av en felles nasjonal pott der alle kan søke støtte. Dette er spesielt viktig for at kommuner med knappe midler skal oppleve en lavere terskel for kompetanseheving. Noen trekker også frem at tilbud som er avgjørende for at planleggere skal kunne gjøre jobben sin burde dekkes.

Brukere

I intervju med brukerne av de utvalgte kompetansetilbudene trekkes tidsaspektet fram som en stor barriere for deltakelse. De fleste får dekket kostnader til kursavgifter, samt reise ved fysisk oppmøte, og/eller får mulighet til å delta digitalt med lønn i arbeidstid dersom formatet er digitalt. Likevel forteller mange av brukerne om at reisevei er en stor barriere. En av brukerne vi har snakket med oppsummerer noen av barrierene for deltakelse på tilbud slik:

«Reisevei, tar mye tid, det koster for mye. Digitale kurs er et stort pluss. Får dekket av arbeidsgiver dersom det koster penger, men er ikke alltid man har tid til å reise.» (Bruker av diverse digitale kurs i regi av Norkart).

For brukere som har deltatt på mer omfattende kompetansetilbud som faller inn under kategoriene «lang» og «lengre» i omfang, er økonomi en stor barriere sammen med tidsbruk. Flere har måttet leve på strammere privat økonomi som følge av permisjoner i forbindelse med tilbudene, samt at det har vært vanskelig å kombinere med familieliv.

Noen av brukerne opplever også at ansattes motivasjon er en faktor som påvirker villighet til kompetanseheving. En plansjef opplever at dette kan ha noe med formatet på tilbudet å gjøre, at

det er vanskelig å opprettholde motivasjonen når deltakelsen er digital. Dette kan også sees i sammenheng med funn knyttet til tidspress og familieliv. Dersom det ikke er overskudd hos den ansatte, vil dette kunne påvirke motivasjonen. Enkelte av brukerne trekker også frem at noen av tilbudene er såpass omfattende at de er vanskelige å kombinere med jobb.

I intervju med brukerne vises det til at mulighet for digital gjennomføring kan være et godt tiltak for å få til deltakelse på kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak. Særlig i distriktene og for de mindre kommunene er dette et godt alternativ til fysisk deltakelse. For travle planleggere med få smutthull i kalenderen og mulighet til å blokke ut tid til deltakelse, er e-læring et format som kan passe bedre. Tilrettelegging fra arbeidsgivers side der ansatte får delta på kompetansehevende tilbud i arbeidstid, samtidig som de beholder lønnen sin, er avgjørende for manges deltakelse. Flere av brukerne trekker også frem at når kursavgifter dekkes av arbeidsgiver, er det ett stort pluss. For noen er muligheten til å få studiepoeng, og å kunne få denne uttellingen på sin personlige CV, viktige motivasjonsfaktorer til å gjennomføre kompetansetilbudene. Funnene viser derimot at suksesskriteriene for deltakelse varierer fra person til person, og fra kommune til kommune.

Sammenstilling av barrierer og suksesskriterier

I tabellen nedenfor er en sammenstilling av hovedfunnene når det gjelder barrierer og suksesskriterier for utvikling, gjennomføring og deltakelse på kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak innen offentlig planlegging, kart og geodata.

Tabell 9-1: Barrierer og suksesskriterier

	Utvikling og gjennomføring	Deltakelse på tilbud
Barrierer	<ul style="list-style-type: none"> Tid- og ressursbruk Vanskelig å få tak i rett kompetanse – den styrer tilbudet Valg av format – ulike preferanser Stadige endringer krever oppdateringer Avstander i Norge Interessekonflikter om tematikk Krevende å utvikle nye og gode tilbud som treffer godt 	<ul style="list-style-type: none"> Travel arbeidshverdag og familieliv Finansiering: kursavgift og eventuelle reisekostnader Kursformatet påvirker mulighet til å delta – krever mer å være med fysisk Bredde vs. spissede tilbud Pedagogisk element digitalt Manglende oversikt over hvilke tilbud som finnes, og å vite hva som er relevant Engelsk kursmaterieell Eldre har svakere digitale ferdigheter
Suksesskriterier	<ul style="list-style-type: none"> Utvikle webinarer E-læring er en ny mulighet Kursholder kan reise til kunde Oversette kursmaterieell til norsk Bidra til nettverk i etterkant Nå ut til bredden i en kommune for å skape en felles forståelse 	<ul style="list-style-type: none"> E-læring Mulighet for digitale kurs Hybrid format Hente inn kursholdere Kurs i nærhet av togstasjon Pengepott til kursavgift og reisekostnader Differensiere kurs etter behov – bruke relevante eksempler

Tekstboks 9-1: Innføringskurs i reguleringsplanlegging ved Norsk Kommunalteknisk Forening (NKF)

Kurset gir en grunnleggende innføring i reguleringsplanlegging med vekt på saksbehandling av innsendte reguleringsplaner. Kurset består av 2 heldagssamlinger over Teams, men har før pandemien vært tilrettelagt som et fysisk kurs på 1 dags varighet ifm. NKF høst- og vinterkonferanse.

De fleste deltakerne i Innføringskurs i reguleringsplan i regi av Norsk Kommunalteknisk Forening (NKF) beskriver at bakgrunnen for deltakelse i hovedsak handler om basiskompetanse innen reguleringsplaner. Dette angis for noen å være målrettet for nyansatte og nyutdannede. For andre deltakere handlet det om å få flere perspektiver på reguleringsplanlegging og inspirasjon om hvordan andre kommuner jobber og utarbeider reguleringsplanene sine. Alle deltakerne har fått kjennskap til kurset gjennom e-post fra tilbyder. Alle deltakerne fikk kurset finansiert av sine kommuner. Dette begrunnes med at kommunen hadde en interesse i at ansatte er opplært og oppdatert i arbeidet med reguleringsplaner.

Flere av deltakerne deltok på fysisk konferanse, mens en enkelt deltaker deltok digitalt. Felles for alle deltakerne er at de foretrekker det fysiske formatet. Deltakerne beskriver at det er lettere å følge med på fysiske samlinger og at læringsutbyttet blir bedre. Det fremheves bedre interaksjoner mellom deltakerne, det stilles flere spørsmål og det skapes bedre grunnlag for diskusjoner. Dette anses å være fremmede for læringsutbyttet.

Deltakerne opplever kurset som veldig relevant, og alle deltakerne angir å ha fått et godt læringsutbytte, om enn noen mer enn andre. Noen opplever at de har blitt tryggere på hvordan prosessene rundt reguleringsplanlegging foregår. Flere fremhever også at oppgaver, bruk av case og eksempler fra andre kommuner er svært viktige, og skaper mye læring for deltakere særlig inn mot deres eget arbeid med reguleringsplaner. Andre angir at det å få en innføring i planløsninger fra A til Å bidrar til bedre forståelse for hele prosessen. Større forståelse har i etterkant bidratt til bedre utførelse av egne planer for noen deltakere, mens andre mener at denne kunnskap også kan tilegnes ved å jobbe sammen med andre i konkrete plansaker.

Den eneste barrieren for deltakelse som nevnes av deltakerne omhandler kursets format. Det digitale formatet oppleves å skape et mindre læringsutbytte, samt at engasjementet blant deltakerne er betydelig lavere ved digitale kurs. Det beskrives at kursets lengde gjorde det for langt til å passe til et digitalt format. Derutover melder flere deltakere tilbake at de ønsker flere praktiske oppgaver og eksempler som også er overførbart til små kommuner.

Tekstboks 9-2: Plan og bygningsrett ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU)

Kurset i plan- og bygningsrett gir styrket kompetanse i videre arbeid med plan- og bygningsloven og tilstøtende rettsområder samt ajourføring av kunnskap om eventuelle nye endringer i bestemmelsene. Kurset består av to fysiske kurssamlinger med forelesninger og gruppearbeid og avsluttes med en eksamen. Kurset gir 10 studiepoeng. Kurset var under koronapandemien tilrettelagt digitalt.

De fleste deltakerne beskriver at bakgrunnen for deltakelse er et ønske om økt forståelse og kompetanse for plan- og bygningsrett. For noen deltakere handlet kompetansehevingen om å få formalkompetanse på fagfeltet eksempelvis i forbindelse med en nyansettelse. Andre nevner at bakgrunnen for deltakelse handlet om å sikre at medarbeidere var faglig oppdaterte og dermed en kvalitetssikring inn mot arbeidet med plan- og bygningsrett. Det er stor variasjon i hvordan deltakerne har fått kjennskap til tilbudet. Noen søkte det opp selv, andre mottok en e-post fra en kollega og noen fikk kjennskap til tilbudet gjennom deres deltakelse i faglige nettverk. For alle deltakere gjelder det at kommunen har dekt kursutgifter og reiseutgifter, samt at alle deltakere fikk delta på tilbudet med lønn.

Tilbudet var tilrettelagt for fysisk deltakelse. Alle deltakere er enige i at det fysiske formatet var å foretrekke. De beskriver at det er lavere terskel for å stille spørsmål og det skapes et bedre rom for diskusjoner noe som bidrar til færre misforståelser og større trygghet. Deltakerne angir at fysisk tilstedeværelse har mye å si for utbyttet av læringen, og trekker frem arbeidet i grupper som særlig nyttig.

Deltakerne beskriver tilbudet som relevant og aktuelt inn mot deres jobb. De beskriver at tilbudet har bidratt til grunnleggende kunnskap og forståelse for lovverket. Dette grunnlaget forteller deltakerne at de bruker inn i saksbehandling, noe som har bidratt til å styrke deres juridiske kompetanse. De angir at de i større grad er i stand til å finne rettskilder og rettsdommer, og bruker denne kunnskap til å finne frem til relevante kilder. Noen deltakere trekker frem et ønske om at tilbudet i større grad skulle favnet mer spesifikke problemstillinger og flere konkrete forhold inn mot forvaltningen.

Deltakerne nevner fysiske avstander som den største barrieren for deltakelse på tilbudet. De trekker også frem tid til å delta på tilbudet i kombinasjon med deres andre arbeidsoppgaver. Økonomi og planlegging inn i et travelt familie/privatliv nevnes også av noen av deltakerne.

10. OPPSUMMERING OG FORSLAG TIL VIDERE TILTAK

10.1 Oppsummering

I denne undersøkelsen har Rambøll på oppdrag fra kommunal- og distriktsdepartementet gjennomført en evaluering av kompetansetiltak innen etter- og videreutdanning i offentlig planlegging, kart og geodata rettet mot kommuner og fylkeskommuner. Vi har gjennomført en breddekartlegging av tiltakene som finnes og gått i dybden på noen utvalgte tiltak for å undersøke nytteverdi, barrierer, suksesskriterier og finansieringsmuligheter.

Funnene fra undersøkelsen viser at det er et behov for bedre kjennskap til det eksisterende tilbudet av kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak. Informasjon om dagens tilbud deles ikke med relevante ansatte på en systematisk måte. Det er særlig de små kommunene med mindre fagmiljøer som kan ha utfordringer med å orientere seg i dagens tilbud.

Kompetansebehovet til kommunene knyttes til en grunnleggende utfordring med at det er vanskelig å rekruttere planleggere til kommunene, og at det derfor ofte ansettes medarbeidere uten planfaglig bakgrunn med behov for etter- og videreutdanning. Vi finner at det er størst kompetansebehov blant kommunene innen konkrete verktøy (digitalisering), formelle utredningskrav/analyser i planlegging (konsekvensutredninger og risiko- og sårbarhetsanalyser), gjennomføring (utbyggingsavtaler) og hvordan man innhenter denne informasjonen. Funnene viser også kompetansebehov rundt problemstillinger knyttet til klima og klimatilpasning. Kompetansebehovet varierer på tvers av kommuner.

Det varierer om fylkeskommunene og kommunene selv opplever at dagens tilbud møter kompetansebehovet. Ser man funnene om hva kommunene oppgir som kompetansebehov opp mot kartleggingen av eksisterende tilbud, fremstår det som det er en del av kompetansebehovene som ikke dekkes gjennom dagens kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak. Dette gjelder eksempelvis at det er få tilbud innen formelle metoder som konsekvensutredning og risiko- og sårbarhetsanalyse og fagspesifikke tema, selv om vi finner et stort kompetansebehov innen klima, bærekraftig utvikling og ROS.

Behovet for andre eller supplerende tilbud kan også ses i sammenheng med behov knyttet til format, geografisk plassering av dagens tilbud, og hvor generell eller spisset tilbudet er. Funnene fra undersøkelsen viser et behov for tilbud som i større grad er tilpasset den faktiske situasjonen i kommunene og fylkeskommunene. Vi finner at de fysiske tilbudene i stor grad er plassert på Østlandet. Barrierer for deltakelse på tilbud er knyttet til tid, ressurser og reiseavstander. Spørreundersøkelsen viser en preferanse for korte, digitale kurs. Det kan det være nærliggende å se disse faktorene i sammenheng. Korte, digitale kurs vil som regel også være rimeligere enn lengre, fysiske tilbud. Samtidig viser de kvalitative funnene med brukere av tilbudene at de opplever at dialog, refleksjon og nettverk er viktige faktorer ved deltakelse på tilbud, noe man mister ved digitale kurs.

For at tilbudene skal være relevante må tilbyderne tilpasse seg endringer i kompetansebehov. Vi finner at de fleste av tilbyderne opplever å ha god kontakt med praksisfeltet enten gjennom nettverk, foredrag, studenter, kunder, medlemmer mm. Dette opplever de som gode kontaktarenaer for å fange opp kommunene og fylkeskommunenes kompetansebehov, samt til å få innspill og tilbakemeldinger på tilbudene. Eventuelle endringer for å møte deltakernes behov gjøres også gjennom evalueringer av tilbudene.

Funnene viser at de største barrierene knyttet til utvikling og gjennomføring av kompetansehevende kurs og EVU innen offentlig planlegging, kart og geodata på lik linje som for deltakelse på tilbud henger sammen med tid- og ressursbruk. Det er ressurskrevende å utvikle tilbud, samt oppdatere kursinnhold. Kommunene har også ulike behov og det kan være krevende å møte behovet til de ulike kommunene. Muligheter for å møte noen av disse barrierene opplever

tilbyderne er kursformat og mulighet til å gjennomføre digitale kurs. Enkelte trekker også frem behov for en mer stabil finansieringsmodell for å gjøre tilbudene mer forutsigbare.

10.2 Verksted: veien videre

Som en del av arbeidet med referansegruppen, gjennomførte vi et verksted den 01.11.22 hvor vi presenterte foreløpige funn. I den sammenheng utformet vi spørsmål knyttet til problemstillingene som referansegruppen skulle forsøke å svare ut. Følgende spørsmål ble stilt:

Spørsmål 1: *Hvordan få bygd opp stabile kompetansetiltak som gir oppdatert kompetanse innen de grunnleggende kjernebehovene?*

- Finansiering av stabile tilbud – ikke bare engangsforeteelser?
- Beliggenhet – bør det sikres fysiske tilbud over hele landet – hvordan?

Forslagene referansegruppen løftet fram på spørsmål 1, vektla bl.a. fylkeskommunenes og statsforvalternes rolle. Fylkeskommunenes veilederrolle ovenfor kommunene ble foreslått som et tiltak som bør utnyttes mer effektivt. Noen pekte på at det ofte sitter planleggere med stabil og tung kompetanse i slike stillinger hos fylkeskommunene, og at disse derfor bør få en større rolle i å sikre stabil og oppdatert planfaglig kompetanse ute i kommunene. Måter dette ble foreslått iverksatt innebærer f.eks. at fylkeskommunene fungerer som et koordinerende ledd som også bidrar til samsnalking mellom kommuner og mulighet for å dele kunnskap og lære av hverandre.

Andre forslag for å svare ut spørsmål 1 innebar å etablere en finansieringsmodell som sikrer systematiske og faste tilbud over tid. Å ha en søknadsbasert tilskuddsordning som fylkeskommunene kan søke midler fra var en idé. At det er stor risiko ved å drive med etter- og videreutdanning pekes på i referansegruppen. Finansieringsordningene bør derfor vurdere nye måter, f.eks. at det kan søkes midler over flere år av gangen. Essensen er å skape stabilitet. Kommunal – og distriktsdepartementet og Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse ble løftet fram som overordnet myndighet med ansvaret for å sikre slike stabile ordninger.

Å sikre fysiske tilbud over hele landet ble trukket fram som viktig, selv om geografisk representativitet vil være veldig ressurskrevende. Dette kan løses ved å ha ambulerende kursholdere eller undervisere som reiser rundt i landet ut fra behov. Dette kan f.eks. være en del av eksisterende møteplasser og steder med ressurser, f.eks. hos statsforvalter og fylkeskommuner, eller på studiesteder som har lokaler og transportmuligheter. I denne sammenheng ble et forslag om at kommuneansatte kan reise på besøk til andre kommuner løftet fram. Referansegruppen mente at det er mye læring i å besøke hverandre, spesielt andre som har samme utfordringer knyttet til plan som de selv har. Et viktig poeng er muligheten til å treffe andre, mange trenger å være del av et nettverk eller å ha en naturlig møteplass. Det foreslås at KS kan ta dette ansvaret.

For å sikre at behovene dekkes, ble koordinering mellom tilbydere av kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak trukket fram som et initiativ. Referansegruppen pekte på at koordinering er viktig når mange kurs settes i gang som følge av etterspørsel. Det bør være en klarere ansvarsfordeling, til tross for konkurranse, er det vesentlig å samarbeide for å fordele arbeidsoppgavene litt mellom de ulike tilbyderne.

Spørsmål 2: Funnene forteller oss at barrierene for å delta på tilbud er knyttet til kapasitet, og mange opplever kortere kurs som lettere å gjennomføre, og de ønsker å gjennomføre kursene når de har behov. Samtidig har de utfordringene med manglende basiskompetanse. *Er det mulig å opparbeide seg nok kjernekompetanse innen planfaglig oppgaver gjennom kortere kurs? Hvis ikke – hvordan kan vi da gripe an dette dilemmaet?*

Siden det er vanskelig å svare ja på første del av spørsmålet, opplevde referansegruppen at det kan være lurt å snu bildet litt, og heller spørre om det er noe man gjør fra før som man kan få større læringsutbytte fra. Ett forslag er å sikre praksisnærhet ved å få kompetanseheving inn i noe man holder på med, f.eks. å ta (korte) kurs parallelt med tematikken man jobber med. Andre måter å opparbeide seg nok basiskompetanse innenfor fagområdet, kan ifølge referansegruppen være å utforme noen "lettere" versjoner av viktige tilbud som gir en introduksjon, eller dele opp i ulike moduler som tar for seg forskjellige tematikker. Mange som sitter i planleggerstillinger i kommuner har ikke planfaglig bakgrunn, og det er i tillegg svært varierende hva slags utdanning den enkelte har dersom det ikke er innen plan. Referansegruppen mener derfor at et slikt tiltak kan være en mulighet. Når nyutdannede skal begynne som planleggere i kommuner, mener referansegruppen at de likevel kan ha behov for en innføring i en slik jobb, det foreslås bl.a. å ha et valgemenne i grunnutdanningen som ligger tett oppunder en slik rolle. Trainee-stillinger eller mulighet for planfaglig kommunep praksis i utdanningen er andre eksempler for å møte behovet for nok basiskompetanse innen planfaglige oppgaver. Å ha en sjekklister innenfor de ulike temaene, en form for stegvis tilnærming som gjør det lettere å få oversikt og deretter ta tak i viktige arbeidsoppgaver er et forslag.

Det trekkes også fram et behov for at folkevalgte skal få bedre forståelse for planfag. Her løftes Samplan for folkevalgte fram som et godt tiltak. Basiskompetanse også mot folkevalgte og kommuneledelsen bør komme på plass, de må forstå viktigheten av å ha god plankompetanse. Hvis dette kom inn i folkevalgtoppplæringen ville det vært bra, ifølge referansegruppen.

Spørsmål 3: Det er manglende kjennskap til tilbud. Utfordringer med å finne frem til relevante tilbud, samt hvordan det blir formidlet til de ansatte. *Hvordan kan vi etablere helhetlige oversikter som også formidler verdien av de ulike tilbudene?*

- Hvem kan lage dette?
- Hvordan gjør vi det?
- Hvor bør den være?

Det siste spørsmålet referansegruppen ble stilt, tar for seg den manglende kjennskapen til, og oversikten over tilbud. I denne sammenheng påpekes viktigheten av systematikk, at det må være oversiktlig og at databasen er gjennomarbeidet og gjenspeiler behovene til kommunalt ansatte planleggere. Brukeropplevelsen trekkes bl.a. fram, da det er viktig at de som går inn i databasen er motivert for å få innblikk. Dersom oversikten ikke oppdateres jevnlig, vil den heller ikke ha noen verdi. Referansegruppen mener det må være en felles samlingsside, og at denne må være på en plass det er logisk å lete. På denne siden bør det også være mulighet for å henvise videre, f.eks. med lenker til andre relevante tilbud eller annen nyttig informasjon knyttet til tematikk og/eller tilbudet. Hvordan dette skal løses i praksis kan være vanskelig å fastsette, men det kommer blant annet innspill på at det bør foreligge et offentlig ansvar for å oppdatere og

vedlikeholde en slik oversikt. KDD blir spilt inn til å ha dette ansvaret, med hjelp fra Digdir til å utforme nettsiden. "Planlegging.no" kan ifølge referansegruppen være et egnet sted å legge oversikten. Et innspill på det finansielle ved å drifte en slik oversikt, er at tilbydere selv kan betale for å få være en del av oversikten, da de potensielt vil kunne spare inn penger på markedsføring av tilbudene som faller inn på en slik liste. Tilbyderne bør også, ifølge referansegruppen, ha et ansvar for å sende inn sine kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak innen offentlig planlegging, kart og geodata, samt å sørge for at informasjonen som ligger ute er riktig, og melde ifra dersom tilbudene er utgåtte eller om det mangler noen.

10.3 Anbefalinger for videreutvikling av gode og effektive kompetansetiltak

Et hovedformål med oppdraget har vært å rede grunnen for videre arbeid med å utvikle gode og effektive kompetansetiltak fremover. Vi vil til slutt peke på noen mulige veier for det videre arbeidet, som kan bidra til gode og effektive kompetansetiltak fremover. Vi foreslår to helt konkrete tiltak, men også anbefalinger om et mer langsiktig arbeid for å få på plass et helhetlig kompetansetilbud. Både kompetansebehovene og aktørbildet er komplekst, og fordrer langsiktig arbeid med samarbeid mellom flere parter for at vi kan utvikle tiltak som treffer behovet.

Utgangspunktet for anbefalingene er erkjennelsen av at det er store kompetansebehov innen offentlig planlegging, kart og geodata. Dette må sees i sammenheng med både feltets tiltagende kompleksitet og rekrutteringsutfordringene mange kommuner står i. Fremover vil også demografiutviklingen bidra til økende konkurranse om arbeidskraften både mellom sektorer og regioner, og dermed forsterke denne situasjonen. Vårt oppdrag har vært avgrenset til å se på kurs, etter- og videreutdanningstilbud og øvrige kompetansetiltak utover de ordinære utdanningsforløpene. Det er samtidig viktig å understreke at det også er et behov for å fortsatt satse på ordinære utdanningsforløp innen planlegging, kart og geodata, for å sikre tilførsel av kompetente ansatte til kommuner og fylkeskommuner. Planleggere som har tatt et ordinært utdanningsforløp innen planlegging, vil også være en viktig ressurs og støtte for de som kommer inn til planfaget fra andre innganger, for eksempel gjennom mentorering og veiledning.

Konkret, umiddelbare tiltak:

1. Etabler en samlet oversikt over tilbudene

Vår undersøkelse har avdekket at det er stort behov for bedre kjennskap til det som finnes av kurs, etter- og videreutdanning og andre kompetansetiltak. Vi erfarte selv når vi skulle kartlegge dagens tilbud at det er krevende å identifisere og orientere seg i tilbudene.

Vi anbefaler derfor at det arbeides videre med å etablere en oversikt over aktuelle tilbud innen planlegging, kart og geodata, som kontinuerlig oppdateres. Dette bør gjøres på en aktørnøytral arena, og vi anbefaler derfor at Kommunal- og distriktsdepartementet selv tar ansvar for denne oppgaven. Oversikten kan knyttes til planlegging.no eller etter samme lest som planutdanning.no.

Dette er et relativt avgrenset og konkret tiltak som vil hjelpe kommuner og fylkeskommuner til å lettere finne frem til aktuelle tilbud. Samtidig vil det kreve drift og løpende oppdatering. Det bør utredes løsninger hvor ulike tilbydere selv er ansvarlig for å spille inn sine tilbud. Tekniske løsninger hvor på forhånd autoriserte tilbydere kan legge inn sine tilbud uten behov for redigering/vurdering fra departementets side kan også lette driften. Tiltaket vil ha stor verdi for de ulike tilbyderne også, så muligheter for brukerfinansiering kan også være en del av vurderingen.

Vi anbefaler at man i første omgang får opp en enkel oversikt, slik at det raskt kan komme på plass. Samtidig vet vi at i mindre kommuner hvor fagmiljøene kan være små, er det ikke gitt at

de potensielle brukerne av tilbudet vet hvilke tilbud som er mest hensiktsmessig for dem å prioritere. På sikt kan det dermed være hensiktsmessig å utvikle oversikten med tydelig veiledning om hva slags tilbud som er særlig relevante for hvilke målgrupper. Det gjelder for eksempel om du er ny som planlegger med annen fagbakgrunn, eller erfaren planlegger med behov for fordypning i særskilte temaer. Dette kan utformes som *brukerreiser* som også kan vise sammenhenger mellom ulike tilbud, slik at man kan sette sammen et forløp basert på ulike tilbud. Eksempelvis brukerreisen for «nyutdannet planlegger», «planlegger uten planfaglig utdanning», «erfaren planlegger med behov for økt digital kompetanse» osv.

2. Lag en startpakke til nye planleggere

Som følge av at etterspørselen er større enn tilbudet av utdannede planleggere, vet vi at mange kommer inn i planleggerstillinger fra andre utdanningsbakgrunner og erfaringer. Disse kan bringe inn nyttige og andre perspektiver på utøvelsen av planleggergjerningen, men kan også mangle grunnleggende ferdigheter. Også for nyutdannede planleggere kan veien fra utdanning til praksis være brå. Spesielt i mindre kommuner kommer disse inn i små fagmiljøer eller er den eneste planleggeren, da gjerne også i stillinger som allerede har stått vakante en stund. De har derfor behov for raskt å komme inn i arbeidet for å løse presserende oppgaver. Dette kan, sammen med høy arbeidsmengde, være bakgrunn for at særlig plansjefene er opptatt av korte, intensive kurs, som gjerne er fleksible ifht problemstillinger kommunen står i her og nå.

I slike situasjoner er det gjerne mer enn nok å sette seg inn i nye arbeidsoppgaver, og ikke tid eller mulighet til å ta lengre videreutdanninger eller kurs. Vi anbefaler derfor at det utarbeides et «startpakketilbud» til de som er nye i en planleggerrolle, som gir en kort, men samlet introduksjon til planlegging. Dette kan være utgangspunkt for å fordype seg i særskilte temaer i andre kurs, etter- og videreutdanninger senere, samtidig som det gir det nødvendige minstegrunnlaget for å «slukke branner» fra dag 1.

Innholdet i en slik startpakke bør vurderes nærmere, for eksempel mellom aktører som Kommunal- og distriktsdepartementet, utdanningsinstitusjonene, fylkeskommuner, statsforvaltere, KS, FUS, FKP og NKI i samarbeid. Vi vil imidlertid peke på følgende temaer som et mulig utgangspunkt:

- Overordnet oversikt over helhet og sammenheng i plansystemet
- Gjennomgang av ulike plantyper og formelle utredningskrav (konsekvensutredning, ros)
- Planprosesser, offentlig ettersyn og medvirkning (formål, formelle krav, viktige hensyn)
- Introduksjon til bærekraftig samfunnsutvikling gjennom planlegging (planlegging som territoriell og romlig samordning med mål om sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft)
- Introduksjon til nyttige ressurser:
 - o Nasjonale forventninger, statlige planretningslinjer, veiledere
 - o Oversikt over kompetansehevingstiltak (jf. første anbefaling)

Formålet er ikke å gi en uttømmende opplæring, men en overordnet og samlet introduksjon som kan gi rask «nødhjelp» til å komme i gang med oppgaver, og utgjøre grunnlag for bedre forståelse for hva planleggeren bør fortsette med at kompetansehevede tiltak. Det bør utarbeides i et pedagogisk og oversiktlig format, og ikke ha et omfang som overskrider et par dagsverk å gjennomføre for de som tar kurset.

Når det gjelder formatet vurderer vi at det kan være relevant med i alle fall to tilnærminger som bør vurderes videre. Med tanke på at dette er en introduksjon planleggeren bør få så snart som mulig ved inntreden i stillingen, kan det være gunstig å utvikle startpakken som et fleksibelt, digitalt kursopplegg som kan gjennomføres når og i det tempo som passer for vedkommende. Det kan utvikles enten som en fleksibel e-læringsmodul eller mer ordinær kombinasjon av digital forelesning/tekst. Fordelen med denne tilnærmingen er at det gir fleksibilitet i oppstart og gjennomføring, og ikke er for ressurskrevende å utarbeide.

Den andre tilnærmingen er å utvikle et undervisningsopplegg som kan gjennomføres i fylkesvise samlinger 1-2 ganger årlig (for eksempel i forbindelse med nettverkssamlinger i regi av fylkeskommunen eller statsforvalter). Her kan man gjøre bruk av lokale ressurser fra fylkeskommunen, statsforvalter eller kommuner for å gjennomføre det. Fordelen med denne tilnærmingen er at opplegget delvis kan tilpasses regionale/lokale forhold. Videre gjør det mulig å danne nettverk med andre nye planleggere og bli kjent med mer erfarne planleggere fra enten andre kommuner eller fylkeskommuner. Da kan det eventuelt også kobles med mentorordninger. Bakdelen med denne tilnærmingen er at det blir mindre fleksibel oppstart ifht digital løsning og at det vil fordre mer ressurser fra regionene.

Langsiktig arbeid for helhetlig kompetansetilbud:

A. Utvikle et helhetlig kompetansetilbud gjennom samarbeid, koordinering og finansiering

Dagens tilbud innen kompetansetiltak i offentlig planlegg, kart og geodata kan karakteriseres som en rik, men fragmentert og ustabil flora. Den er rik i form av mange ulike tilbud. Den er fragmentert i den forstand tilbudene ikke dekker helheten av kompetansebehovene, og har noen særlig kritiske hull på grunnleggende basiskompetanse, som for eksempel klima, risiko- og sårbarhet, bærekraftig utvikling, kommunal egenplanlegging og formalmetoder som KU og ROS.

Floraen er også geografisk fragmentert ved at de fysiske tilbudene i stor grad er lokalisert på Østlandet. Den er ustabil ved at betydelige deler av tilbudene som er kartlagt er «engangsforeteelser», det vil si tiltak som kun avholdes en gang. Tilbud som er mer bestandige vil kunne bli bedre kjent, og videreutvikles i takt med behov og samfunnsutvikling. Vi har sett at tilbydere også har pekt på at finansieringsordningene gjør det krevende å etablere stabilitet over tid.

Videre har vi vist at de største «strukturelle» barrierene for deltagelse på kurs er reiseavstander og -tid, kursavgifter. Spørreundersøkelsen viser da også at plansjefer/geosjefer foretrekker korte intensive kurs, og at digitale tilbud oppfattes som mer hensiktsmessige enn fysiske tilbud. Dette bildet ble nyansert i de kvalitative intervjuene, som angir at kursets format avhenger av tematikk og preferanser. Det ble også fremhevet at man mister muligheten for dialog, refleksjon og nettverk ved bruk av digitale kurs. Preferansen for korte, digitale kurs kan det være nærliggende å se i sammenheng med de strukturelle barrierene og manglende geografisk spredning. Korte, digitale kurs vil som regel også være rimeligere enn lengre, fysiske tilbud. Når det gjelder relevansen og nytteverdi viser den kvantitative undersøkelsen at mange kommuner opplever at det finnes relevante kurs, mens den kvalitative nyanserer og peker på at enkelte tilbud ikke er relevante nok for faktisk situasjon i kommunene, og at det er behov for økt praksisnærhet.

Med utgangspunkt i en situasjon hvor mange planleggere ikke har planleggingsbakgrunn, og den tiltagende kompleksiteten i feltet, er det vår vurdering hensiktsmessig at det utvikles et differensiert tilbud med tanke på omfang og lengde, der ulike «typer» kunnskap fordrer ulike tilnærminger til kompetansetiltaket. Kort sagt står vi i spennet mellom å raskt kunne få innblikk i det som er nødvendig for å løse oppgaver her og nå og den mer helhetlige og refleksive forståelsen av planlegging som territoriell og romlig samordning i skjæringsfeltet mellom fag, politikk, medvirkning og sektorinteresser.

På bakgrunn av dette anbefaler vi at Kommunal- og distriktsdepartementet, i samarbeid med tilbydere, statsforvaltere og fylkeskommuner, arbeider på en bred front for å utvikle helhetlige kompetansetilbud. Fordi aktørbildet i feltet er sammensatt er dette et langsiktig arbeid som fordrer samarbeid og koordinering mellom ulike aktører, i tillegg til finansielle incentiver. Vi ser flere spor som er relevante i dette arbeidet:

- Koordinere tilbuds- og etterspørselsiden for å etablere kompetansetiltak som dekker bredden i behovet, og særlig ivaretar basiskompetanse og med differensiering på format og lengde
- Regionalisere tilbudet i form av å tilby fysiske tiltak i hele landet
- Styrke tilbudenes relevans gjennom regionalisering av innhold og bedre kobling til praksis
- Samarbeid med fagdirektorater om å utvikle temaspesifikke planfaglige kurs

Koordinere tilbuds- og etterspørselsiden

Vi ser et behov for at tilbudet av kompetansetiltak i større grad bør dekke behovene som etterspørres av kommuner og fylkeskommuner, for eksempel (dog ikke uttømmende) knyttet til formalmetoder, plantyper og temaer som klima, risiko og bærekraftig utvikling. Det er to innganger til dette.

Det ene er å jobbe frem stabile tiltak på områder som i dag ikke er godt dekket. Kommunal- og distriktsdepartementet kan opplagt ikke styre hva som tilbys, men kan gå i dialog med tilbydere og etablere finansielle incentiver som understøtter behovene og bidrar til mer stabile tiltak. For det sistnevnte bør det vurderes finansieringsordninger der det er rom for å søke midler over flere år av gangen.

Vi foreslår at det etableres en årlig møtearena mellom departementet, fylkeskommuner, statsforvaltere, utdanningsinstitusjonene og de øvrige tilbyderne, et «plankompetansemøte». Her kan det drøftes hvilke behov som bør dekkes, barrierer og muligheter for å få det til, og også en mulig koordinering mellom tilbydere. Dette kan være krevende da tilbydere også er i en konkurransesituasjon, hvor noen typer tiltak kanskje har større økonomisk bærekraft enn andre.

Et samlet, helhetlig tilbud bør både dekke det etterspurte behovet for fleksible, digitale og intensive tiltak og nødvendigheten av tiltak av lengre varighet som trolig i større grad bør gjennomføres fysisk. Her kan det være nyttig å skille mellom kompetansetiltak som fortrinnsvis har til formål å øke *tekniske ferdigheter*, øke *praktisk kunnskap* og øve en mer *strategisk forståelse*.

Tiltak innen tekniske ferdigheter er typisk bruk av programvare, utforming av kart mv. Dette er trolig særlig egnet for korte, intensive kurs i digitalt format. Med praktisk kunnskap menes tiltak som gir grunnleggende system-, prosess- og regelforståelse, ferdigheter i å utarbeide planer, utredningsmetodikk og innsikt i fagspesifikke temaer. Introduksjon til slike emner kan trolig egne seg for digitale kurs, som gir overordnet forståelse og evne til å løse konkrete oppgaver. For praktisk kunnskap vil samtidig fysiske tilbud og tiltak av lengre varighet øker mulighet til kritisk refleksjon og nettverksbygging. Med strategisk forståelse ligger de typiske «modningselementene» knyttet til avveining av målkonflikter, tverrfaglighet, forhold mellom fag og politikk, makt og medvirkning, samordning i tid og rom. Dette fordrer i større grad refleksivitet og forståelse av planlegging som en aktivitet i en samfunnskontekst. Her er trolig tiltak av lenger varighet og i større grad i fysisk format egnet.

Denne inndelingen skal ikke forstås slik at man starter med teknisk ferdighet og ender i strategisk forståelse i et kompetanseløp, og det kan gis introduksjons- og mer avanserte tilbud innenfor alle tre dimensjoner. Brukere vil også kunne ha behov for oppdatert kompetanse innen alle tre dimensjoner uavhengig av tidligere erfaring og kompetanse. Formålet er å kunne understøtte en helhetlig tilnærming også når det gjelder format og lengde, slik at man kan dekke behov både for de korte og intensive kursene som gir rask tilgang til nødvendig kunnskap, og de mer strategiske og refleksive dimensjonene ved det å utøve planleggerrollen.

De øvrige anbefalingene nedenfor knyttet til relevans, regionalisering og fagspesifikke tilbud vil også være relevante temaer i et slikt samarbeid på tilbudssiden.

Vår kartlegging har vist at det mangler en systematisk og strategisk tilnærming til kompetanseheving innen planlegging, kart og geodata i kommunene. Hva trenger kommunen og hvordan skal de sikre denne kompetansen? Vi anbefaler derfor at det iverksettes et arbeid rundt å koordinere og systematisere etterspørselsiden. En mer strategisk og helhetlig tilnærming til kompetanseheving kan gi kommuner og fylker økt bevissthet om hva som bør prioriteres og hvilke behov som finnes, og gi grunnlag for å øke etterspørselen opp mot tilbydere. Kommunal- og distriktsdepartementet kan her for eksempel gjennom Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging innarbeide en forventning om at det arbeides strategisk med kompetansebehov innen planlegging, kart og geodata.

Økonomiske ressurser kan være en barriere for deltagelse på kurs fra kommunenes side. Det bør vurderes tilskuddsordninger for deltagelse på kurs, etter- og videreutdanninger, for å sikre nødvendig kompetanseheving i kommunene.³⁴ Et kriterium for slike tilskudd kan være at kommunene har utarbeidet en kompetanseplan/-strategi for kompetanseheving innen plan, kart og geodata for å få tilskudd.

For at et slikt arbeid skal kunne gi en mer helhetlig tilnærming til kompetansebehov, bør fylkeskommunen ha et særskilt ansvar for å systematisere og løfte kompetansebehov for sin region, og veilede kommunene i deres kompetanseplanlegging. Det vil være naturlig å se dette i sammenheng med fylkeskommunens veiledningsansvar ovenfor kommunene.

Regionalisere tilbudet

Vi har over pekt på at ikke alle typer kompetansetiltak nødvendigvis egner seg for digitale, korte format. Samtidig er reiseavstand oppgitt som en betydelig barriere, og dagens fysiske tilbud i stor grad østlandstungt. Det anbefales derfor at det gjennom samarbeid og ev. finansieringsordninger også sees på mulighet for å etablere fysiske tilbud i ulike deler av landet. Dette kan være ambulerende tilbud, slik som for eksempel Miljødirektoratets «Vær smart»-kurs.

Styrke tilbudenes relevans gjennom regionalisering av innhold og bedre kobling til praksis

For å øke relevansen kan det være hensiktsmessig å tenke også en regionalisering av innholdet. Det vil si at i alle fall enkelte kompetansetiltak tilpasses de utfordringer og behov som er knyttet til visse geografier. Dette dreier seg ikke nødvendigvis om fysiske regioner, men i tematisk innhold, for eksempel for storbyer, mellomstore kommuner, kommuner og regioner hvor kystsoneforvaltning, reindrift, større næringsetableringer mv. er særlig presserende utfordringer.

Det er også å anbefale at særlig de mer langvarige kompetansetiltakene i større grad gir rom for å inkorporere brukernes problemstillinger og konkrete faglige behov i tilbudet. Dette gjelder kanskje særlig etter- og videreutdanningstilbud. Det kan for eksempel være at man i tiltaket arbeider med en konkret problemstilling eller oppgave som brukeren skal løse i sin arbeidshverdag, eller at det brukes som «case» i undervisningen. Både evalueringen av Samplan (kapittel 2.1.1) og vurderingen av enkelttilbud i denne rapporten synliggjør at dette øker relevans og vurderes positivt. Dette kan bidra til å øke praksisrelevansen av tiltak. I tillegg kan det også gi et incentiv både for bruker og arbeidsgiver til å gå i gang med et lengre kurs/utdanningsløp, fordi man i og gjennom kompetansehevingen også kan bidra til å løse konkrete arbeidsoppgaver. Det begrenser dermed barrieren knyttet til tid og kapasitet. Planlegging er også et praktisk fag, hvor «learning by doing» kan øke den pedagogiske gevinsten.

Samarbeid med fagdirektorater om å utvikle temaspesifikke planfaglige kurs

Vår kartlegging har vist at det er få kompetansetiltak knyttet til planfaglige temaer (areal og transport, klima, kulturminner mv). Riktignok vil en planlegger kunne øke kompetansen sin innen slike planfaglige temaer ved å ta generelle kurs og utdanninger innenfor feltet. Samtidig kan det være en betydelig gevinst i kompetansetiltak som setter slike fagspesifikke temaer i en planfaglig

³⁴ Se kap.8.2 for eksempler på finansieringsmodeller i utdanningssektoren og helsesektoren.

sammenheng. En inngang til å øke tilfanget av slike kurs vil være at Kommunal- og distriktsdepartementet inngår i dialog med fagdirektorater for å få disse til å utarbeide tilbud innen sine faglige ansvarsområder. Et konkret eksempel i rapporten er Miljødirektoratets klimatilpasningskurset «Vær smart». Innrettingen på dette tilbudet, hvor det også ble gjennomført i samarbeid med regionale myndigheter, og dels gjennomført i fylkesvise sammenhenger, synes også å være en god tilnærming ut fra funnene i denne undersøkelsen.

B. Se kurs, etter- og videreutdanning i sammenheng med veiledning

Staten og fylkeskommunens veiledningsansvar har vært utenfor dette oppdragets ramme, men er likevel verdt å nevne som viktige elementer i det å styrke kompetansen innen offentlig planlegging, kart og geodata. Flere av anbefalingene over bør sees i sammenheng med for eksempel fylkeskommunens rolle som veileder ovenfor kommunene i planlegging. Særlig gjelder dette for koordinering av etterspørselsiden, samarbeid med direktorater om temaspesifikk opplæring og en avgrensning mot hva det bør etableres særskilte kompetansetiltak innenfor og hva som bør inngå i fylkeskommunens veiledningsrolle. Det er derfor viktig at arbeidet med helhetlig kompetansetiltaksutvikling sees i sammenheng med fylkeskommunens rolle. Kommunal- og distriktsdepartementet har også et veiledningsoppdrag, som bl.a. kommer til uttrykk i utarbeidelse av egne veiledere, for eksempel til kommuneplanens arealdel, reguleringsplanlegging eller temaområder som planlegging for fritidsboliger. Som et supplement til de mer ordinære kompetansetiltakene som har vært tema for denne rapporten, kan også departementet selv se nærmere på innretting av sine veiledere. Det kan være i format, for eksempel utarbeide veiledning gjennom interaktive e-læringsmoduler, eller i innhold med mer «steg for steg»-veiledere.

VEDLEGG 1: SPØRRESKJEMA

VELKOMMEN TIL UNDERSØKELSEN OM KOMPETANSETILTAK I KOMMUNAL PLANLEGGING/KART/GEODATA

Vi setter stor pris på at du har anledning til å svare!

For å kunne tilby et mer treffsikkert og mer brukervennlig tilbud framover, er det dere, brukerne av tilbudet, som må stå i sentrum for de vurderinger som skal gjøres.

Spørreskjema omhandler kommunens bruk av kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak, vurdering av kvaliteten på tilbudet som har blitt benyttet, vurdering av det samlede tilbudet, samt kommunens kompetansebehov og tilnærming til kompetanseheving. For å se spørsmålene i undersøkelsen før du svarer, kan du skrive ut spørreskjema ved å trykke på printer-ikonet nederst på siden. Dersom du ønsker det, kan du trekke på andre ressurser i organisasjonen for å svare på undersøkelsen.

I denne undersøkelsen er vi ute etter å vurdere tilbudet på **eksterne kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak innen kommunal planlegging/kart/geodata** som ansatte i kommunen har benyttet seg av. Vi skal ikke kartlegge interne kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak i regi av kommunen selv.

Spørreundersøkelsen er rettet mot plansjefer/geosjefer i alle norske kommuner.

PERSONVERN

Besvarelsene behandles **konfidensielt**. Kun nøkkelpersoner hos Rambøll har tilgang til besvarelsene. Resultater fra undersøkelsen vil presenteres på total- og gruppenivå, og ingen enkeltkommuners besvarelse vil fremkomme.

PRAKTISK GJENNOMFØRING

Undersøkelsen tar cirka **15 minutter** å gjennomføre. Du beveger deg frem og tilbake i spørreskjema ved å trykke på "Neste" og "Forrige" nederst på siden. Svarene dine lagres fortløpende. Det innebærer at du kan gå ut av besvarelsen din uten å fullføre, for senere å komme inn igjen der du slapp. Når du er ferdig med undersøkelsen, har du imidlertid ikke mulighet til å redigere i svaret ditt.

Trykk på "Neste" for å starte din besvarelse.

For å se spørsmålene før du svarer på undersøkelsen, kan du skrive ut spørreskjema ved å trykke på printer-ikonet:

Hvor mange jobber med kommunal planlegging/kart/geodata i din kommune?

- (1) Kun 1
- (2) 2-5
- (3) 6-10
- (4) 11-50
- (5) Fler enn 50

TILBUD AV EKSTERNE KURS, EVU-TILBUD OG ANDRE KOMPETANSETILTAK

Det finnes et mangfold av tilbydere av kompetansehevende tiltak og kurs innen planlegging i både offentlig og privat sektor. Vi ønsker å kartlegge kjennskapen til, og bruken av, enkeltkurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak. Vi er kun ute etter å kartlegge eksterne tilbud.

Hvilke eksterne kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak for ansatte som jobber med kommunal planlegging/kart/geodata **kjenner du til?**

Kryss av for alle tilbudene du kjenner til.

- (1) Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo, AHO: Bypolitikk, planlegging og styring
- (2) Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo, AHO: Videreutdanningsmaster i arkitekturvern
- (3) Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo, AHO: Videreutdanningsmaster i urbanisme
- (4) Den Norske Advokatforening, Advokatforeningen: Innføring i planlegging etter plan- og bygningsloven
- (5) Entreprenørforeningen - Bygg og Anlegg, EBA: Innføringskurs i Plan- og bygningsloven (PBL) og Byggteknisk forskrift (TEK)
- (6) Geodata AS: Diverse kurs
- (7) Geoforum: Diverse kurs
- (8) Høgskolen i Innlandet, HiNN: Videreutdanning i realistisk regional og lokal planlegging
- (9) Høgskolen i Innlandet, HiNN: Bruk av GIS for offentlig forvaltning i landbruk
- (10) Høgskolen i Innlandet, HiNN: Praktisk bruk av GIS i skog- og utmarksnæringer
- (11) Høgskolen i Innlandet, HiNN: Produksjon og publisering av digitale utmarkskart
- (12) Høgskolen i Volda, HVO: Regional planlegging og utvikling
- (13) Høgskolen i Volda, HVO: Arealplanlegging og GIS
- (14) Høgskolen i Volda, HVO: Arealplanlegging og GIS 2
- (15) KS: Samplan
- (16) KS: Samplan for kommunedirektører
- (49) KS v/Sekretariat for etter- og videreutdanning i samfunnsplanlegging (SEVS): Kurs i reguleringsplanlegging
- (50) KS v/Sekretariat for etter- og videreutdanning i samfunnsplanlegging (SEVS): Kurs i utbyggingsavtaler
- (51) KS v/Sekretariat for etter- og videreutdanning i samfunnsplanlegging (SEVS): Kurs i konsekvensutredninger
- (17) Miljødirektoratet : Vær smart! Kurs i klimatilpasning
- (18) Norconsult: WinMapkurs
- (19) Nord Universitet, avd Steinkjer: Geografiske informasjonssystemer
- (20) Norges miljø-og biovitenskapelige universitet, NMBU: Bærekraftig besøksforvaltning og levende lokalsamfunn
- (21) Norges miljø-og biovitenskapelige universitet, NMBU: Plan- og bygningsrett
- (22) Norges miljø-og biovitenskapelige universitet, NMBU: Regional planlegging og byutvikling
- (23) Norges miljø-og biovitenskapelige universitet, NMBU: Shared space - planlegging og utforming av sambruksarealer
- (24) Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, NTNU: Geografisk informasjonsbehandling
- (25) Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, NTNU: Urban Trigger EVU
- (26) Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, NTNU : Plan- og bygningsrett - lovgivning og praksis
- (27) Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, NTNU i Gjøvik: Videreutdanning i GIS - VGIS

- (28) Norkart: Diverse kurs
- (32) Norsk kommunalteknisk forening, NKF: Innføringskurs reguleringsplanlegging
- (33) Norske arkitekters landsforbund, NAL: Muligheter med geodata- og kartvektøy
- (34) Norske arkitekters landsforbund, NAL: Plan- og bygningsloven for nybegynnere
- (35) Norske arkitekters landsforbund, NAL: Universell utforming i praksis
- (36) Senter for eiendomsfag: Fordypningsserie i plan- og bygningsrett
- (37) Skogkurs: Naturmangfoldloven i praksis – Nettkurs
- (38) Teknisk-naturvitenskapelig forening, TEKNA: Innføring i arealplanlegging
- (39) Teknisk-naturvitenskapelig forening, TEKNA: Introduksjon til geografiske analyser
- (41) Teknisk-naturvitenskapelig forening, TEKNA: Kurs: Utarbeidelse av reguleringsplankart
- (42) Teknisk-naturvitenskapelig forening, TEKNA: Steg for steg - veien til gode reguleringsplaner,
- (43) Universitetet i Bergen, UiB: Deltidsstudium i GIS
- (44) Universitetet i Bergen, UiB: GEO640 Planlegging og samfunn
- (45) Universitetet i Bergen, UiB; Universitetet i Agder, UiA; Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, NTNU: Samfunnsplanlegging og rolleforståelse i komplekse plansituasjoner
- (46) Universitetet i Tromsø, UiT: Videreutdanning stedsutvikling
- (47) VID vitenskapelig høgskole: Samfunnsplanlegging og borgerinvolvering
- (48) Annet, vennligst spesifiser: _____
- (52) Jeg kjenner ikke til noen kurs, EVU-tilbud eller andre kompetansetiltak for ansatte som jobber med kommunal planlegging/kart/geodata

TILBUD AV EKSTERNE KURS, EVU-TILBUD OG ANDRE KOMPETANSETILTAK

Hvilke eksterne kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak **har dere benyttet dere av** i din kommune?

Kryss av for alle tilbudene dere har benyttet i løpet av de siste fem årene.

- (1) Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo, AHO: Bypolitikk, planlegging og styring
- (2) Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo, AHO: Videreutdanningsmaster i arkitekturvern
- (3) Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo, AHO: Videreutdanningsmaster i urbanisme
- (4) Den Norske Advokatforening, Advokatforeningen: Innføring i planlegging etter plan- og bygningsloven
- (5) Entreprenørforeningen - Bygg og Anlegg, EBA: Innføringskurs i Plan- og bygningsloven (PBL) og Byggteknisk forskrift (TEK)
- (6) Geodata AS: Diverse kurs
- (7) Geoforum: Diverse kurs
- (8) Høgskolen i Innlandet, HiNN: Videreutdanning i realistisk regional og lokal planlegging
- (9) Høgskolen i Innlandet, HiNN: Bruk av GIS for offentlig forvaltning i landbruk
- (10) Høgskolen i Innlandet, HiNN: Praktisk bruk av GIS i skog- og utmarksnæringer
- (11) Høgskolen i Innlandet, HiNN: Produksjon og publisering av digitale utmarkskart
- (12) Høgskulen i Volda, HVO: Regional planlegging og utvikling
- (13) Høgskulen i Volda, HVO: Arealplanlegging og GIS
- (14) Høgskulen i Volda, HVO: Arealplanlegging og GIS 2
- (15) KS: Samplan
- (16) KS: Samplan for kommunedirektører
- (49) KS v/Sekretariat for etter- og videreutdanning i samfunnsplanlegging (SEVS): Kurs i reguleringsplanlegging
- (50) KS v/Sekretariat for etter- og videreutdanning i samfunnsplanlegging (SEVS): Kurs i utbyggingsavtaler
- (51) KS v/Sekretariat for etter- og videreutdanning i samfunnsplanlegging (SEVS): Kurs i konsekvensutredninger
- (17) Miljødirektoratet : Vær smart! Kurs i klimatilpasning
- (18) Norconsult: WinMapkurs
- (19) Nord Universitet, avd Steinkjer: Geografiske informasjonssystemer
- (20) Norges miljø-og biovitenskapelige universitet, NMBU: Bærekraftig besøksforvaltning og levende lokalsamfunn
- (21) Norges miljø-og biovitenskapelige universitet, NMBU: Plan- og bygningsrett
- (22) Norges miljø-og biovitenskapelige universitet, NMBU: Regional planlegging og byutvikling
- (23) Norges miljø-og biovitenskapelige universitet, NMBU: Shared space - planlegging og utforming av sambruksarealer
- (24) Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, NTNU: Geografisk informasjonsbehandling
- (25) Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, NTNU: Urban Trigger EVU
- (26) Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, NTNU : Plan- og bygningsrett - lovgivning og praksis
- (27) Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, NTNU i Gjøvik: Videreutdanning i GIS - VGIS
- (28) Norkart: Diverse kurs
- (32) Norsk kommunalteknisk forening, NKF: Innføringskurs reguleringsplanlegging
- (33) Norske arkitekters landsforbund, NAL: Muligheter med geodata- og kartvektøy
- (34) Norske arkitekters landsforbund, NAL: Plan- og bygningsloven for nybegynnere

- (35) Norske arkitekters landsforbund, NAL: Universell utforming i praksis
- (36) Senter for eiendomsfag: Fordypningsserie i plan- og bygningsrett
- (37) Skogkurs: Naturmangfoldloven i praksis – Nettkurs
- (38) Teknisk-naturvitenskapelig forening, TEKNA: Innføring i arealplanlegging
- (39) Teknisk-naturvitenskapelig forening, TEKNA: Introduksjon til geografiske analyser
- (41) Teknisk-naturvitenskapelig forening, TEKNA: Kurs: Utarbeidelse av reguleringsplankart
- (42) Teknisk-naturvitenskapelig forening, TEKNA: Steg for steg - veien til gode reguleringsplaner,
- (43) Universitetet i Bergen, UiB: Deltidsstudium i GIS
- (44) Universitetet i Bergen, UiB: GEO640 Planlegging og samfunn
- (45) Universitetet i Bergen, UiB; Universitetet i Agder, UiA; Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, NTNU: Samfunnsplanlegging og rolleforståelse i komplekse plansituasjoner
- (46) Universitetet i Tromsø, UiT: Videreutdanning stedsutvikling
- (47) VID vitenskapelig høyskole: Samfunnsplanlegging og borgerinvolvering
- (48) { $\%expression:\{*\frac{1}{2}/263748725*\}\%$ }
- (52) Vi har ikke benyttet eksterne kurs, EVU-tilbud eller andre kompetansetiltak de siste fem årene

TILBUD AV EKSTERNE KURS, EVU-TILBUD OG ANDRE KOMPETANSETILTAK

Hvilke eksterne kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak **benyttes hyppigst** i din kommune?

Kryss av for inntil de tre (3) tilbudene som benyttes hyppigst.

- (1) Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo, AHO: Bypolitikk, planlegging og styring
- (2) Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo, AHO: Videreutdanningsmaster i arkitekturvern
- (3) Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo, AHO: Videreutdanningsmaster i urbanisme
- (4) Den Norske Advokatforening, Advokatforeningen: Innføring i planlegging etter plan- og bygningsloven
- (5) Entreprenørforeningen - Bygg og Anlegg, EBA: Innføringskurs i Plan- og bygningsloven (PBL) og Byggteknisk forskrift (TEK)
- (6) Geodata AS: Diverse kurs
- (7) Geoforum: Diverse kurs
- (8) Høgskolen i Innlandet, HiNN: Videreutdanning i realistisk regional og lokal planlegging
- (9) Høgskolen i Innlandet, HiNN: Bruk av GIS for offentlig forvaltning i landbruk
- (10) Høgskolen i Innlandet, HiNN: Praktisk bruk av GIS i skog- og utmarksnæringer
- (11) Høgskolen i Innlandet, HiNN: Produksjon og publisering av digitale utmarkskart
- (12) Høgskulen i Volda, HVO: Regional planlegging og utvikling
- (13) Høgskulen i Volda, HVO: Arealplanlegging og GIS
- (14) Høgskulen i Volda, HVO: Arealplanlegging og GIS 2
- (15) KS: Samplan
- (16) KS: Samplan for kommunedirektører
- (49) KS v/Sekretariat for etter- og videreutdanning i samfunnsplanlegging (SEVS): Kurs i reguleringsplanlegging
- (50) KS v/Sekretariat for etter- og videreutdanning i samfunnsplanlegging (SEVS): Kurs i utbyggingsavtaler
- (51) KS v/Sekretariat for etter- og videreutdanning i samfunnsplanlegging (SEVS): Kurs i konsekvensutredninger
- (17) Miljødirektoratet : Vær smart! Kurs i klimatilpasning
- (18) Norconsult: WinMapkurs
- (19) Nord Universitet, avd Steinkjer: Geografiske informasjonssystemer
- (20) Norges miljø-og biovitenskapelige universitet, NMBU: Bærekraftig besøksforvaltning og levende lokalsamfunn
- (21) Norges miljø-og biovitenskapelige universitet, NMBU: Plan- og bygningsrett
- (22) Norges miljø-og biovitenskapelige universitet, NMBU: Regional planlegging og byutvikling
- (23) Norges miljø-og biovitenskapelige universitet, NMBU: Shared space - planlegging og utforming av sambruksarealer
- (24) Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, NTNU: Geografisk informasjonsbehandling
- (25) Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, NTNU: Urban Trigger EVU
- (26) Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, NTNU : Plan- og bygningsrett - lovgivning og praksis
- (27) Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, NTNU i Gjøvik: Videreutdanning i GIS - VGIS
- (28) Norkart: Diverse kurs
- (32) Norsk kommunalteknisk forening, NKf: Innføringskurs reguleringsplanlegging
- (33) Norske arkitekters landsforbund, NAL: Muligheter med geodata- og kartvektøy
- (34) Norske arkitekters landsforbund, NAL: Plan- og bygningsloven for nybegynnere
- (35) Norske arkitekters landsforbund, NAL: Universell utforming i praksis

- (36) Senter for eiendomsfag: Fordypningsserie i plan- og bygningsrett
- (37) Skogkurs: Naturmangfoldloven i praksis – Nettkurs
- (38) Teknisk-naturvitenskapelig forening, TEKNA: Innføring i arealplanlegging
- (39) Teknisk-naturvitenskapelig forening, TEKNA: Introduksjon til geografiske analyser
- (41) Teknisk-naturvitenskapelig forening, TEKNA: Kurs: Utarbeidelse av reguleringsplankart
- (42) Teknisk-naturvitenskapelig forening, TEKNA: Steg for steg - veien til gode reguleringsplaner,
- (43) Universitetet i Bergen, UiB: Deltidsstudium i GIS
- (44) Universitetet i Bergen, UiB: GEO640 Planlegging og samfunn
- (45) Universitetet i Bergen, UiB; Universitetet i Agder, UiA; Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, NTNU: Samfunnsplanlegging og rolleforståelse i komplekse plansituasjoner
- (46) Universitetet i Tromsø, UiT: Videreutdanning stedsutvikling
- (47) VID vitenskapelig høyskole: Samfunnsplanlegging og borgerinvolvering
- (48) {%expression:{*1/2/263748725*}%}

VURDERING AV EKSTERNE KURS, EVU-TILBUD OG ANDRE KOMPETANSETILTAK

Formålet med å sende ansatte på kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak, er at kommunen skal kunne løse sine oppgaver på en bedre måte. Vi ønsker å kartlegge hvilke kurs som opplevdes særlig nyttige og relevante for komunnene. Derfor ønsker vi at du vurderer tilbudene dere har benyttet, og som er listet opp under.

I hvilken grad har følgende kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak **bidratt til at kommunen får løst sine oppgaver på en bedre måte?**

	I svært stor grad	I stor grad	I noen grad	I liten grad	I svært liten grad	Vet ikke
Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo, AHO: Bypolitikk, planlegging og styring	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo, AHO: Videreutdanningsmast er i arkitekturvern	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo, AHO: Videreutdanningsmast er i urbanisme	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Den Norske Advokatforening, Advokatforeningen: Innføring i planlegging etter plan- og bygningsloven	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Entreprenørforeningen - Bygg og Anlegg, EBA: Innføringskurs i Plan- og bygningsloven (PBL) og Byggteknisk forskrift (TEK)	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Geodata AS: Diverse kurs	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐

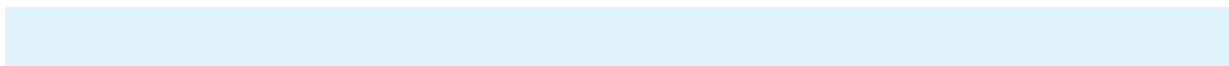
Geoforum: Diverse kurs	(5)	○	(4)	○	(3)	○	(2)	○	(1)	○	(99)	○
Høgskolen i Innlandet, HiNN: Videreutdanning i realistisk regional og lokal planlegging	(5)	○	(4)	○	(3)	○	(2)	○	(1)	○	(99)	○
Høgskolen i Innlandet, HiNN: Bruk av GIS for offentlig forvaltning i landbruk	(5)	○	(4)	○	(3)	○	(2)	○	(1)	○	(99)	○
Høgskolen i Innlandet, HiNN: Praktisk bruk av GIS i skog- og utmarksnæringer	(5)	○	(4)	○	(3)	○	(2)	○	(1)	○	(99)	○
Høgskolen i Innlandet, HiNN: Produksjon og publisering av digitale utmarkskart	(5)	○	(4)	○	(3)	○	(2)	○	(1)	○	(99)	○
Høgskulen i Volda, HVO: Regional planlegging og utvikling	(5)	○	(4)	○	(3)	○	(2)	○	(1)	○	(99)	○
Høgskulen i Volda, HVO: Arealplanlegging og GIS	(5)	○	(4)	○	(3)	○	(2)	○	(1)	○	(99)	○
Høgskulen i Volda, HVO: Arealplanlegging og GIS 2	(5)	○	(4)	○	(3)	○	(2)	○	(1)	○	(99)	○
KS: Samplan	(5)	○	(4)	○	(3)	○	(2)	○	(1)	○	(99)	○
KS: Samplan for kommunedirektører	(5)	○	(4)	○	(3)	○	(2)	○	(1)	○	(99)	○

KS v/Sekretariat for etter- og videreutdanning i samfunnsplanlegging (SEVS): Kurs i reguleringsplanlegging	(5)	☐	(4)	☐	(3)	☐	(2)	☐	(1)	☐	(99)	☐
KS v/Sekretariat for etter- og videreutdanning i samfunnsplanlegging (SEVS): Kurs i utbyggingsavtaler	(5)	☐	(4)	☐	(3)	☐	(2)	☐	(1)	☐	(99)	☐
KS v/Sekretariat for etter- og videreutdanning i samfunnsplanlegging (SEVS): Kurs i konsekvensutredninger	(5)	☐	(4)	☐	(3)	☐	(2)	☐	(1)	☐	(99)	☐
Miljødirektoratet : Vær smart! Kurs i klimatilpasning	(5)	☐	(4)	☐	(3)	☐	(2)	☐	(1)	☐	(99)	☐
Norconsult: WinMapkurs	(5)	☐	(4)	☐	(3)	☐	(2)	☐	(1)	☐	(99)	☐
Nord Universitet, avd Steinkjer: Geografiske informasjonssystemer	(5)	☐	(4)	☐	(3)	☐	(2)	☐	(1)	☐	(99)	☐
Norges miljø-og biovitenskapelige universitet, NMBU: Bærekraftig besøksforvaltning og levende lokalsamfunn	(5)	☐	(4)	☐	(3)	☐	(2)	☐	(1)	☐	(99)	☐
Norges miljø-og biovitenskapelige universitet, NMBU: Plan- og bygningsrett	(5)	☐	(4)	☐	(3)	☐	(2)	☐	(1)	☐	(99)	☐

Norges miljø-og biovitenskapelige universitet, NMBU: Regional planlegging og byutvikling	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Norges miljø-og biovitenskapelige universitet, NMBU: Shared space - planlegging og utforming av sambruksarealer	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, NTNU: Geografisk informasjonsbehandling	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, NTNU: Urban Trigger EVU	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, NTNU : Plan- og bygningsrett - lovgivning og praksis	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, NTNU i Gjøvik: Videreutdanning i GIS - VGIS	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Norkart: Diverse kurs	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○

Norsk kommunalteknisk forening, NKF: Innføringskurs reguleringsplanlegging	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Norske arkitekters landsforbund, NAL: Muligheter med geodata- og kartvektøy	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Norske arkitekters landsforbund, NAL: Plan- og bygningsloven for nybegynnere	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Norske arkitekters landsforbund, NAL: Universell utforming i praksis	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Senter for eiendomsfag: Fordypningsserie i plan- og bygningsrett	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Skogkurs: Naturmangfoldloven i praksis – Nettkurs	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Teknisk-naturvitenskapelig forening, TEKNA: Innføring i arealplanlegging	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Teknisk-naturvitenskapelig forening, TEKNA: Introduksjon til geografiske analyser	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○

Teknisk- naturvitenskapelig forening, TEKNA: Kurs: Utarbeidelse av reguleringsplankart	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Teknisk- naturvitenskapelig forening, TEKNA: Steg for steg - veien til gode reguleringsplaner,	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Universitetet i Bergen, UiB: Deltidsstudium i GIS	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Universitetet i Bergen, UiB: GEO640 Planlegging og samfunn	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Universitetet i Bergen, UiB; Universitetet i Agder, UiA; Norges teknisk- naturvitenskapelige universitet, NTNU: Samfunnsplanlegging og rolleforståelse i komplekse plansituasjoner	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Universitetet i Tromsø, UiT: Videreutdanning stedsutvikling	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
VID vitenskapelig høgskole: Samfunnsplanlegging og borgerinvolvering	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Flettefelt fra «Andre tilbud»	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○

KOMMUNENS KOMPETANSEBEHOV

Det er en gjengs oppfatning at planleggingen går i en mer kompleks retning, som stiller økende kompetansekrav. Vi ønsker å kartlegge på hvilke områder behovet for kompetansepåfyll er særlig sterkt. Derfor ønsker vi at du tar stilling til behovet for kompetansepåfyll innenfor områdene listet opp under.

I hvilken grad har kommunen **behov for ytterligere kompetanser** innen følgende områder?

	I svært stor grad	I stor grad	I noen grad	I liten grad	I svært liten grad	Vet ikke
Prosess- og medvirkningskompetanse	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Kompetanse innen plan- og bygningsloven	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Kompetanse innen annen relevant lovgivning for kommunens planarbeid	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Kompetanse innen samordning og helhetlig samfunnsplanlegging	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Kompetanse innen digitale verktøy	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Kompetanse innen planmetodikk - metoder for kunnskapsinnhenting og -analyse	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Kompetanse innen utarbeidelse av kommuneplaner (samfunnsdel og arealdel)	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐

Kompetanse innen utarbeidelse av reguleringsplaner (område- og detaljregulering)	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Kompetanse innen konsekvensutredning	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Kompetanse innen risiko- og sårbarhetsanalyser	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Kompetanse innen utbyggingsavtaler og gjennomføring av arealplan	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Kjennskap til nasjonale føringer for planlegging formidlet gjennom «Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023»	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Kompetanse innen bruk av det offentlige kartgrunnet og temadata i oppgaver etter plan- og bygningsloven	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○

KOMMUNENS KOMPETANSEBEHOV

Samfunns- og arealplanleggingen fordrer et tverrfaglig kompetansegrunnlag, som spenner fra det naturvitenskapelige via det juridiske til det samfunnsvitenskapelige. Med tanke på de ulike temaene som behandles i planarbeidet ønsker vi å kartlegge hvor behovet for kompetansepåfyll er særlig sterkt. Derfor ønsker vi at du tar stilling til behovet for kompetansepåfyll innenfor temaene listet opp under.

I hvilken grad har kommunen **behov for ytterligere kompetanser** innen følgende spesifikke temaer som behandles i planarbeidet?

	I svært stor grad	I stor grad	I noen grad	I liten grad	I svært liten grad	Vet ikke
Bærekraftig utvikling (generell introduksjon)	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Jordressurser	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Landskap	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Kulturminnevern og kulturmiljø	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Verdiskapning og næringsutvikling	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Tilstrekkelig boligbygging	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Formgivningskompetanse (for eksempel arkitektur og estetikk)	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Bokkvalitet	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Oppvekst, levekår og folkehelse	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐

Kriminalitetsforebygging	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Klimautslipp	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Klimatilpasning	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Samfunnssikkerhet	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Forvaltning av vannets kretsløp	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Samordnet areal- og transportplanlegging	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Regional planleggingskompetanse	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Friluftsliv	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Fritidsboliger	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Naturmangfold	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Energi (for eksempel vind- og vannkraft m.m.)	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○
Digitalisering av planprosesser	(5) ○	(4) ○	(3) ○	(2) ○	(1) ○	(99) ○

KOMMUNENS KOMPETANSEBEHOV

Har kommunen behov for ytterligere kompetanser enn de som er listet opp i de foregående spørsmålene? I så tilfelle, kan du skrive dem inn her:

VURDERING AV EKSTERNE KURS, EVU-TILBUD OG ANDRE KOMPETANSETILTAK

Vi ønsker å kartlegge hvordan kommunene **opplever det samlede tilbudet av kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak**. På de neste sidene ønsker vi derfor at du tar stilling til ulike påstander og spørsmål om opplevelsen av det samlede tilbudet.

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander:

	Helt enig	Enig	Verken eller	Uenig	Helt uenig	Vet ikke
Det finnes relevante kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak for ansatte som jobber med kommunal planlegging/kart/geodata	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Dagens tilbud av kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak møter behovet til ansatte som jobber med kommunal planlegging/kart/geodata i min kommune	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Dagens tilbydere av kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak tilpasser seg raskt nye kompetansebehov hos ansatte som jobber med kommunal planlegging/kart/geodata (som følge av for eksempel ny lovgivning)	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Formen på dagens tilbud av kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak gjør det enkelt å legge til rette for at	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐

kommunens ansatte kan delta på tilbudene						
Det er enkelt å få plass på relevante kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak for ansatte som jobber med kommunal planlegging/kart/geodata i min kommune	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐

VURDERING AV EKSTERNE KURS, EVU-TILBUD OG ANDRE KOMPETANSETILTAK

Du svarte at utformingen av dagens tilbud av kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak gjør det enkelt å legge til rette for at kommunens ansatte kan delta på kurs. På hvilken måte?

Du svarte at utformingen av dagens tilbud av kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak i liten grad gjør det enkelt å legge til rette for at kommunens ansatte kan delta på kurs. På hvilken måte?

VURDERING AV EKSTERNE KURS, EVU-TILBUD OG ANDRE KOMPETANSETILTAK

Hvordan vil du karakterisere **dagens samlede tilbud** av eksterne kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak?

- (5) Svært helhetlig
- (4) Helhetlig
- (3) Verken eller
- (2) Fragmentert
- (1) Svært fragmentert
- (99) Vet ikke

VURDERING AV EKSTERNE KURS, EVU-TILBUD OG ANDRE KOMPETANSETILTAK

Du svarte at dagens samlede tilbud av eksterne kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak oppleves fragmentert. På hvilken måte?

KJENNSKAP TIL EKSTERNE KURS, EVU-TILBUD OG ANDRE KOMPETANSETILTAK

Vi ønsker å kartlegge hvordan kommunene opplever informasjonsflyten om tilbudet av kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak. Derfor ønsker vi at du tar stilling til **informasjon om, og kjennskap til, dagens tilbud** av kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak i påstandene under.

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander:

	Helt enig	Enig	Verken eller	Uenig	Helt uenig	Vet ikke
Jeg får god informasjon fra tilbydere om hvilke kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak de tilbyr	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Ansatte som har behov for kompetanseheving kan enkelt finne frem til informasjon om ulike kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak innen kommunal planlegging/kart/geodata	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Det er god kjennskap til dagens tilbud av kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak blant ansatte som jobber med kommunal planlegging/kart/geodata i min kommune	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐

BRUK AV EKSTERNE KURS, EVU-TILBUD OG ANDRE KOMPETANSETILTAK

Kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak kommer i mange ulike former. Vi ønsker å kartlegge hva som oppleves som **mest hensiktsmessig form**. Derfor ønsker vi at du tar stilling til følgende former på kurs, tilbud og tiltak i spørsmålene under.

Hvor egnet eller uegnet mener du følgende former for kompetanseheving innen kommunal planlegging/kart/geodata er?

	Svært godt egnet til de fleste tilbud	Godt egnet til de fleste tilbud	Verken eller	Uegnet til de fleste tilbud	Svært uegnet til de fleste tilbud	Vet ikke / Ingen preferanse
Digitale tilbud	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Fysiske tilbud	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Tilbud som både er digitale og fysiske	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Studiepoenggivende	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Ikke-studiepoenggivende	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Intensivt, kortvarig tilbud	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Tilbud som går over lengre tid	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐

KOMMUNENS TILNÆRMING TIL KOMPETANSEHEVING

Vi ønsker å kartlegge hva slags **tilnærming kommunene har til kompetanseheving** blant ansatte som jobber innen kommunal planlegging/kart/geodata. Derfor ønsker vi at du tar stilling til påstandene under.

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander:

	Helt enig	Enig	Verken eller	Uenig	Helt uenig	Vet ikke
Det ligger alltid et utviklingsmål for enkeltansatte til grunn, når vi bestemmer hvem som får gå på hvilket kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Det er opp til hver enkelt medarbeider å finne frem til relevante kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak å delta på	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Kommunen har en overordnet strategi for kompetanseutvikling innen kommunal planlegging/kart/geodata	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐

FINANSIERING AV KOMPETANSEHEVING

Vi ønsker å kartlegge **ulike finansieringsordninger for kompetanseheving** blant ansatte som jobber innen kommunal planlegging/kart/geodata. Derfor ønsker vi at du svarer på spørsmålene under.

Hvordan finansieres deltakelsen på kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak blant kommunens ansatte i dag i de fleste tilfeller?

Det er mulig å velge flere alternativer.

- (6) Kommunen dekker eventuelle kostnader knyttet til deltakeravgift
- (7) Den ansatte selv dekker eventuelle kostnader knyttet til deltakeravgift
- (1) Permisjon med lønn
- (4) Permisjon uten lønn
- (2) Tilskuddsordning
- (3) Annet, vennligst spesifiser: _____
- (5) Vet ikke

Har kommunen en egen budsjettpost for kompetanseheving innen kommunal planlegging/kart/geodata?

- (1) Ja, det er en egen budsjettpost for kompetanseheving innen kommunal planlegging/kart/geodata
- (2) Nei, men kommunen har en budsjettpost for generell kompetanseheving blant kommunens ansatte
- (3) Nei, kommunen har ingen budsjettpost for kompetanseheving
- (4) Vet ikke

Tilrettelegger kommunen for deltakelse blant kommunens ansatte på andre måter?

- (1) Ja, vennligst utdyp: _____
- (2) Nei
- (3) Vet ikke

HVA FREMMER OG HVA HEMMER DELTAKELSE?

Vi ønsker å kartlegge hva dere vurderer som en barriere (en hemmer) for å delta på kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak, og hva dere vurderer som en faktor som fremmer deltakelse på kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak. Derfor ønsker vi at du tar stilling til om faktorene under oppleves som en hemmer eller en fremmer for deltakelsen på kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak.

Ut i fra situasjonen i din kommune i dag; **i hvilken grad fremmer eller hemmer følgende faktorer deltakelse på eksisterende kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak?**

	Fremmer i stor grad	Fremmer i noen grad	Verken fremmer eller hemmer	Hemmer i noen grad	Hemmer i stor grad	Vet ikke
Kommunens kjennskap til tilbud	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Tid til å prioritere kurs blant kommunens ansatte	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Økonomisk handlingsrom hos kommunen	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Digital kompetanse blant ansatte i kommunen	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Interesse for kursene blant ansatte i kommunen	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Geografisk avstand til relevante tilbud	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Tilbydernes evne til å tilpasse seg nye kompetansebehov	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Kommunens strategi for kompetanseheving	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐

Veiledning fra fylkeskommunen	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Informasjon om tilskudd og støtteordninger	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Bruk av tilskudd og støtteordninger	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐
Arbeidstakerorganisasjoner eller tillitsvalgtes medvirkning	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(99) ☐

VURDERING AV EKSTERNE KURS, EVU-TILBUD OG ANDRE KOMPETANSETILTAK

Du svarte tidligere at dagens tilbud av kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak ikke møter behovet til ansatte som jobber med kommunal planlegging/kart/geodata i din kommune. Utover det du allerede har uttrykt gjennom spørreundersøkelsen; hvilke tilbud savner dere?

ER DET NOE MER DU VIL SI?

Har du andre innspill til tilbudet av kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak for ansatte som jobber med kommunal planlegging/kart/geodata, kan du skrive det inn her:

Har du andre innspill til kompetansebehovet blant ansatte som jobber med kommunal planlegging/kart/geodata, kan du skrive det inn her:

AVSLUTNING

Takk for din deltakelse!

Dine svar er nå lagret, og du kan gå ut av undersøkelsen ved å trykke på "Avslutt".

Svaret ditt er svært verdifullt i det videre arbeidet med å sikre et mer treffsikkert og brukervennlig tilbud fremover.

Ha en god dag videre!

VEDLEGG 2: KJENNSKAP TIL TILBUD

Hvilke eksterne kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak for ansatte som jobber med kommunal planlegging/kart/geodata kjenner du til?

Kryss av for alle tilbudene du kjenner til.

	Prosent
Norkart: Diverse kurs	75,5%
Geoforum: Diverse kurs	67,9%
KS: Samplan	64,1%
Norges miljø-og biovitenskapelige universitet, NMBU: Plan- og bygningsrett	47,8%
Geodata AS: Diverse kurs	39,7%
Norsk kommunalteknisk forening, NKF: Innføringskurs reguleringsplanlegging	39,7%
KS: Samplan for kommunedirektører	33,7%
Norges miljø-og biovitenskapelige universitet, NMBU: Regional planlegging og byutvikling	31,5%
Norconsult: WinMapkurs	31,0%
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, NTNU i Gjøvik: Videreutdanning i GIS – VGIS	28,3%
Teknisk-naturvitenskapelig forening, TEKNA: Innføring i arealplanlegging	25,5%
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, NTNU: Geografisk informasjonsbehandling	25,0%
Miljødirektoratet : Vær smart! Kurs i klimatilpasning	21,7%
Senter for eiendomsfag: Fordypningsserie i plan- og bygningsrett	21,2%
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, NTNU : Plan- og bygningsrett – lovgivning og praksis	19,6%
Den Norske Advokatforening, Advokatforeningen: Innføring i planlegging etter plan- og bygningsloven	17,4%
Teknisk-naturvitenskapelig forening, TEKNA: Kurs: Utarbeidelse av reguleringsplankart	17,4%
Universitetet i Bergen, UiB: Deltidsstudium i GIS	16,8%
KS v/Sekretariat for etter- og videreutdanning i samfunnsplanlegging (SEVS): Kurs i reguleringsplanlegging	16,3%
Entreprenørforeningen – Bygg og Anlegg, EBA: Innføringskurs i Plan- og bygningsloven (PBL) og Byggteknisk forskrift (TEK)	15,2%
Norges miljø-og biovitenskapelige universitet, NMBU: Bærekraftig besøksforvaltning og levende lokalsamfunn	15,2%
Høgskulen i Volda, HVO: Regional planlegging og utvikling	13,6%
Norske arkitekters landsforbund, NAL: Plan- og bygningsloven for nybegynnere	13,6%
KS v/Sekretariat for etter- og videreutdanning i samfunnsplanlegging (SEVS): Kurs i konsekvensutredninger	13,0%
Teknisk-naturvitenskapelig forening, TEKNA: Introduksjon til geografiske analyser	13,0%
Høgskulen i Volda, HVO: Arealplanlegging og GIS	12,5%
Høgskulen i Volda, HVO: Arealplanlegging og GIS 2	11,4%
KS v/Sekretariat for etter- og videreutdanning i samfunnsplanlegging (SEVS): Kurs i utbyggingsavtaler	11,4%
Teknisk-naturvitenskapelig forening, TEKNA: Steg for steg – veien til gode reguleringsplaner,	11,4%
Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo, AHO: Bypolitikk, planlegging og styring	10,3%
Annet, vennligst spesifiser:	9,8%
Nord Universitet, avd Steinkjer: Geografiske informasjonssystemer	9,2%
Universitetet i Bergen, UiB: GEO640 Planlegging og samfunn	9,2%
Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo, AHO: Videreutdanningsmaster i arkitekturvern	7,6%
Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo, AHO: Videreutdanningsmaster i urbanisme	7,6%
Norske arkitekters landsforbund, NAL: Universell utforming i praksis	7,6%

Høgskolen i Innlandet, HiNN: Videreutdanning i realistisk regional og lokal planlegging	7,1%
Høgskolen i Innlandet, HiNN: Bruk av GIS for offentlig forvaltning i landbruk	7,1%
Norske arkitekters landsforbund, NAL: Muligheter med geodata- og kartvektøy	7,1%
Skogkurs: Naturmangfoldloven i praksis – Nettkurs	6,5%
Norges miljø-og biovitenskapelige universitet, NMBU: Shared space – planlegging og utforming av sambruksarealer	5,4%
Universitetet i Bergen, UiB; Universitetet i Agder, UiA; Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, NTNU: Samfunnsplanlegging og rolleforståelse i komplekse plansituasjoner	4,3%
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, NTNU: Urban Trigger EVU	3,8%
Jeg kjenner ikke til noen kurs, EVU-tilbud eller andre kompetansetiltak for ansatte som jobber med kommunal planlegging/kart/geodata	3,8%
Høgskolen i Innlandet, HiNN: Praktisk bruk av GIS i skog- og utmarksnæringer	3,3%
Universitetet i Tromsø, UiT: Videreutdanning stedsutvikling	3,3%
Høgskolen i Innlandet, HiNN: Produksjon og publisering av digitale utmarkskart	1,1%
VID vitenskapelig høyskole: Samfunnsplanlegging og borgerinvolvering	0,0%
I alt	100,0%

VEDLEGG 3: BRUK AV TILBUD

Hvilke eksterne kurs, EVU-tilbud og andre kompetansetiltak har dere benyttet dere av i din kommune?

Kryss av for alle tilbudene dere har benyttet i løpet av de siste fem årene.

	Prosent
Norkart: Diverse kurs	58,2%
Geoforum: Diverse kurs	52,5%
KS: Samplan	24,9%
Norconsult: WinMapkurs	19,2%
Geodata AS: Diverse kurs	16,4%
Norges miljø-og biovitenskapelige universitet, NMBU: Plan- og bygningsrett	13,0%
Norsk kommunalteknisk forening, NKF: Innføringskurs reguleringsplanlegging	12,4%
Vi har ikke benyttet eksterne kurs, EVU-tilbud eller andre kompetansetiltak de siste fem årene	9,0%
Miljødirektoratet : Vær smart! Kurs i klimatilpasning	8,5%
Annet	6,2%
KS: Samplan for kommunedirektører	5,1%
Senter for eiendomsfag: Fordypningsserie i plan- og bygningsrett	4,0%
Høgskulen i Volda, HVO: Regional planlegging og utvikling	3,4%
Norske arkitekters landsforbund, NAL: Plan- og bygningsloven for nybegynnere	2,8%
Teknisk-naturvitenskapelig forening, TEKNA: Innføring i arealplanlegging	2,8%
Den Norske Advokatforening, Advokatforeningen: Innføring i planlegging etter plan- og bygningsloven	2,3%
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, NTNU i Gjøvik: Videreutdanning i GIS - VGIS	2,3%
KS v/Sekretariat for etter- og videreutdanning i samfunnsplanlegging (SEVS): Kurs i reguleringsplanlegging	1,7%
KS v/Sekretariat for etter- og videreutdanning i samfunnsplanlegging (SEVS): Kurs i konsekvensutredninger	1,7%
Universitetet i Bergen, UiB: Deltidsstudium i GIS	1,7%
Entreprenørforeningen - Bygg og Anlegg, EBA: Innføringskurs i Plan- og bygningsloven (PBL) og Byggteknisk forskrift (TEK)	1,1%
Høgskolen i Innlandet, HiNN: Videreutdanning i realistisk regional og lokal planlegging	1,1%
Høgskulen i Volda, HVO: Arealplanlegging og GIS	1,1%
KS v/Sekretariat for etter- og videreutdanning i samfunnsplanlegging (SEVS): Kurs i utbyggingsavtaler	1,1%
Norges miljø-og biovitenskapelige universitet, NMBU: Bærekraftig besøksforvaltning og levende lokalsamfunn	1,1%
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, NTNU : Plan- og bygningsrett - lovgivning og praksis	1,1%
Skogkurs: Naturmangfoldloven i praksis – Nettkurs	1,1%
Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo, AHO: Videreutdanningsmaster i arkitekturvern	0,6%
Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo, AHO: Videreutdanningsmaster i urbanisme	0,6%
Nord Universitet, avd Steinkjer: Geografiske informasjonssystemer	0,6%
Norske arkitekters landsforbund, NAL: Universell utforming i praksis	0,6%
Teknisk-naturvitenskapelig forening, TEKNA: Introduksjon til geografiske analyser	0,6%
Teknisk-naturvitenskapelig forening, TEKNA: Kurs: Utarbeidelse av reguleringsplankart	0,6%
Universitetet i Bergen, UiB: GEO640 Planlegging og samfunn	0,6%
Universitetet i Bergen, UiB; Universitetet i Agder, UiA; Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, NTNU: Samfunnsplanlegging og rolleforståelse i komplekse plansituasjoner	0,6%
Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo, AHO: Bypolitikk, planlegging og styring	0,0%
Høgskolen i Innlandet, HiNN: Bruk av GIS for offentlig forvaltning i landbruk	0,0%

Høgskolen i Innlandet, HiNN: Praktisk bruk av GIS i skog- og utmarksnæringer	0,0%
Høgskolen i Innlandet, HiNN: Produksjon og publisering av digitale utmarkskart	0,0%
Høgskulen i Volda, HVO: Arealplanlegging og GIS 2	0,0%
Norges miljø-og biovitenskapelige universitet, NMBU: Regional planlegging og byutvikling	0,0%
Norges miljø-og biovitenskapelige universitet, NMBU: Shared space - planlegging og utforming av sambruksarealer	0,0%
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, NTNU: Geografisk informasjonsbehandling	0,0%
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, NTNU: Urban Trigger EVU	0,0%
Norske arkitekters landsforbund, NAL: Muligheter med geodata- og kartvektøy	0,0%
Teknisk-naturvitenskapelig forening, TEKNA: Steg for steg - veien til gode reguleringsplaner,	0,0%
Universitetet i Tromsø, UiT: Videreutdanning stedsutvikling	0,0%
VID vitenskapelig høyskole: Samfunnsplanlegging og borgerinvolvering	0,0%
I alt	100,0%

VEDLEGG 4: OVERSIKT OVER KOMPETANSETILBUD

Tabellen under viser den fullstendige oversikten over de identifiserte tilbudene gjennom prosjektet. Tilbudene er blitt identifisert gjennom dokument søk, intervjuer og spørreundersøkelsen. Oversikten må leses med forbehold om at det kan være enkelte tilbud som ikke er identifisert.

Tiltak	Tilbyder
Innføring i planlegging etter plan- og bygningsloven	Advokatforeningen
Utbyggingsavtaler	Advokatforeningen
Bypolitikk, planlegging og styring	AHO
Erfaringsmøter i arkitekturvern	AHO
Videreutdanningsmaster i urbanisme	AHO
Gnist — innovasjonsprogram for steds- og næringsutvikling i lokalsamfunn	Doga
Innføringskurs i Plan- og bygningsloven (PBL) og Byggteknisk forskrift (TEK)	EBA
Arealplan grunnkurs	Focus
Introduksjonskurs til ArcGIS Pro	Geodata
Introduksjon til GIS og ArcGIS	Geodata
Overgang fra ArcMap til ArcGIS Pro	Geodata
Bildeanalyser i ArcGIS Pro	Geodata
Location Analytics	Geodata
Arealplan for ArcGIS Pro	Geodata
Administrasjonen v/ArcGIS Online	Geodata
Ta i bruk ArcGIS på tvers av hele organisasjonen	Geodata
IT-kunnskaper for arbeid med GIS	Geodata
Bruk av 3D-modeller i GIS	GeoForum
Nordic webinar on Artificial Intelligence in relation geodata	GeoForum
Videreutdanning i GIS - VGIS	HiG
Bruk av GIS for offentlig forvaltning i landbruket	HiNN
Praktisk bruk av GIS i skog- og utmarksnæringer	HiNN
Produksjon og publisering av digitale utmarkskart	HiNN
Videreutdanning i realistisk regional og lokal planlegging	HiNN
Arealplanlegging og GIS 2	HiVolda
Innføring i arealplanlegging og GIS	Hivolda
Regional planlegging og utvikling	HiVolda
Juss for lokalpolitikere	Holth & Winge
Kurs i dispensasjoner	Holth & Winge
Kurs i eiendomsrett	Holth & Winge
Kurs i reguleringsplaner	Holth & Winge
Skreddersydde kurs i jus i planlegging	Holth & Winge
Kurs i matrikkelføring	Kartverket
Kurs i forvaltning av digitalt planregister	Kartverket i samarbeid med Norkart
Webinar om registrering av atkomstpunkt Innlandet	Kartverket Innlandet
3D i kommunal arealplanlegging	Kartverket Nordland
Samplan for kommunedirektører	KS
Kurs i konsekvensutredninger	KS v/SEVS
Kurs i reguleringsplanlegging	KS v/SEVS

Kurs i utbyggingsavtaler	KS v/SEVS
Samplan	KS ved UIT, HiNN og Volda
Vær smart! Kurs i klimatilpasning	Miljødirektoratet
Muligheter med geodata- og kartvektøy	NAL
Plan- og bygningsloven for nybegynnere	NAL
Universell utforming i praksis	NAL
Introduksjon til GIS	Naturviterne
Innføringskurs reguleringsplanlegging	NKF
Opplæring spesielt rettet mot plan- og bygningsloven	NKF
Bærekraftig besøksforvaltning og levende lokalsamfunn	NMBU
Plan- og bygningsrett	NMBU
Plan- og bygningsrett - lovgivning og praksis	NMBU
Regional planlegging og byutvikling	NMBU
Shared space - planlegging og utforming av sambruksarealer	NMBU
Tingsrett for landmålere	NMBU/NIBIO
Effektiv bruk av ISY Winmap Landmåling	Norconsult
ISY Winmap	Norconsult
ISY WinMap Analyse	Norconsult
ISY Winmap for byggskaadebehandlere og geodataansatte	Norconsult
Konstruksjon av arealplan i ISY WinMap	Norconsult
Martikkelføring av eiendom i ISY WinMap	Norconsult
Plankurs for Norconsult-brukere	Norconsult/ + Kartverket
Geografiske informasjonssystemer	Nord Universitet
Etablering av reguleringsplaner i GISLINE Arealplan	Norkart
Norkart Tjenestepanel – ditt verktøy for kart på nett	Norkart
Mottak og kontroll av plan i GISLINE Arealplan	Norkart
Geografisk informasjonsbehandling	NTNU
Urban Trigger EVU	NTNU
Fordypningsserie i plan- og bygningsrett	Senter for eiendomsfag
Innføring i arealplanlegging	Tekna
Introduksjon til geografiske analyser	Tekna
Steg for steg - veien til gode reguleringsplaner	Tekna
Utarbeidelse av reguleringsplankart	Tekna
Helse og omsorg i plan	UiA, HINN i samarbeid med HDIR og KS
Samfunnsplanlegging og rolleforståelse i komplekse plansituasjoner	UiA/UIB/NTNU
Deltidsstudium i GIS	UiB
Planlegging og samfunn	UiB
Videreutdanning stedsutvikling	UiT
Samfunnsplanlegging og borgerinvolvering	VID